

TILINPÄÄTÖS 2023

VESANTO
#SYDÄNMAA

1. SISÄLLYS

1. TOIMINTAKERTOMUS	4
1.1. TILINPÄÄTÖSTÄ JA TOIMINTAKERTOMUSTA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET	4
1.2. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	5
2. PERUSTIETOJA KUNNASTA	7
2.1. KUNNAN HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET	8
2.2. TOIMINTAORGANISAATIO.....	11
2.3. KUNNAN LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO.....	11
2.4. YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS VUONNA 2023	12
2.5. OMAN TALOUSALUEEN KEHITYS.....	14
2.6. KUNNAN TOIMINNAN JA TALOUDEN KEHITYS.....	18
3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	24
3.1. TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT (TEUR)	25
3.2. VEROTULOJEN JA VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY	26
3.3. TOIMINNAN RAHOITUS JA RAHOITUSLASKELMA	27
4. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	30
4.1. TASE JA SEN TUNNUSLUVUT.....	32
5. VESANNON KUNTAKONSERNI	33
5.1 KUNTAKONSERNIN MÄÄRITELMÄ.....	33
5.2 VESANNON KUNNAN KUNTAKONSERNIN RAKENNE	33
5.2.1 KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT	35
5.2.2 KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	37
5.2.3. KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT.....	39
5.3 VESANNON VUOKRATALOT OY KUNTAKONSERNIN MÄÄRITELMÄ	41
6. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	42
6.1. HALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ	43
6.2. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	43
7. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	48
7.1. TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	48
7.2. KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN	49
7.2.1. TYÖLLISYYSPALVELUT	61
7.1.2. VAPAA-AIKATOIMI.....	62
7.1.3. ELINKEINOTOIMI	69
7.3. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEKESKEISET SYYT	70
YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO	97
7.4. YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA	106
8. VESANNON KUNNAN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	112
8.1. TULOSLASKELMA.....	112
8.2. RAHOITUSLASKELMA.....	112
8.3. TASE.....	114
9. VESANNON KUNTAKONSERNIN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	115
9.1. TULOSLASKELMA.....	115
9.2. RAHOITUSLASKELMA.....	116
9.3. KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT	117
10. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	119
10.1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	119
10.2. TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	120
10.3. TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	124

10.4. TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	127
10.5 HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	130
10.6. KONSERNIN LIITETIEDOT	131
10.7. VESIHUOLTOLAITOKSEN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	133
LIITE 1: VESANNON KUNNAN TOIMIELIMET V. 2023	138
LIITE 2: LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA 2022	141
LIITE 3: HENKILÖSTÖTILINPÄÄTÖS	142

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1. Tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevat säännökset

Kunnan tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalain sekä soveltuvin osin kirjanpitolain ja -asetuksen säännöksiä. Kuntalaki on kirjanpitolakiin nähden erityislain asemassa. Siltä osin kuin mainittujen lakien säännökset poikkeavat toisistaan noudatetaan kuntalakia (KPL 8:5 §). Kirjanpitolain ja kuntalain tilinpäätöstä koskevien säännösten soveltamisesta tilinpäätöksen laadinnassa antaa ohjeet kirjanpitolautakunnan kuntajaosto (KuntaL 112 §).

Tilinpäätöksen sisältö määritellään kuntalaissa. Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus (KuntaL 113.2 §). Lisäksi kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös (KuntaL 114.1 §). Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana (KuntaL 114.2 §).

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja.

Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilinpäätös tilikautta seuraavan maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä tilintarkastuksen jälkeen saatettava se valtuuston käsiteltäväksi kesäkuun loppuun mennessä.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeilla annetaan määrämuotoinen ohje tilinpäätösasiakirjan laatimisesta. Tilinpäätöslaskelmat laaditaan kuntajaoston ohjeiden mukaisiin kaavoihin. Liitetietojen antamisessa noudatetaan kuntajaoston antamaa yleisohjetta.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen laatimisessa on noudatettava yleisiä kirjanpitolain mukaisia tilinpäätösperiaatteita: toiminnan jatkuvuus, johdonmukainen menettely vuodesta toiseen, sisältöpainotteisuus (asia ennen muotoa), varovaisuuden periaate, tasejatkuvuus, suoriteperusteisuus ja erillisarvostukset taseessa, ja yleisistä tilinpäätösperiaatteista poikkeaminen vain lain sallimissa rajoissa. Mikäli poikkeamista on, niistä on tehtävä selvitys liitetiedoissa. Noudatettaviin tilinpäätösperiaatteisiin kuuluvat myös määräykset tilinpäätöksen julkistamisesta heti allekirjoittamisen jälkeen ja tilinpäätöksen säilyttämisestä pysyvästi.

Toimintakertomuksen antamisesta vastaavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja tai pormestari (KuntaL 113 §). Toimintakertomuksessa annetaan tiedot kunnan toiminnan kehittymistä ja tuloksellisuutta, taloudellista tilannetta sekä merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä koskevista tärkeistä seikoista (KPL 3:1a §). Kunnan toimintakertomuksen erityisenä tehtävänä on selvittää valtuuston talousarviossa hyväksymien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa (KuntaL 115 §). Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa kunnan tai kuntakonsernin taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja niiden perusteella tehdyistä keskeisistä johtopäätöksistä. Kunnanhallituksen on lisäksi toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (KuntaL 115 §).

Kirjanpitolain 3a luvun mukaan toimintakertomuksessa annetaan lisäksi tiedot siitä, miten kirjanpitovelvollinen huolehtii ympäristöasioista, sosiaalisista asioista ja henkilöstöasioista, ihmisoikeuksien

kunnioittamisesta sekä korruption ja lahjonnan torjunnasta. Toimintakertomuksessa kuvataan millaisia toimintaperiaatteita kunta noudattaa huolehtiessaan edellä luetelluista asioista, toimintaperiaatteiden noudattamisen tulokset sekä kuvaus riskeistä, joiden toteutuminen todennäköisesti haittaa sen toimintaa sekä selostus siitä, miten kirjanpitovelvollinen hallitsee näitä riskejä. Tiedot on annettava siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi. (KPL 3a:2 §)

Kuntalain 113 §:n mukaan kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös siihen liittyvine asiakirjoinen ja allekirjoituksineen tilintarkastajan tarkastettavaksi. Kunnan tilinpäätös ja siihen sisältyvät asiakirjat ovat julkisia kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan allekirjoitettua asiakirjan.

Kunnan tilinpäätöskirja on säilytettävä pysyvästi. Muiden tilinpäätösasiakirjojen säilytysaikana on oltava vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä siten järjestettynä, että tietojenkäsittelyn suorittamistapa voidaan vaikeuksista todeta.

1.2. Kunnanjohtajan katsaus

Edelleen vuotta 2023 leimasi Ukrainan sota ja tilapäistä suojelua tarvinneet pakolaiset. Kuntaan tuli vuonna 2022 tulleet ukrainalaiset (38 henkilöä) majoitettiin vapaana olevaan kunnan kiinteistöön ja Vuokralatoyhtiön vapaina oleviin osakkeisiin. Maaliskuussa 2023 ensimmäiset sotaa paenneet ukrainalaiset pystyivät hakemaan kotikuntaa Suomesta. Vesannolla kotikuntaa haki 16 henkilöä.

Kunta palkkasi loppuvuodesta 2022 ukrainalaisen työntekijän auttamaan kotouttamisessa. Hänen työsuhteensa jatkettiin vuoden 2024 loppuun saakka.

Kunta aloitti uudenlaisen kunnan muotoilun ja hiomisen alkuvuonna 2022. Marraskuun lopussa 2022 valtuusto hyväksyi Vesannon kunnan uuden palvelurakenteen, jossa nostetaan kuntalaiset keskiöön ja selkiytetään rakenteita. Palvelumallin hyväksymisen jälkeen aloitettiin hallintomallin hiominen. Hallintomalli kertoo, kuinka paljon henkilötövuosia tarvitaan palvelumallin toteuttamiseen.

Uudistuksen seuraava vaihe oli luottamushenkilöorganisaation uudistaminen. Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 25.9.2023, että Vesannon kunnassa on jatkossa kolme lautakuntaa: elinvoimalautakunta, kasvatus- ja koulutuslautakunta sekä vapaa-aika- ja hyvinvointilautakunta. Uudet lautakunnat aloittivat toimintansa 1.11.2023. Samassa yhteydessä elinvoimaryhmän toiminta päättyi ja elinvoiman kehittäminen siirtyi ao. lautakunnan tehtäväksi.

Hyvinvointialueuudistus aiheutti edelleen lisätöitä (mm. tietoaaineistojen siirto kunnalta hyvinvointialueelle). Seuraava muutos, TE-palvelu-uudistus, on jo näköpiirissä. Palvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnille 1.1.2025.

Kunnan talousarvio (Vesannon kunta, ml. vesihuoltolaitos) vuodelle 2023 laadittiin ylijäämäisenä (459 000 euroa). Ylijäämäiseksi talousarvio saatiin karsimalla toimintakuluja sekä lisäämällä myyntituloja. Kuntien vuoden 2023 tilinpäätöksiä parantaa vielä sote-uudistusta edeltävän vuoden 2022 korkeamman veroprosentin tilitykset, ns. sote-uudistuksen verohännät.

Kunnan väkiluku oli vuoden 2023 lopussa 1893 ja on 1 henkilöä vähemmän kuin vuosi sitten. Vuoden 2023 aikana kuntaan syntyi kuusi lasta. Työvoiman määrä Vesannolla on 707 henkilöä (v.2022 620 hlö), joista asuinkunnassaan työllistyy 384 henkilöä ja pendelöi eli käy töissä toisella paikkakunnalla noin 40 % (236 hlöä). Eniten pendelöidään Keiteleelle ja Kuopioon. Työpaikkaomavaraisuus on Vesannolla 81,3 %. Työttömien määrä vuodenvaihteessa Vesannolla oli 77 hlöä työttömyysprosentin ollessa 10,9 %. Työttömien ja lomautettujen määrä (16 hlöä) nousi edellisvuodesta.

Vuoden 2023 tilinpäätöksen toteuma on kunnassa **129 817,95 euroa** ylijäämäinen, kun alkuperäinen talousarvio oli 459 170 euroa. Kulut ovat nousseet poikkeuksellisen paljon ja eikä syksyllä talousarviota

valmisteltaessa ei osattu ennakoida Venäjän hyökkäyssodan vaikutusta inflaatioon ja kustannusten nousuun. Vuonna 2023 aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin käytettiin 321.530,42 euroa. Toteuma alkuperäiseen talousarvioon verrattuna oli 122,1 %. Työtuomioistuin antoi välituomion pelastuslaitoksen varallaolo- korvausten korvaamisesta. Tämän vuoksi pakollisiin varauksiin kirjattiin lisäyksenä 273 000 €.

Vuonna 2023 tuloslaskelman toimintatuottoja kertyi 2.778.841 euroa, -694214,00 euroa vähemmän kuin vuonna 2022. Myyntituotot sisältävät mm. puunmyyntituloja 47.350,40 € (toteuma talousarvioon nähden oli 94,7 %), vesi- ja jätevesimaksuja 228.157,58 €. Maksutuottoja kertyi 95 119 € ja -930341,00

Euroa vähemmän kuin vuonna 2022. Tukien ja avustusten yhteissumma oli 470 324 euroa eli -241190,00 euroa vähemmän kuin vuonna 2022.

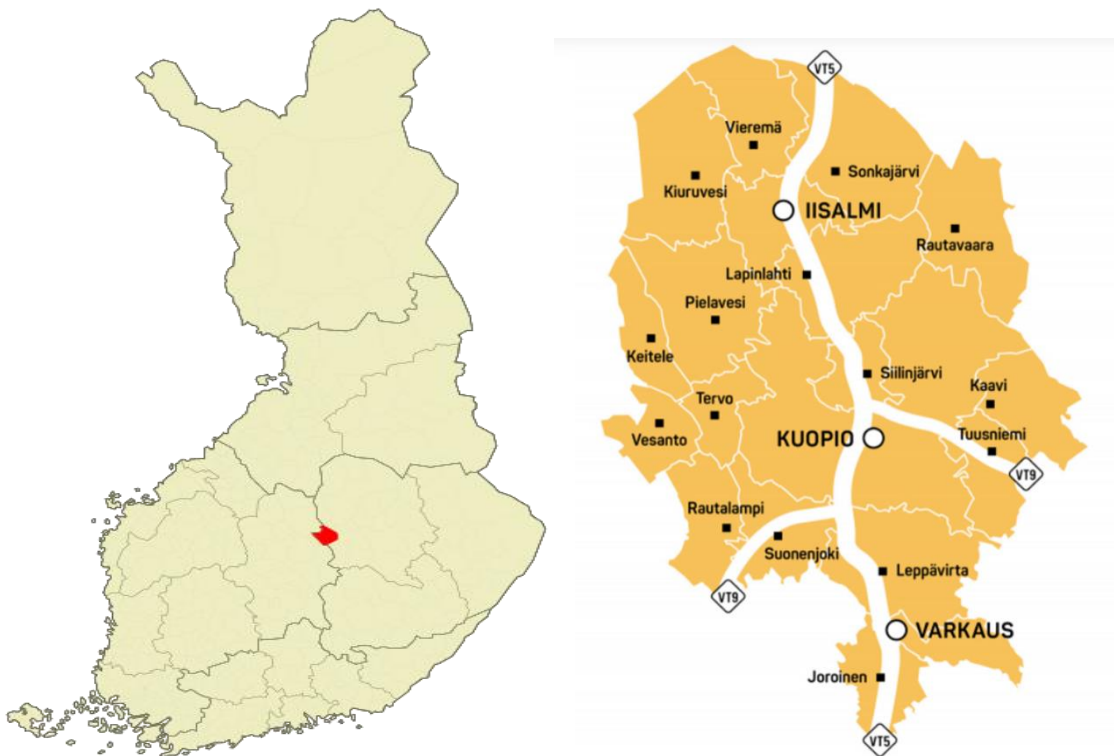
Vuonna 2023 kunta ei nostanut uusia pitkäaikaisia lainoja ja aikaisempina vuosina nostettuja lainoja lyhennettiin vuoden 2023 aikana 647 826,6 €. Kunnan lainamäärä oli 3551 €/as vuonna 2023 (2022 3.894 euroa/asukas).

Kuntakonsernin tulos oli 68.076,44 euroa ylijäämäinen (vuonna 2021 1.652.074,83). Kuntakonsernin oma- varaisuusaste on heikentynyt ja lainakanta kasvanut vuodesta 2021.

Kiitän lämpimästi työntekijöitä ahkerasta ja sitoutuneesta työstä vuoden 2023 aikana sekä luottamushenkilöitä hyvästä yhteistyöstä sekä rohkeista ja pitkälle katsovista päätöksistä.

Pia Harmokivi, kunnanjohtaja

2. PERUSTIETOJA KUNNASTA

Vesannon kunta sijaitsee Pohjois-Savon maakunnan länsiosassa ja kuuluu Sisä-Savon seutukuntaan. Naapurikuntia ovat Konnevesi, Keitele, Rautalampi, Tervo, Viitasaari ja Äänekoski. Kunta on perustettu vuonna 1871. Kunnan kokonaispinta-ala on 569,80 km², josta maata 422,62 km² ja vettä 147,20 km². Kunnan asukasluku 31.12.2023 oli 1893 henkilöä (Tilastokeskus 25.1.2024).

2.1. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnanvaltuusto 2021–2025:

Valtuustokausi vaihtui 1.8.2021. Kokoonpano vuonna 2023 oli KESK 13, Vesannon Paras 4, PS 2, KD 1, Kokoomus 1.

Vesannon kunnan hallintosäännön 80 §:n mukaan valtuuston puheenjohtajisto valitaan kahden vuoden toimikaudeksi ja valtuustossa on kaksi varapuheenjohtajaa. Valtuuston kokouksessa 23.8.2021 valittiin puheenjohtajat sekä varapuheenjohtajat kaudelle 2021–2023. Kunnanvaltuusto päätti 26.6.2023, että nykyiset luottamushenkilöt jatkavat paikoillaan 31.10.2023 asti.

Tuomas Kuhmosen erottua luottamustehtävistään 1.8.2023 alkaen, valtuusto valitsi puheenjohtajaksi ajalle 28.8.23–31.10.23 Heikki Haataisen. Eeva Jäntti valittiin 1. varapuheenjohtajaksi ja Arto Huuskonen 2. varapuheenjohtajaksi.

Kokouksessa 30.10.2023, valtuusto valitsi puheenjohtajiston kaudelle 2023–2025. Puheenjohtajaksi valittiin Arto Huuskonen (KESK), valtuuston 1. varapuheenjohtajaksi valittiin Heikki Haatainen (KESK) ja 2. varapuheenjohtajaksi Eeva Jäntti (KESK).

Kertomusvuonna valtuusto kokoontui yhteensä 7 kertaa ja käsitteli 60 pykälää.

Vesannon kunnanvaltuuston keskeisimpiä päätöksiä vuonna 2023

06.02.2023

§ 3 Vesannon pohjavesien suojelusuunnitelma

03.04.2023

§ 11 Tulevaisuuden tehtäväkuvien tarpeiden kartoitus/uusikunta2023 palvelurakenne/uusikunta2023 hallintorakenne

§ 15 Kuntalais- ja valtuustoaloitteet vuonna 2021–2022

§ 16 Hyvinvointikertomus – vuosittainen raportti 2022

26.06.23

§ 19 Hallintosäännön päivitys

§20 Työllisyysalueen muodostumiseen liittyvä Vesannon kunnan kannanotto/julkisten työvoimapalveluiden järjestäminen

§ 21 Sidonnaisuusrekisterin ajantasaisuus

§ 23 Vesannon kunnan hankintastrategia ja -ohje

§ 25 Tilintarkastajan loppuraportointi ja tilintarkastuskertomus 2022

§ 26 Arviointikertomuksen laadinta, allekirjoitus ja ehdotus valtuustolle

§ 27 Vuoden 2022 talousarvion muutokset ja määrärahojen ylitykset ja tuloarvioiden alenemat

§ 28 Vuoden 2022 tilinpäätös

§ 30 Luottamushenkilöorganisaatiouudistus

25.09.2023

§ 37 Vesannon kunnan vuokra-asumisen kehittämissuunnitelma

§ 38 Luottamushenkilöorganisaation uudistaminen

§39 Kuopion työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen ja palveluiden järjestämissuunnitelman hyväksyminen

30.10.2023

§ 49 Vuoden 2024 tuloveroprosentin suuruuden määrittäminen

§ 50 Vuoden 2024 kiinteistöveroprosenttien suuruuden määrittäminen

11.12.2023

§ 54 Vesannon kunnan palvelumallin päivitys

§ 55 Hallintosäännön päivitys

§ 56 Vesannon kunnan sisäisen valvonnan ja talouden hoidon ohje

§ 57 Vuoden 2024 talousarvio ja vuosien 2025–2027 taloussuunnitelma

§ 58 Määrärahamuutoksen vuoden 2023 talousarvioon

§ 59 Vesannon kunnan muistamissääntö

Kunnanhallitus 2021–2023:

Vesannon kunnan hallintosäännön 8 §:n mukaan kunnanhallituksessa on seitsemän jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Kunnanvaltuusto valitsee jäsenet ja varajäsenet kahdeksi vuodeksi, ellei valtuusto valintaa tehdessään toisin päättä. Toimielintä muodostettaessa on noudatettava tasa-arvolain määräyksiä.

Kunnanvaltuusto valitsi kokouksessaan 23.8.2021 kunnanhallituksen jäseniksi, varajäseniksi, puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtajiksi toimikaudelle 2021–2023 seuraavat henkilöt:

Jäsen

Minna Back - Hytönen (KESK), pj.

Petri Huttunen (KESK) 1. vpj.

Minna Peltola (VesPar) 2. vpj.

Kalevi Pakarinen (KESK)

Jaana Koskinen (KESK)

Uolevi Laitinen (KESK)

Raimo Mäki (PS)

Varajäsen

Anne Jäntti (KESK)

Janne Jääskeläinen (KESK)

Eeva – Liisa Vesterinen (VesPar)

Arto Huuskonen (KESK)

Satu Hänninen (KESK)

Johannes Korhonen (KESK)

Erkki Kukkonen (KOK)

Kunnanvaltuusto valitsi 30.10.2023 kunnanhallituksen jäseniksi, varajäseniksi, puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtajiksi toimikaudelle 2023–2025 seuraavat henkilöt:

Jäsen

Minna Back-Hytönen (KESK), pj.

Jaana Koskinen (KESK), 1.vpj.

Minna Peltola (VesPar), 2. vpj.

Petri Huttunen (KESK)

Kalevi Pakarinen (KESK)

Uolevi Laitinen (KESK)

Raimo Mäki (PS)

Varajäsen

Anne Pasanen (KESK)

Saga Mokka (KESK)

Kimmo Salo (VesPar)

Janne Jääskeläinen (KESK)

Mirja Liimatainen (KESK)

Johannes Korhonen (KESK)

Petri Mäkelä (PS)

Kunnanhallitus kokoontui yhteensä 18 kertaa ja käsitteli pykälää 236 (vuonna 2022 yht. 342).

Tilivelvolliset:

Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat:

1. kunnan toimielimen jäsenet
2. asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat

Valtuutetut eivät ole tilivelvollisia, mutta kunnan muiden toimielinten jäsenet ovat. Kuntalain 30 §:n mukaan kunnan toimielimiä ovat valtuuston lisäksi kunnanhallitus, lautakunnat, valiokunnat ja johtokunnat, niiden jaostot ja toimikunnat.

Tilivelvolliset viranhaltijat ovat:

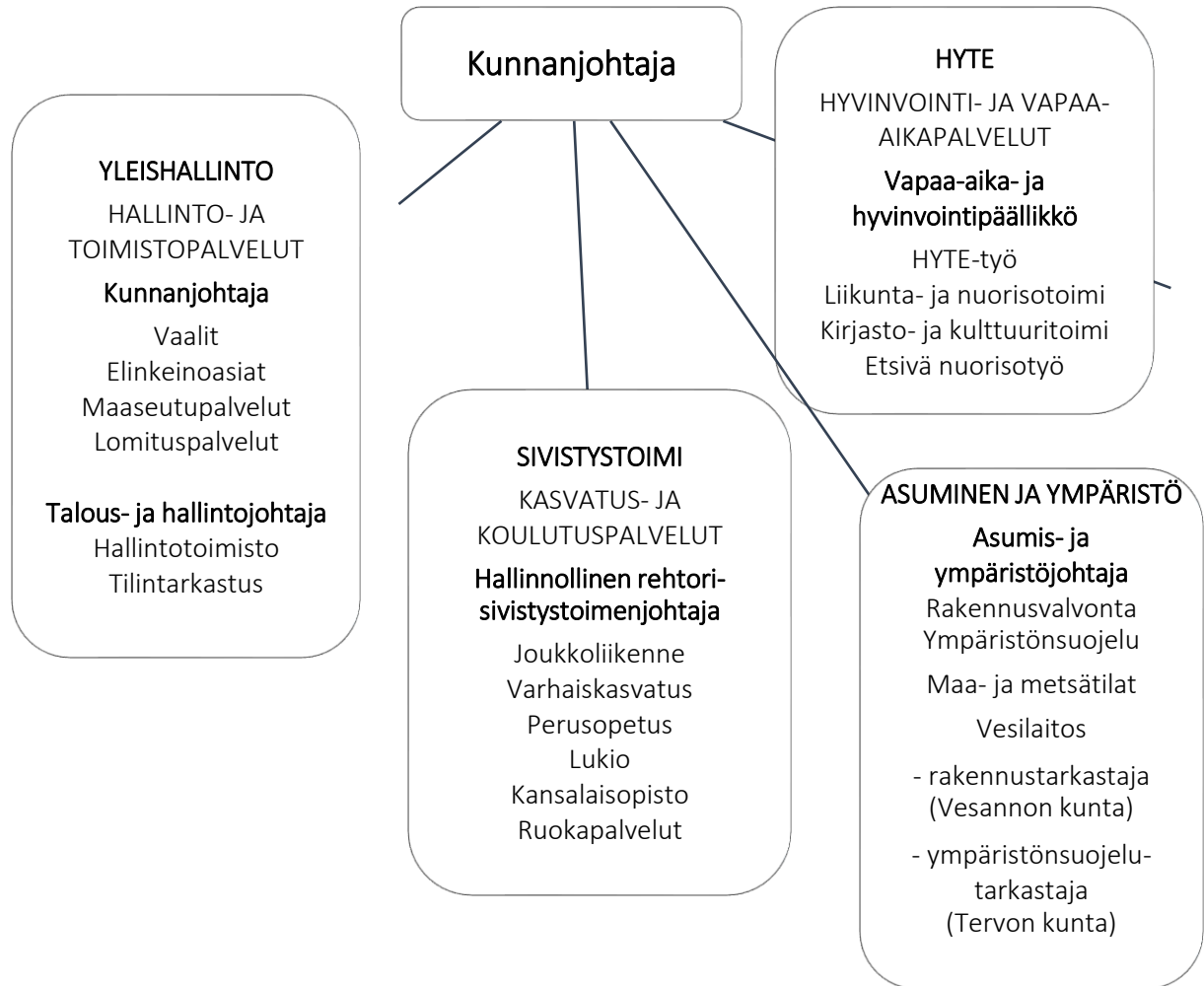
1. kunnan hallinnosta ja taloudesta vastaavat keskushallinnon viranhaltijat: kunnanjohtaja sekä talous- ja hallintojohtaja, palvelualuejohtajat siten kuin kunnanhallitus heidät nimeää hallintosäännön 17 §:n mukaisesti: hallinnollinen rehtori-koulutusjohtaja, asumis- ja ympäristöjohtaja/rakennustarkastaja ja viestintä- ja hyvinvointijohtaja.

*Toimielinten kokoonpano vuonna 2023 ilmenee tilinpäätöksen liitteestä nro 1.

Kunnanvirasto hoitaa kunnanhallituksen valvonnassa hallintoon kuuluvat valmistelu-, täytäntöönpano- ja valvontatehtävät. Kunnanjohtaja ja palvelualuejohtajat muodostavat johtoryhmän. Johtoryhmän tehtävänä on sovittaa yhteen päävastuualueiden toiminta ja saada kunnan kokonaistavoitteet toteutettua strategian mukaisesti.

Kunnan henkilöstöorganisaatio pohjautuu päävastuualueisiin ja oli vuonna 2023 seuraava:

2.2. Toimintaorganisaatio

2.3. Kunnan luottamushenkilöorganisaatio

Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 25.9.2023, että Vesannon kunnassa on jatkossa kolme lautakuntaa: elinvoimalautakunta, kasvatus- ja koulutuslautakunta sekä vapaa-aika- ja hyvinvointilautakunta. Uudet lautakunnat aloittivat toimintansa 1.11.2023. Samassa yhteydessä elinvoimaryhmän toiminta päättyi ja elinvoiman kehittäminen siirtyi ao. lautakunnan tehtäväksi.

Elinvoimalautakunnan jäsenet ja varajäsenet toimikaudelle 2023–2025

Jäsen

Uolevi Laitinen, pj.
 Kimmo Salo, vpj.
 Janne Jääskeläinen
 Anne Pasanen
 Mirja Liimatainen

Varajäsen

Kalevi Pakarinen
 Kauko Uusoksa
 Olli Minkkinen
 Saga Morkkila
 Eeva Jäntti

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet toimikaudelle 2023–2025

Jäsen

Johannes Korhonen, pj.
 Olli Minkkinen, vpj.
 Jaana Koskinen
 Erkki Kukkonen
 Susanna Nuutinen

Varajäsen

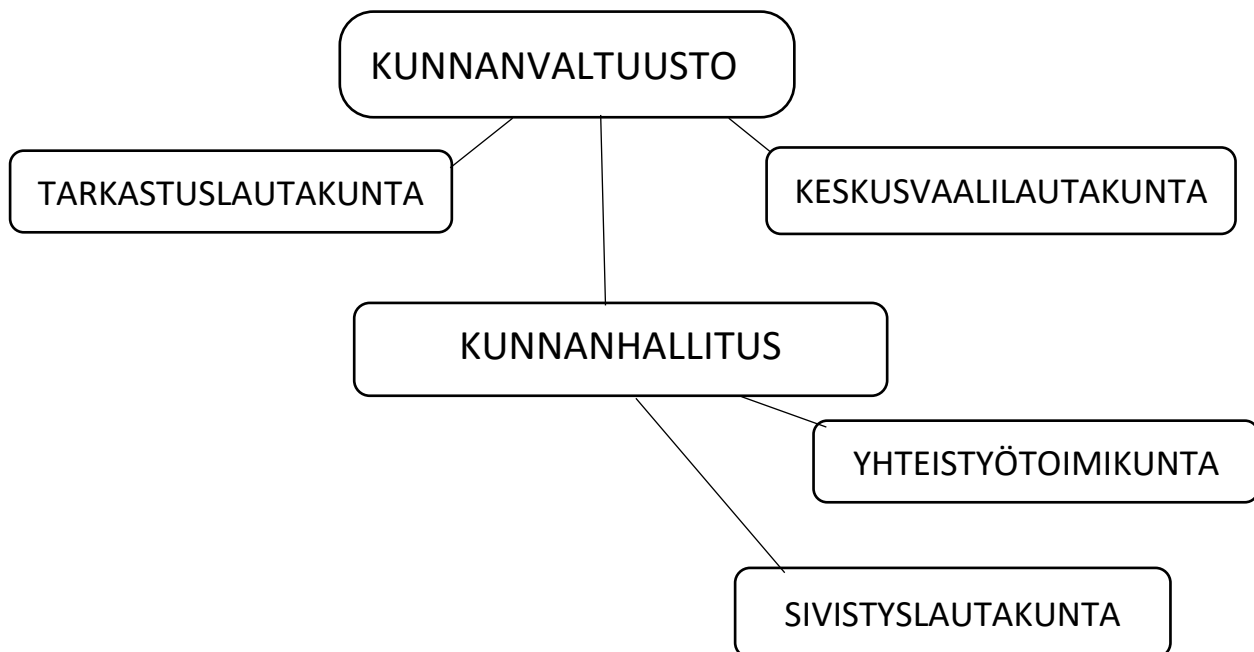
Arto Huuskonen
 Heikki Haatainen
 Emma Pursiainen
 Toomas Alviste
 Hanne Jäntti

Vapaa-aika- hyvinvointilautakunnan jäsenet ja varajäsenet toimikaudelle 2023–2025
Jäsen

Petri Huttunen, pj.
 Kalevi Pakarinen, vpj.
 Eeva Jäntti
 Ira Salo
 Eeva-Liisa Vesterinen

Varajäsen

Janne Jääskeläinen
 Heikki Haatainen
 Jaana Koskinen
 Anna-Riitta Raatikainen
 Marja-Liisa Kokko

2.4. Yleinen taloudellinen kehitys vuonna 2023
Maailmantalous

Maailmantalouden näkymät olivat loppuvuonna 2023 epävarmat. Korkeiden korkojen välittyminen yksityiseen kulutukseen ja siihen liittyvä kuluttajien heikko luottamus sekä maailmankaupan vaatimaton kehitys heikensivät näkymiä. Lisäksi geopoliittiset jännitteet pysyttelevät korkeana Venäjän hyökkäyssodan jatkumisen sekä Lähi-idän konfliktin takia. Toisaalta inflaation nopea hidastuminen ja työllisyyden pysyttelemineen korkealla monessa taloudessa tukevat kasvunäkymiä. Maailmantalous kasvaa 2,7 prosenttia vuonna 2024 ja kasvu odotetaan kiihtyvän kolmeen prosenttiin vuonna 2025.

Euroalueen talouskasvu pysähtyi loppuvuonna 2023. Kokonaistuotanto supistui vuoden kolmannella neljänneksellä. Erityisesti Saksan teollisuuden näkymät olivat vaikeat. Euroalueen teollisuuden ja palveluiden ennakointi indikaattorit ovat tasaantuneet heikolle tasolle. Inflaatio on hidastunut nopeasti, johtaen rahapolitiikan keventymiseen liittyvien odotusten aikaistumiseen. Rakentaminen on useassa maassa syvässä kriisissä. Finanssipolitiikan odotetaan olevan lähivuosina lievästi kiristävää. Talouskasvu elpyy vuoden 2023 0,5 prosentista 0,9 prosenttiin vuonna 2024 reaalityulojen kasvaessa. Kasvu kiihtyy edelleen 1,8 prosenttiin vuonna 2025 maailmantalouden elpessä. Kokonaistuotanto supistui 0,5 prosenttia vuonna 2023, mutta kasvun odotetaan elpävän 0,8 prosenttiin vuonna 2024 ja edelleen 1,8 prosenttiin vuonna 2025.

Maailmantalouden epävarmuuksista huolimatta Yhdysvaltojen talousnäkymät ovat melko suotuisat. Kasvu oli vahvaa vuoden 2023 kolmannella neljänneksellä pitkälti yksityisen kulutuksen ansiosta. Yleisesti arvioitaen, että taloudessa toteutuu ns. pehmeä lasku, eli talouskasvu hidastuu vuonna 2024, mutta talous ei

ajaudu taantumaan kireästä rahapolitiikasta huolimatta. Lisäksi inflaatio on hidastunut nopeasti, mikä tukee reaalityuloja

Vuotta 2023 leimannut talouden alavireisyys sekä Suomessa että kansainvälisesti. Suomessa sekä viennin että tuonnin volyymit ovat supistuneet, samoin kuin ulkomaankaupan hinnat, jolloin viennin ja tuonnin arvossa on näkynyt varsin voimakasta laskua. Suomen talouden kasvun näkökulmasta ulkomaankauppa on kuitenkin tukenut BKT:n kasvua, koska nettovienti on ollut positiivista. Tämä johtuu siitä, että tuonti on vähentynyt voimakkaammin kuin vienti vuonna 2023. Edellisvuonna nettoviennin vaikutus oli päinvastainen, kun talouden kasvusta huolimatta nettovienti heikensi BKT:tä.

Vuonna 2023 tavaroiden tuonti on laskenut voimakkaasti sekä Suomessa että Euroopan laajuisesti. Edellisvuoden kasvu taas oli varsin vahvaa, osin siitä syystä, että yritykset varautuivat Venäjän hyökkäyssodasta johtuvaan epävarmuuteen kasvattamalla varastojaan. Suomen palvelutuonnissa näkyi myös matkailun vahva elpyminen vuoden 2022 aikana. Vuonna 2023 yritykset hyödyntävät edellisvuonna kertyneitä varastoja ja talouden alavire vähentää entisestään tarvetta tavaroiden tuonnille. Ennusteen mukaan tuonti laskee 6,1 prosenttia vuonna 2023.

Vuonna 2024 tuonnin näkymät piristyvät, mutta toipuminen viivästyy vuoden loppupuoliskolle. Kasvava vienti vaatii myös ulkomailta tuotujen tuotantopanosten kasvattamista ja reaalityulojen kasvu kasvattaa myös sekä tuotujen tavaroiden että palveluiden kysyntää. Tuonti kasvaa 2,4 prosenttia vuonna 2024. Vuonna 2025 tuonti kasvaa jo reippaasti, kun investointien määrä kotimaassa kasvaa. Ennustejakson lopulle, vuoteen 2026 asti, on tehty puolustushankintoja, jotka pitävät tuontia yllä. Tuonti kasvaa 4 prosenttia vuonna 2025 ja 3 prosenttia vuonna 2026.

Suomen tavaravienti supistui voimakkaasti vuoden 2023 kolmannella neljänneksellä. Suomen eurooppalaisten tärkeiden vientimarkkinoiden heikkous näkyy selkeämmin vuoden lopulla, kun vientiä vielä alkuvuonna kannatellut tilauskanta on heikentynyt. Viimeisellä neljänneksellä suuri laivatoimitus kuitenkin nostaa vientiä. Myös palveluviennissä kasvu on ollut alkuvuonna hidasta. Viennin odotetaan supistuvan 1,3 prosenttia vuonna 2023.

Kotimaassa talouden toimeliaisuus on vähentynyt ja useilla aloilla tilauskannat ovat laskeneet, jolloin odotuksissa on hidasta kehitystä vuoden 2024 alussa. Toimialakohtaiset erot ovat kuitenkin suuria ja osalla aloista ulkomaankaupan näkymät ovat pysyneet hyvinä tai ovat parantumassa. Vienti kääntyykin kasvuun vuonna 2024, mutta nopeampi kasvu viivästyy vuoden lopulle. Viennin suuntaa kääntää vuoden 2024 loppuvuotta kohti elpyvä maailmankauppa ja vienti kasvaakin 2 prosenttia vuonna 2024. Lisäksi Suomen kustannuskilpailukyky säilyy suotuisana ennustejaksolla. Vuodesta 2025 eteenpäin odotukset viennille ovat hyvät, kun maailmantalouden elpymisen vaikutukset näkyvät Suomen viennissä vahvana kasvuna. Vienti kasvaa 3,8 prosenttia vuonna 2025 ja 3 prosenttia vuonna 2026.

(Mukaellen: Valtiovarainministeriön julkaisuja 2023:95)

Suomen kuntatalous vuonna 2023

Kuntatalouden tilanne on heikompi kuin mitä kuntien tilinpäätösten ennakotiedot vuodelta 2023 antavat olettaa. Kuntien yhteenlaskettu tulos 1,8 miljardia euroa vuoden 2023 tilinpäätösten ennakotiedoissa, on 0,6 miljardia vähemmän kuin ennuste vielä syksyllä näytti. Tuloeristä odotettiin korkeampia ja menoeristä matalampia.

Vuoden 2023 tilinpäätös on ensimmäinen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen jälkeinen tilinpäätös. Vaikka kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviotiedot vuodelta 2023 jäivät hieman odotuksista, kokonaisuutena kuntatalouden tunnuslukuja voidaan pitää vahvoina. Kuntatalous saavutti viiden vuoden tauon jälkeen tasapainon, kun investoinnit huomioiva rahoitusjäämä nousi 200 miljoonan euron ylijäämään. Valitettavasti kuntatalouden vahvat tunnusluvut saavutettiin sote-uudistukseen liittyneiden kerta-luonteisten poikkeuserien avulla. Ilman niitä kuntien ja kuntayhtymien talous olisi ollut viime vuonna 1,9 miljardia euroa heikompi. Poikkeuserien taustalla vaikuttivat muun muassa vuodelta 2022 vuodelle 2023 siirtyneet 1,4 miljardin euron suuruisiksi arvioitut verotilitykset eli niin sanottu sote-uudistuksen verohäntä.

Kuntien talouden rahavirrat muuttuivat vuonna 2023 voimakkaasti, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu, niitä vastaavat nettokustannukset sekä niitä vastaavat verotulot, investointivastuu ja osa lainakannasta siirtyivät hyvinvointialueille. Kuntaliiton arvion mukaan verohäntä yltää jopa 1,4 miljardiin euroon vuonna 2023. Kunnille maksettiin ennakkollisen sote-siirtolaskelman mukaan myös noin 500 miljoonaa euroa liikaa valtionosuuksia, jotka ovat määrä periä takaisin valtiolle lähivuosina.

Euromääräisesti suurin poikkeuserä oli vuodelle 2023 kertyneet vanhempien verovuosien kunnallis- ja yhteisöverotulot, jotka maksuunpantiin korkeimmilla tuloveroprosenteilla ja yhteisöveron jako-osuuksilla. Nämä verotulot jäävät kertaluonteiseksi.

Rahoitusmarkkinoiden kireä tilanne heijastui kuntasektorin korkokuluihin, jotka kasvoivat noin 150 miljoonalla. Kuntien lainakannan keskimääräiset korkokulut kasvoivat kuitenkin huomattavasti markkinakorkoa hiljimminkin, korkokulujen kasvulta on suojannut pääosin kiinteäkorkoisten lainojen käyttäminen. Tämän lisäksi kunnilla on korolta suojaavia korkojohdannaisia. Korkokulujen voidaan olettaa kasvavan lähivuosina, kun kiinteäkorkoisten lainojen korot tulevat tarkistettavaksi, vaikka markkinakorot ovatkin laskeneet huipuistaan. Markkinakorkojen ei odoteta palaavan vuotta 2022 edeltävälle tasolle. Toisaalta rahoitusmarkkinoiden tilanne kasvatti kuntien korkotuottoja noin 100 miljoonalla.

Vuonna 2023 kuntien ja kuntayhtymien toimintakate pieneni 59 % (-20 miljardia €). Toimintakulut laskivat 52 prosenttia (-22,5 miljardia euroa). Ukrainasta sotaa pakenevien henkilöiden palvelujen järjestäminen lisäsi kuntien kustannuksia mm. varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Myös toimintatuotot laskivat (28 % eli noin -2,8 miljardia euroa). Sote-uudistus poisti kunnilta sote-perusteiset asiakasmaksut, myyntituotot sekä muut toimintatuotot. Kunnat saivat Ukrainasta tulleiden pakolaisten palvelujen järjestämiseen valtionavustusta muun muassa varhaiskasvatuksessa (14 milj. euroa), perusopetuksen valmistavassa opetuksessa (varaus 120 milj. euroa) ja kielikoulutuksessa. Valtionavustusta eri kehityshankkeisiin maksettiin myös muun muassa TEM:n, YM:n ja LVM:n hallinnonaloilla.

(Mukaellen: VM, Minna Punakallio).

2.5. Oman talousalueen kehitys

Väestö

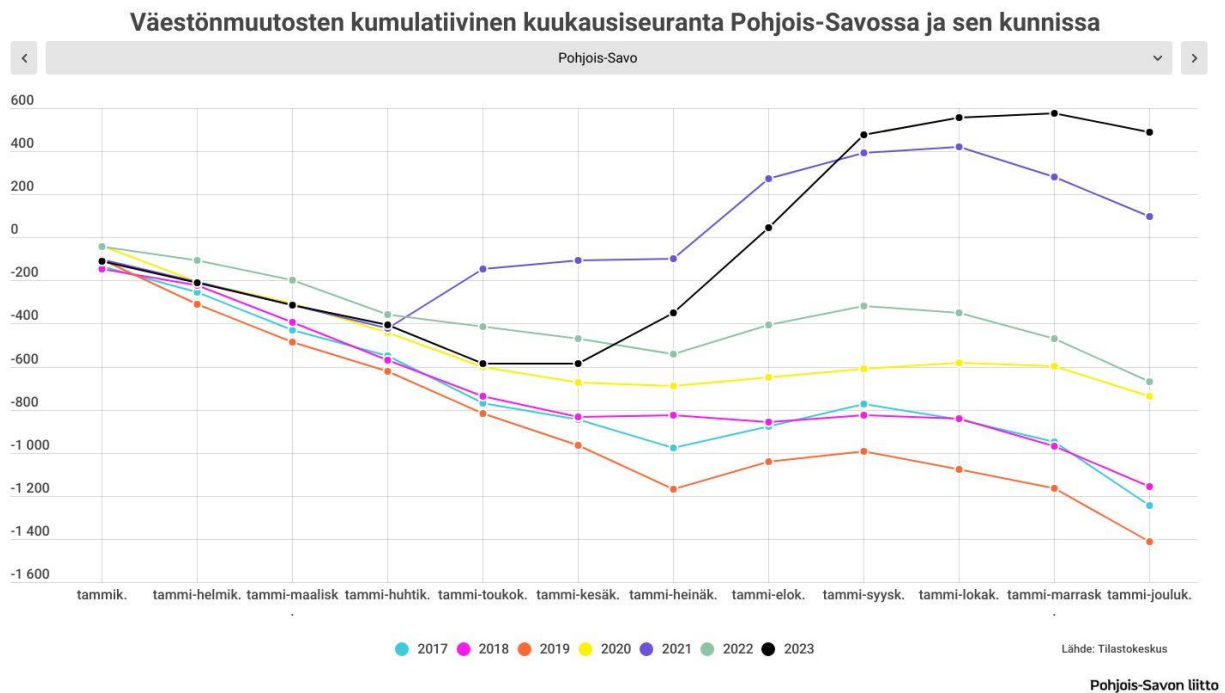
Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Pohjois-Savon väkiluku kasvoi 487 asukkaalla vuonna 2023. Vuonna 2022 väkiluku laski 674 asukkaalla ja vuonna 2021 kasvoi 98 asukkaalla. Vuosina 2017–2020 väkiluku laski keskimäärin yli 1 100 hengen vuosivauhtia. Viime vuoden kasvua selittää erityisesti maahanmuuton voimakas kasvu.

Pohjois-Savossa syntyvyysluvut ovat alhaisia ja kuolleisuusluvut korkeita. Vuonna 2023 luonnollinen väestönlisäys oli 1 484 henkilöä (1 583 henkilöä vuonna 2022). Pohjois-Savo keräsi kuntien välistä muuttovoittoa 653 henkeä (vuonna 2022 muuttovoittoa 21, vuonna 2021 muuttovoittoa 707). Kuntien välinen nettomuutto oli Kuopion ohella positiivista Vesannolla ja Joroisissa, kaikissa muissa kunnissa se oli negatiivista.

Maahanmuuton kasvu on parin viime vuoden aikana ollut Pohjois-Savossa voimakasta. Vuonna 2023 netto-maahanmuutto oli ennakkotietojen mukaan 2022 henkilöä. Vuonna 2022 luku oli 892 eli kasvua kertyi 127 %.

Sisä-Savon kuntien asukasmäärä vuoden vaihteessa 2023/2024 oli 12 945. Tämä on 119 asukasta vähemmän kuin vuonna 2022. Pohjois-Savon maakunnassa asukasmäärä oli vuoden 2023 lopussa 248 176. Vesannon kunnan asukasluvu Tilastokeskuksen mukaan 31.12.2023 oli 1893, jossa on vähennystä edelliseen vuoteen 47 henkilöä.

Alla olevista kuvioista (1) käy ilmi Sisä-Savon väestömuutoksen kumulatiivinen kehitys.

Kuvio 1: Väestönmuutosten kumulatiivinen kehitys Sisä-Savon seutukunnassa kuukausittain v. 2017–2023 seutukunnassa kuukausittain (Tilastokeskus).

Syntyneiden lasten määrä Vesannolla on vähentynyt voimakkaasti viimeisenä kolmenakymmenenä vuotena. Vuonna 2023 Vesannolla syntyi kuusi uutta vauvaa (2022 kahdeksan, 2021 kahdeksan). Vuoden 2021 ja 2022 syntyvyys on parhain sitten vuoden 2017 (Tilastokeskus 2024).

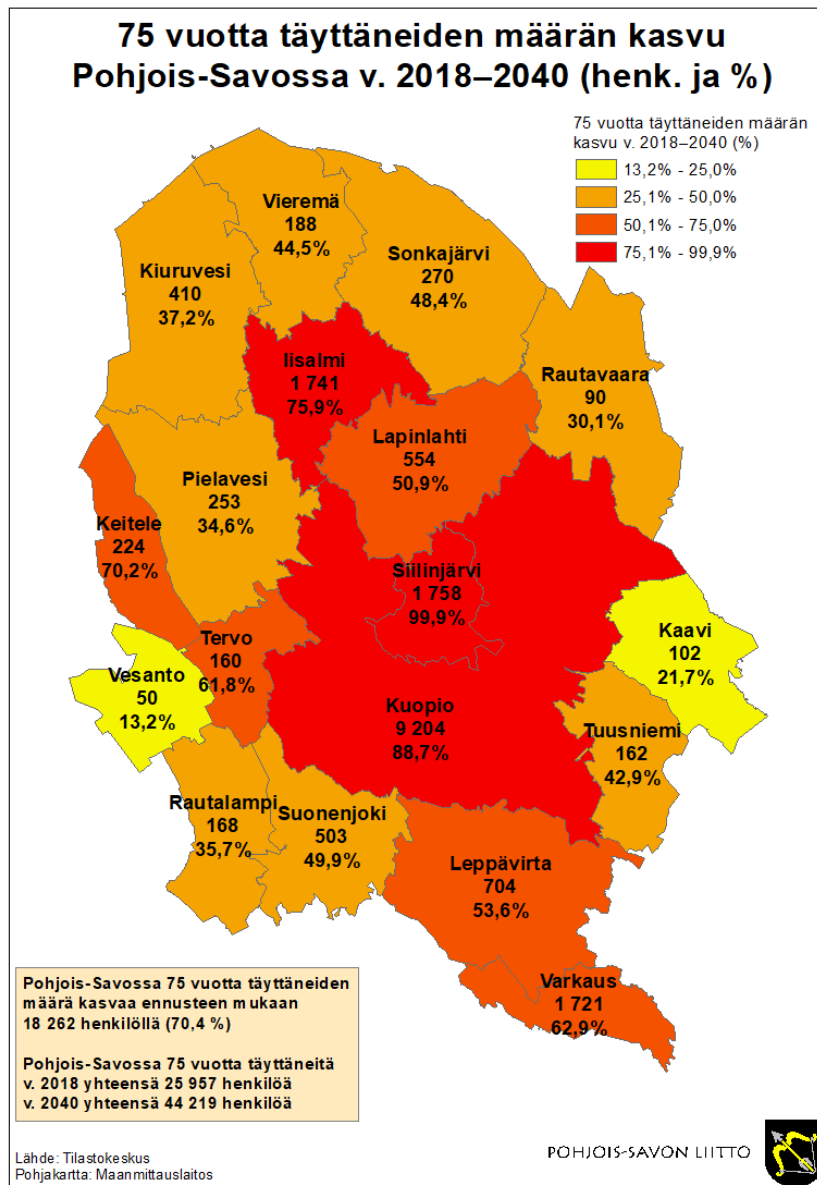
Maaliskuussa 2023 ensimmäiset sotaa paenneet ukrainalaiset pystyivät hakemaan kotikuntaa Suomesta. Vesannolla kotikuntaa haki 16 henkilöä. Kotikuntaa voi hakea, kun esimerkiksi tilapäisen oleskeluluvan voimassaoloaika jatketaan ja henkilö on asunut Suomessa yhtäjaksoisesti vähintään vuoden ajan. Yksittäiset ukrainalaiset voivat tosin saada kotikunnan jo aiemmin esimerkiksi perheenjäsenyyden perusteella.

Kuolleita vuonna 2023 oli 48. Kuolleiden määrä vuosittain on pysynyt tasaisena 1990-luvulta asti (Tilastokeskus 2024).

Pohjois-Savon hyvinvointialueen kunnista ainoastaan Kuopion väkiluvun ennustetaan kasvavan. Muissa kunnissa väkiluku pienentyy 5–15 % vuoteen 2030 mennessä.

Alue	2020	2025	2030	2035	2040	Muutos (henk.) 2020– 2040	Muutos (%) 2020– 2040
Kuopio	120 210	123 285	125 383	126 314	125 898	5 688	4,7
Siilinjärvi	21 251	20 741	20 136	19 518	19 038	-2 213	-10,4
Kuopion seutukunta	141 461	144 026	145 519	145 832	144 936	3 475	2,5
Iisalmi	21 124	20 296	19 508	18 730	18 013	-3 111	-14,7
Kiuruvesi	7 854	7 215	6 695	6 253	5 868	-1 986	-25,3
Keitele	2 155	1 971	1 836	1 719	1 616	-539	-25,0
Lapinlahti	9 358	8 840	8 388	8 023	7 726	-1 632	-17,4
Pielavesi	4 321	3 943	3 633	3 403	3 220	-1 101	-25,5
Sonkajärvi	3 841	3 497	3 248	3 050	2 882	-959	-25,0
Vieremä	3 522	3 309	3 130	2 973	2 856	-666	-18,9
Ylä-Savon seutukunta	52 175	49 071	46 438	44 151	42 181	-9 994	-19,2
Suonenjoki	6 931	6 488	6 158	5 868	5 642	-1 289	-18,6
Rautalampi	3 053	2 820	2 639	2 496	2 390	-663	-21,7
Tervo	1 503	1 422	1 368	1 310	1 259	-244	-16,2
Vesanto	1 972	1 780	1 636	1 525	1 435	-537	-27,2
Sisä-Savon seutukunta	13 459	12 510	11 801	11 199	10 726	-2 733	-20,3
Kaavi	2 807	2 529	2 347	2 204	2 105	-702	-25,0
Rautavaara	1 561	1 408	1 287	1 202	1 137	-424	-27,2
Tuusniemi	2 433	2 207	2 058	1 950	1 873	-560	-23,0
Koillis-Sa- von seutu- kunta	6 801	6 144	5 692	5 356	5 115	-1 686	-24,8
Varkaus	20 278	19 021	17 961	17 027	16 201	-4 077	-20,1
Joroinen	4 689	4 330	3 999	3 717	3 484	-1 205	-25,7
Leppävirta	9 402	8 891	8 440	8 073	7 770	-1 632	-17,4
Varkauden seutukunta	34 369	32 242	30 400	28 817	27 455	-6 914	-20,1
Pohjois- Savo	248 265	243 993	239 850	235 355	230 413	-17 852	-7,2

Kuvio 2: Väkiluvun ennuste vuosittain vuoteen 2040 (Tilastokeskus).

Kuvio 3: 75 vuotta täyttäneiden määrä Pohjois-Savossa v 2018–2040 (Tilastokeskus).

Ikärakenteen vanheneminen koskettaa voimakkaasti sekä Vesantoa että Pohjois-Savon maakuntaa ja vaikuttaa olennaisesti alueen sote-työpaikkojen tarpeeseen tulevaisuudessa. Kuviossa 3 näkyy 75 vuotta täyttäneiden määrä. Vesannon väkiluvun ennustetaan vähenevän 437 asukkaalla (27,2 %) vuoteen 2040 mennessä.

Asukasluvun muutos (lasku, kasvu) vaikuttaa suoraan kunnan verotuloihin ja valtionosuuteen. Valtionosuudet määräytyvät ensisijaisesti asukkaiden ikärakenteen perusteella, joten kunnan ikärakenteen muutos on merkittävässä roolissa. (SavoGrow-kuntien talouden tila ja tulevaisuus, 1.11.2023. E.Laesterä).

Työllisyys, työttömyys

Työvoiman määrä Vesannolla on 707 henkilöä (v.2022 620 hlö), joista asuinkunnassaan työllistyy 384 henkilöä ja pendelöi eli käy töissä toisella paikkakunnalla noin 40 % (236 hlöä). Eniten pendelöidään Keiteleelle ja Kuopioon. Työpaikkaomavaraisuus on Vesannolla 81,3 %. (Tilastokeskus)

Työttömien määrä vuodenvaihteessa Vesannolla oli 77 hlöä työttömyysprosentin ollessa 10,9 %. Työttömien ja lomautettujen määrä (16 hlöä) nousi edellisvuodesta. Työttömistä nuoria ei ole tilastoitu ollenkaan (niitä

on 0-5 hlöä) ja 40 hlöä oli yli 50-vuotiaita. Pitkäaikaistyöttömiä oli 19 henkilöä. (Ely-keskus, työllisyystilasto 12/2023)

Vesannon ja Tervon yhteinen Työttömien Tulevaisuuden Taidot- hanke aloitti loppuvuonna 2022 ja päättyi 2023 lopussa. Hankkeessa pyrittiin vaikuttamaan erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden ennaltaehkäisyyn.

2.6. Kunnan toiminnan ja talouden kehitys

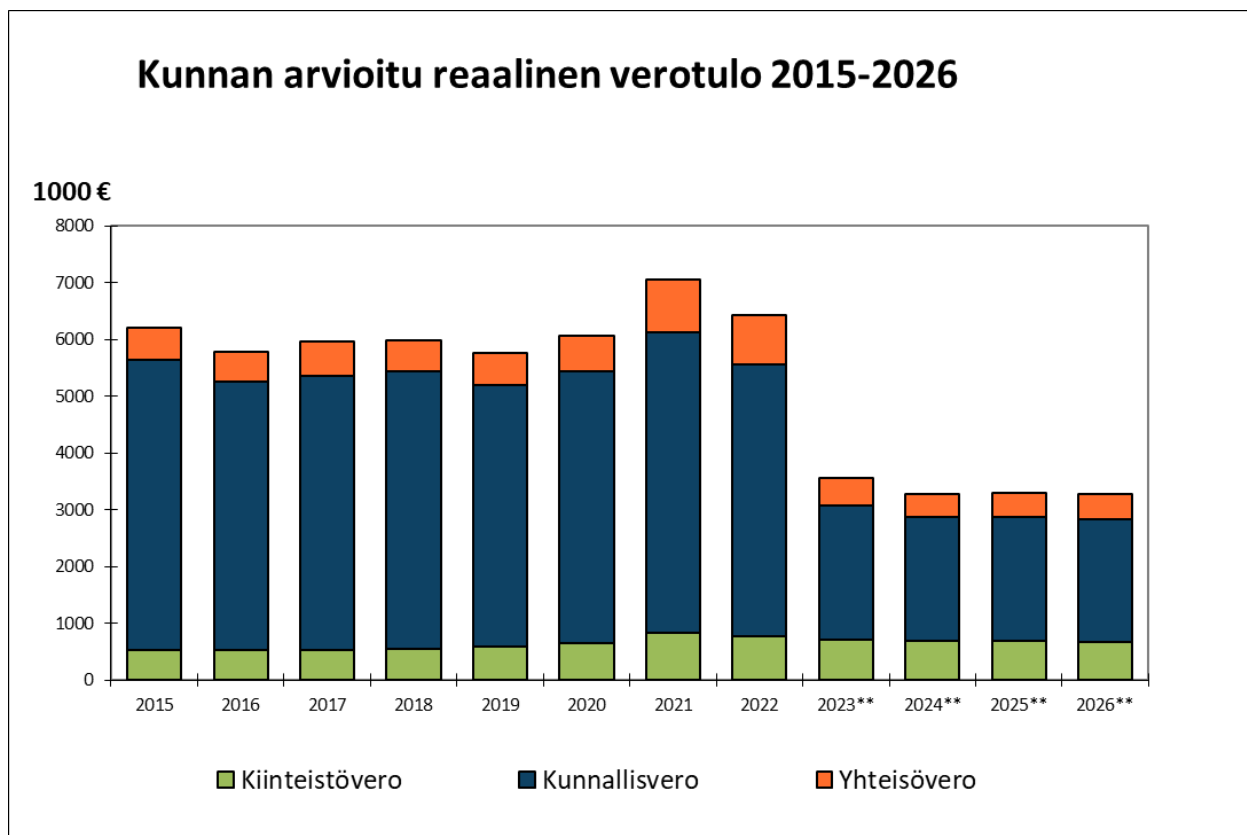
Vuodelle 2023 kaikkien Manner-Suomen kuntien tuloveroprosentteja leikattiin vuodelle 12,64 prosenttiyksiköllä. Vesannon kunnan tuloveroprosentti vuonna 2023 oli 9,11 prosenttia.

Kunnan verotulot toteutuivat 2 913 645 euroa edellistä vuotta pienempänä. Tuloveroa kertyi 2 487 617

euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna, kiinteistövero kertyi 27 235 euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna ja kunnan saama osuus yhteisöveron tuotosta oli 398 732 euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Talousarvioon nähden verotulojen toteutuma oli tuloverojen osalta 101,6 %, kiinteistöverojen osalta 100,7 % ja yhteisöverojen osalta 88,6 %. Taulukossa 1 on esitetty Vesannon kunnan verotulojen kehitys vuosina 2019–2023. Kunnan arvioitu reaalin verotulo vuosina 2015–2026 on esitetty kuviossa 7.

Verotulojen kehitys (1000 euroa)	2019	2020	2021	2022	2023
tulovero	4 707	4 927	5 556	5192	2704
yhteisövero	581	664	973	923	524
kiinteistövero	595	674	878	824	767
yhteensä	6 026	6 265	7 406	6 939	4025

Taulukko 1. Vesannon kunnan verotulojen kehitys.

Kuvio 7: Kunnan arvioitu reaalin verotulo 2015-2026 (päivitetty 10.10.2023).

Yleistä valtionosuuksista

Valtionosuusjärjestelmän kautta valtio osallistuu lakisääteisten kunnallisten peruspalvelujen rahoitukseen. Valtionosuudet ovat merkittävin osa kuntiin kohdistuvaa valtionapujärjestelmää. Valtionosuudet määräytyvät laskennallisin perustein ja maksetaan kunnalle automaattisesti ilman erillistä hakemusta. Lisäksi kunnille voidaan myöntää hakemuksesta valtionavustuksia.

Kuntien palvelutuotannon kustannukset ja verotulot poikkeavat paljon toisistaan muun muassa väestön ikärakenteen ja olosuhteiden takia. Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa siten, että kansalaiset voivat saada tietyn tasoiset peruspalvelut asuinpaikastaan riippumatta kohtuullisella verorasituksella.

Järjestelmää täydentää tilapäisissä taloudellisissa vaikeuksissa oleville kunnille myönnettävä harkinnanvarainen valtionosuuden korotus.

Valtionosuus koostuu hallinnollisesti kahdesta osasta, valtiovarainministeriön kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö. Valtionosuus on kunnalle yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen. Kunta päättää itse valtionosuuksiensa kuten verotulojensakin käytöstä ja hyötyä taloudellisesti, jos järjestää palvelunsa kustannustehokkaasti.

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta:

1. kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (laki 618/2021), jota hallinnoi valtiovarainministeriö, ja
2. opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta (laki 1705/2009), jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Valtiovarainministeriön hallinnoima peruspalvelujen valtionosuus on näistä taloudellisesti merkittävämpi.

Vaikka hallinnollisen jaon perusteella voisi päätellä toisinkin, niin valtaosa kuntien varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen valtionosuusrahoituksesta määräytyy valtiovarainministeriön hallinnoiman peruspalvelujen valtionosuuden laskentatekijöiden kautta.

Peruspalvelujen valtionosuus koostuu kuntien kustannuserojen sekä tulopohjan tasauksesta. Kustannuserojen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Tulopohjaa tasataan kunnan verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen kautta.

Varsinaisesta peruspalvelujen valtionosuudesta eriytettynä osana kunnille maksetaan myös veromenetysten korvausta.

Hyvinvointialueuudistus toi merkittäviä muutoksia valtionosuusjärjestelmään

Vuoden 2023 alusta alkaen sosiaali- ja terveys- sekä pelastustoimi siirtyivät kunnilta hyvinvointialueiden järjestettäväksi. Uudistuksen rahoittamiseksi kunnilta siirretään yhtä paljon tuloja kuin siirtyvät palvelut maksoivat ennen uudistusta. Kuntien valtionosuuksista leikattiin uudistuksen rahoittamiseksi kaksi kolmasosaa, mutta yksittäisen kunnan leikkausosuus vaihtelee.

Valtionosuusjärjestelmään lisättiin toistaiseksi pysyvästä sote-kustannusten ja -tulojen siirrosta johtuvan muutosrajoitin ja kunnan talouden tasapainotilan muutoksia rajoittava järjestelmämuutoksen tasaus.

Nämä erät lasketaan osana peruspalvelujen valtionosuutta. Koko maan tasolla vaikutus kuntiin on kustannusneutraali, mutta yksittäisellä kunnalla nämä sote-erät voivat olla tärkeimmässä roolissa valtionosuuksien tason kannalta.

Kuntien valtionosuudet olivat vuonna 2023 yhteensä noin 3,6 miljardia euroa. Valtakunnallisesti kokonaissumma vähentyi merkittävästi, noin 7 miljardia euroa (66,3 %) vuodesta 2022. Kuntien kesken valtionosuusprosentti vaihtelee ja on alimmillaan noin 15 ja enimmillään noin 45 % kunnan laskennallisista palvelujen kustannuksista. Valtionosuuksiin sisältyy kuitenkin myös muita merkittäviä eriä kuten verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus, veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvaus sekä näiden lisäksi muita pienempiä laskentatekijöitä.

Oma kokonaisuutensa ovat opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet. Vuonna 2023 kunnille maksettiin opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia noin 22 miljoonaa euroa. Useimpien kuntien opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslaskelma on negatiivinen, sillä kunnille maksettavista valtionosuuksista vähennetään omarahoitusosuus toisen asteen koulutuksen rahoittamiseen. Vuonna 2023 kunnan omarahoitusosuus lukiokoulutuksen käyttökustannuksista on 53,28 prosenttia ja järjestämisluvan mukaisesti lukiokoulutuksen yhteydessä järjestetyn tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen käyttökustannuksista 50 prosenttia kunnan rahoitusosuuteen kuuluvista valtionosuusperusteista. Vuodelle 2023 laskettu lukiokoulutuksen kunnan rahoitusosuus on 93,66 euroa/asukas. Lukiokoulutuksen kunnan omarahoitusosuuteen sisältyy myös laskennallista ammattikorkeakoulujen osuutta 16,39 euroa/asukas.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistus käynnistynyt

Hallitus on päättänyt käynnistää kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistuksen. Tarkoituksena on, että päivitetty järjestelmä olisi voimassa vuoden 2026 alusta alkaen. Uudistus toteutetaan kustannusneutraalisti ts. uudistuksessa olemassa olevia rahoja jaetaan uudelleen.

Vesannon kunnan valtionosuudet

Kunnan valtionosuus koostuu kahdesta osasta, kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (VM) ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituksesta (OKM). Lisäksi valtionosuuksien yhteydessä kunnille maksetaan verotulomenetysten korvaus ja kotikuntakorvaukset. Valtionosuudet tilitetään kunnalle kuukausittain yhtenä kokonaisuutena.

Tuloslaskelmaan kirjattiin peruspalveluiden valtionosuutta 2 036 755 euroa, muun opetustoimen valtionosuuksia 248 415 euroa, verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausta 964 813 euroa ja veromenetysten kompensationsa 489 090 euroa. Vesannon kunnan valtionosuudet vuonna 2023 olivat yhteensä 2 774 264 euroa (1429 €/as). Valtionosuudet vähenivät vuoden 2023 talousarvioon (2 800 800 €) verrattuna 26 536 euroa. Valtionosuudet vuonna 2022 olivat yhteensä 11.265.697 euroa (5713 €/as).

Kuviossa 8 on esitetty valtio-osuuksien määrät vuosina 2022 ja 2023.

Vuosi 2022			Vuosi 2023			Muutos-%
Valtionosuusprosentti:			23,59 %	Valtionosuusprosentti		22,09 %
Omarahoitusosuus			4 291,07	Omarahoitusosuus		1 359,93
Ikäryhmähinnat: Ikä 0–5			9 713,30	Ikäryhmähinnat: Ikä 0–5		8 010,94
Ikä 6			10 305,71	Ikä 6		8 499,51
Ikä 7–12			8 596,30	Ikä 7–12		7 071,51
Ikä 13–15			14 733,47	Ikä 13–15		12 129,17
Ikä 16–18			4 728,28	Ikä 16+		62,57
Ikä 19–64			1 157,20			
Ikä 65–74			2 306,18			
Ikä 75–84			6 457,36			
Ikä 85+			22 359,22			
Hinnat:				Hinnat:		
Sairastavuus			1 329,61	Sairastavuus		
Työttömyysaste			103,34	Työttömyysaste		67,78
Kaksikielisyys I (koko väestö)			318,56	Kaksikielisyys I (koko väestö)		287,68
Kaksikielisyys II, (ruotsink.)			318,56	Kaksikielisyys II, (ruotsink.)		287,68
Vieraskielisyys			2 237,64	Vieraskielisyys		1 680,57
Asukastiheys			45,00	Asukastiheys		40,64
Saaristo			438,47	Saaristo		395,97
Saaristo-osakunta			320,75	Saaristo-osakunta		289,65
Koulutustausta			457,42	Koulutustausta		27,82
Hinnat:				Hinnat:		
Syrjäisyys			226,40	Syrjäisyys		61,24
Saamen kotiseutu			2 875,50	Saamen kotiseutu		895,43
Työpaikkaomavaraisuus			68,71	Työpaikkaomavaraisuus		12,82
				HYTE-kerroin		18,89
				Väestön kasvu		10,02

Kuvio 8. Valtio-osuuden määrä v. 2022 ja 2023 (SavoGrow-kuntien talouden tila ja tulevaisuus, 1.11.2023 E. Laesterä)

Lainat

Vuonna 2023 kunta ei nostonut uusia pitkäaikaisia lainoja ja aikaisempina vuosina nostettuja lainoja lyhennettiin vuoden 2023 aikana 647 826,6 €. Kunnan lainamäärä oli 3551 €/as vuonna 2023 (2022 3.894 euroa/asukas, 2021 4.164 euroa/asukas). Kokonaislainamäärä tilikauden päättyessä oli 6.724.573,65 euroa (v. 2022, 7.337.400,20 €). Lainasaamisia Vesannon kunnalla on 1.045.000,00 euroa. Kunnan maksuvalmiuden varmistamiseksi käytössä on 1.000.000 euron luottolimiitti.

Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotuottoja kirjattiin vuonna tuloslaskelmaan 2023 noin 50 300 euroa. Vesannon Vuokratalot Oy:n antolainojen korkoa ei peritty lainkaan vuokrataloyhtiön rahoitusjärjestelyistä johtuen. Muut rahoitustuotot (354.095,67 euroa) toteutuivat talousarvioon nähden 12.525,67 euroa suurempana (140,8 %). Tuotot koostuivat pääosin Savon Energiholding Oy:n osinkotuloista sekä kuntayhtymien peruspääomien koroista ja viivästyskorkotuotoista. Talousarviolainojen korkokulut (205.611,89 euroa) toteutuivat 105.411,89 euroa arviota suurempana (205,2%). Muita rahoituskuluja kirjattiin yhteensä 2.362,50 euroa, joka on 112,50 euroa arvioitua enemmän.

Toimintatuotot

Vuonna 2023 tuloslaskelman toimintatuottoja kertyi 2.778.841 euroa, -694214,00 euroa vähemmän kuin vuonna 2022. Myyntituotot sisältävät mm. puunmyyntituloja 47.350,40 € (toteuma talousarvioon nähden oli 94,7 %), vesi- ja jätevesimaksuja 228.157,58 € (toteuma talousarvioon nähden 99,8 %). Myös esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvaustulot kunnan peruspalvelujen valtionosuuden kuukausittaisesta maksuerittelystä sekä mahdolliset kunnan toiselta kunnalta saamat kuntien keskinäiseen sopimukseen perustuvat niitä täydentävät kotikuntakorvaukset sisältyvät myyntituottoihin.

Maksutuottoja ovat asiakasmaksut ja muut maksut niistä tavaroista ja palveluista, joiden hinnoittelun tarkoituksena ei ole kattaa tuotantokustannuksia kokonaisuudessaan tai joiden hinnat määritellään asiakkaan maksukyvyyn mukaan. Usein maksujen perusteista säädetään laissa tai asetuksessa. Tällaisia maksutuottoja ovat mm. lukukausimaksut, suunnittelu- ja mittaustoimen maksut, rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksut (esimerkiksi toimenpidelupa-, purkamis- ja maisematyölupamaksut)¹⁴ ja lomituspalvelumaksut maatalousyrittäjiltä sekä maankäyttö- ja kehittämiskorvaukset.

Tuloslaskelmaan merkitään omaksi ryhmäkseen ja jaetaan sektoreittain tuet, avustukset ja muut tulonsiirrot silloin, kun tuki tai avustus ei ole kunnan suoritteidensa perusteella saama korvaus eikä investoinnin rahoitusosuus. Tällaisia korvauksia ovat mm. palkkatuki ja koulutuskorvaukset Työttömyysvakuutusrahastolta.

Muihin tuottoihin sisältyvät esimerkiksi vuokratuotot ja kirjaston myöhästymismaksut.

Kokonaisuudessaan tuloslaskelman toimintatuotot toteutuivat muutettuun talousarvioon nähden 130,4 %.

	2023	2022	2021	2020
Myyntituotot	925850	1055463	1035541	895683
Maksutuotot	95119	1025460	1067086	14060424
Tuet ja avustukset	470324	711514	604854	445027
Muut toimintatuotot	1287575	680619	663410	557011
Toimintatuotot yht.	2778841	3473055	3370891	15958145

Toimintakulut

Kunnan tuloslaskelman mukaiset toimintakulut olivat 8.474.559,20 euroa. Toimintakulujen toteutuma muuttettuun talousarvioon verrattuna oli 108,1 %.

	2023	2022	2021	2020
Palkat ja palkkiot	2860728	5761071	5494372	5472280
Muut henk.kulut	721489	1508621	179991	175530
Palvelujen ostot	3677520	11872078	10765002	10419924
Aineet ja tarvikkeet	325685	615299	572659	612435
Avustukset	234350	554642	490523	709888
Muut toimintakulut	912811	757706	425909	258545
Toimintakulut yht.	8732578	21069418	17928457	17648602

Palkat ja palkkiot sekä muut henkilöstökulut

Vuonna 2023 henkilöstökulut yhteensä olivat 3.582.216,51 ja vähenivät 3.687.476 euroa vuodesta 2022. Henkilöstökulujen toteutuma talousarvioon nähden oli 103,6 %.

Henkilöstökulut sisältävät ennakonpidätyksen alaiset palkat, palkkiot ja niihin verrattavat kulut sekä välittömästi palkan, palkkion tms. perusteella määräytyvät kulut kuten eläkekulut, sosiaaliturvamaksut ja lakisääteiset ja vapaaehtoiset henkilövakuutusmaksut.

Henkilösivukuluissa esitettäviä eläkekuluja ovat eläkevakuutusmaksut ja eläkkeet sekä Kevan tasausmaksu. Muita henkilösivukuluja sosiaaliturvamaksut sekä lakisääteiset ja vapaaehtoiset henkilövakuutusmaksut

Palvelujen ostot

Palvelujen ostot vuonna 2023 olivat 3.675.532,25 euroa. Asiakaspalvelujen ostot olivat 126.032,93 euroa (97,2 %) ja muiden palvelujen ostot 3.549.499,32 (106,5 %) euroa. Asiakaspalvelut ovat kuntalaisille tarkoitettuja lopputuotepalveluja, joita kunta tai kuntayhtymä ostaa muilta palvelujen tuottajilta. Tähän erään kirjataan kaikki kuntien ja kuntayhtymien asiakaspalvelujen ostot, myös muille kuin oman kunnan tai jäsenkuntien asukkaille ostetut asiakaspalvelut. Ostopalvelut, jotka ovat osa kunnan omaa palveluntuotantoa tai jotka tukevat kunnan omaa palveluntuotantoa, eivät ole asiakaspalvelun ostoa vaan muiden palvelujen ostoa. Asiakaspalveluista maksetaan täysi korvaus joko sopimukseen perustuen, maksuosuutena kuntayhtymälle tai kotikuntakorvauksena. Asiakaspalvelujen ostoja ovat mm. maatalouslomituspalvelujen osto toiselta kunnalta. Alkuperäiseen talousarvioon nähden palvelujen ostot ylittyivät 213.092,25 eurolla, toteutuma 106,2 %.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Vuonna 2023 aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin käytettiin 321.530,42 euroa. Toteutuma alkuperäiseen talousarvioon verrattuna oli 122,1 %. Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin luetaan mm. toimisto- ja koulutarvikkeet, kirjallisuus, elintarvikkeet, vaatteisto, lääkkeet ja hoitotarvikkeet, puhdistusaineet ja -tarvikkeet, poltto- ja voiteluaineet sekä lämmön, veden ja sähkön hankintamenot. Sen sijaan jätevesimaksut kuuluvat palvelujen ostoihin.

Avustukset ja muut toimintakulut

Avustukset olivat yhteensä 234.350,14 euroa. Avustuksia maksettiin 22.049,86 euroa talousarviota vähemmän (toteutuma 91,4 %). Avustukset sisältävät kotitalouksille maksetut tuet ja avustukset samoin kuin yhteisöille myönnettyt tuet ja avustukset. Vuonna 2023 kunta maksoi vauvarahaa yhteensä 39.000,00 euroa kunnan syntyneistä, 31.12. kunnassa kirjoilla olevasta lapsesta (vuonna 2022 41.000 euroa). Avustusta

maksetaan kuuden vuoden aikana 1000 euroa/lapsi/vuosi, mikäli lapsen ja hänen huoltajansa asuin- ja kotikunta kunkin vuoden viimeinen päivä on Vesanto. Muut toimintakulut vuonna 2023 olivat 660.929,88 euroa (toteuma 165,7 %). Muihin toimintakuluihin sisältyvät mm. vuokratulot ja kunnan maksamat välittömät verot, esimerkiksi kiinteistöverot ja välilliset verot kuten jätevero.

Asuntojen sekä muiden rakennusten ja huoneistojen vuokriin sisältyvät sekä ulkoiset että sisäiset vuokrat (tai yhtiövastikkeet) rakennuksista ja huoneistoista. Koneiden ja laitteiden vuokriin kirjataan muun muassa vuokrattujen koneiden ja kaluston ja kuljetusvälineiden (myös toimistokoneiden ja -laitteiden) vuokramenot mukaan lukien leasingvuokrat ja niihin sisältyvät vakuutusmaksut.

	2023	2022	2021	2020
Maa- ja vesialueiden vuokrat	2655	2627	2450	2277
Asuntojen vuokrat	89356	66523	59659	62514
Muiden rakenn. ja huoneistojen vuokrat	65073	86510	72080	72435
Koneiden ja laitteiden vuokrat	6088	17356	55495	72865
Leasingvuokrat	379290	277052	149883	8723
Muut vuokrat	840	7535	9920	3916
Vuokrat yht.	543301	457604	349487	222731

Poistot

Suunnitelmapoistoja vuodelle 2023 kirjattiin 762 995,26 euroa, joka oli 31.894,74 euroa talousarvioon arvioitua vähemmän. Kunnanvaltuuston 9.9.2013 § 75 päätöksen mukaisesti ennen 1.1.2013 hankitun käyttöomaisuuden poistolaskenta on suoritettu vanhan poistosuunnitelman mukaisesti ja 1.1.2013 alkaen valmistuneista uuden poistosuunnitelman mukaan.

Suunnitelman mukaiset poistot on kirjattu tilinpäätökseen kunnanvaltuuston 10.12.2012 § 46 vahvistaman poistosuunnitelman mukaan, jonka perusteista on selvitys tilinpäätöksen liitetiedoissa. Valmistuneiden hankkeiden osalta on investointien toteutumisasiirilla esitetty hankkeittain valitut poistoajat, joiden mukaan poistot on laskettu. Poistot ja arvonalentumiset vuodelta 2023 ovat yhteensä 912.348,22 euroa.

Satunnaiset erät

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin ei vuonna 2022 ole tullut kirjauksia.

Vuosikate ja tulos

Tilikauden vuosikatteen muodostui 1.042.166,17 euroa, joka on 211.893,83 euroa talousarviota huonompi ja 189.053,30 euroa edellisvuotta parempi. Tilikauden tulos muodostuu poistojen ja satunnaisten erien jälkeen **129.817,95 euroa ylijäämäiseksi**, kun se edellisenä vuonna oli 35.127,05 euroa ylijäämäinen.

TOIMINTAKATE HALLINTOKUNNITTAIN (eur, ulk.)

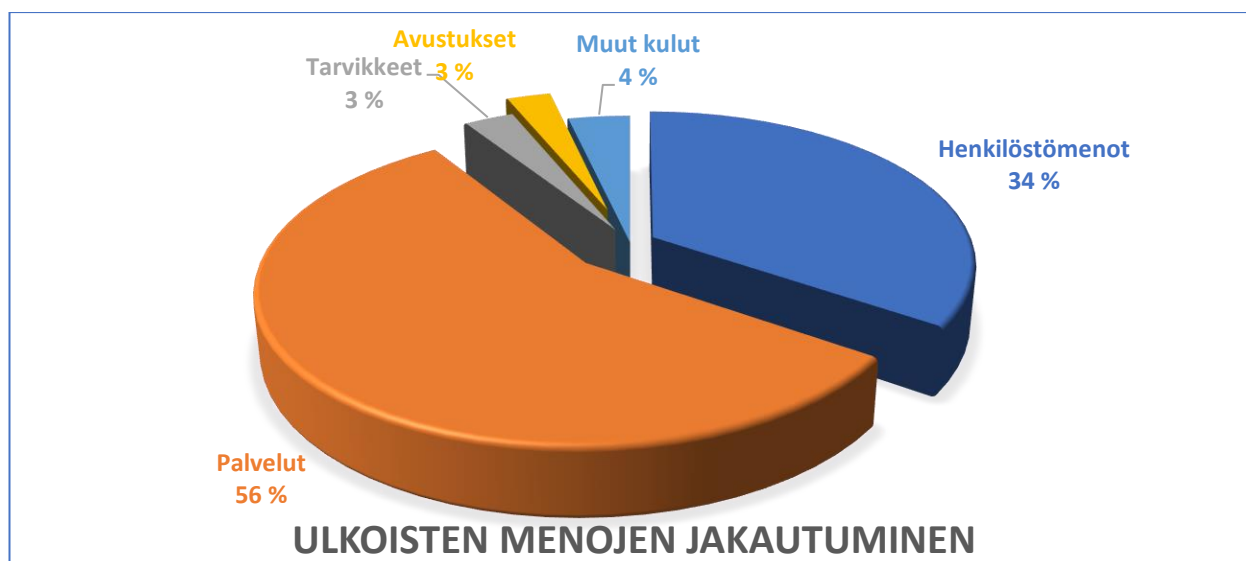
	TP 2022	TP 2023	Muutos €	Muutos %
Kunnanhallitus	1 530 293	1 827 442	297 149	19,42
Sivistystoimi	3 697 415	3 867 005	169 590	4,59
Perusturva	5 076 360	49 336	-5 027 024	-99,03
Terveysten huolto	6 265 360		-6 265 195	-100
Tekninen toimi	830 626	20 069 -	-850 695	-102,42
Ympäristötoimi	123 670	209 954	86 284	69,77
Vesihuoltolaitos	72 804 -	44 958 -	27 846	-38,25
Yhteensä	17 596 363	5 888 709	-11 707 654	-66,53

KÄYTTÖTALOUSOSAN ULKOISTEN MENOJEN JAKAUTUMINEN (1000 eur)

	TP 2022	TP 2023	Muutos €	Muutos %
Henkilöstömenot	7 270	3 582	-3 688	-50,73
Palvelut	11 872	3 678	-8 194	-69,02
Tarvikkeet	615	326	-289	-46,99
Avustukset	555	234	-321	-57,84
Muut kulut	758	913	155	20,45
Yhteensä	21 069	8 733	-12 336	-58,55

ULKOISTEN TULOJEN JAKAUTUMINEN (1000 eur)

	TP 2022	TP 2023	Muutos 1000 eur	Muutos %
Toimintatuotot	3 473	2 779	-694	-24,97
Verotulot	6 939	4 025	-2 914	-72,40
Valtionosuudet	11 266	2 774	-8 492	-306,13
Yhteensä	21 678	9 578	-12 100	-126,33

Kuvio 10: Ulkoisten menojen jakautuminen.

3. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

Tilikauden tuloksen muodostuminen käy selville alla olevasta tuloslaskelmasta. Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla.

3.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut (teur)

	2023	2022
	<i>1000 eur</i>	<i>1000 eur</i>
Toimintatuotot	2 779	3 473
Toimintakulut	-8 773	-21 069
Toimintakate	-5 954	- 17 596
Verotulot	4 025	6 939
Valtionosuudet	2 774	11 266
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	50	6
Muut rahoitustuotot	354	340
Korkokulut	-206	-99
Muut rahoituskulut	-2	-2
Vuosikate	1 042	853
Poistot ja arvonalentumiset	-912	-818
Satunnaiset tuotot		
Tilikauden tulos	130	35
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	130	35
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	31,82	16,48
Vuosikate/Poistot, %	114,25	104,29
Vuosikate, euroa/asukas	550,45	450,43
Asukasmäärä	1893	1894

Toimintatuottojen %-osuus toimintakuluista tunnusluku osoittaa paljonko toiminnan kuluista saadaan kate-
tuiksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla.

Vuosikatteen oikeamääräisyyttä voidaan arvioida vertaamalla vuosikateprosenttia poistoprosenttiin. Muuta-
man vuoden tarkastelujaksolla tunnuslukujen keskiarvojen tulisi vastata toisiaan.

Toimintakate on toimintatuottojen- ja kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen ja valtionosuuksien kat-
tavuuden toiminnan kuluihin.

Toimintatuotot % toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön)

Kunnan toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta sekä oppilaitosten ylläpitäminen vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate % poistoista

= 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä, jos poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonalaisten investoinnit. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko. Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

Vuosikate euroa/asukas Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään.

3.2. Verotulojen ja valtionosuuksien erittely

Verotulojen erittely 2023

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot					
Kunnan tulovero	2.661.000		2.661.000	2.703.880,31	-42.880,31
Osuus yhteisöveron tuotosta	592.000		592.000	524.379,69	67.620,31
Kiinteistövero	791.000		791.000	796.924,04	-5.924,04
Muut verotulot					
Yhteensä	4.044.000		4.044.000	4.025.184,04	18.815,96

Kunnan tuloveron määräytymisen perusteista:

	Tulovero %
Verovuosi 2010	20,00
Verovuosi 2011	20,00
Verovuosi 2012	20,00
Verovuosi 2013	20,00
Verovuosi 2014	20,50
Verovuosi 2015	21,00
Verovuosi 2016	21,00
Verovuosi 2017	21,00

Verovuosi 2018	21,50
Verovuosi 2019	21,50
Verovuosi 2020	21,50
Verovuosi 2021	22,00
Verovuosi 2022	21,75
Verovuosi 2023	9,11

Valtionosuuksien erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muu- tosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet	2.800.790		2.800.790	2.774.263,00	26.527,00
Peruspalveluiden valtion- osuus	1.065.280		1.065.280	1.071.954,00	6.674,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	291.320		291.320	248.401,00	42.919,00
Verotuloihin perustuva valt.os. tasaus	964.810		964.810	964.812,00	-2,00
Veromenetysten kompensaa- tio	479.380		479.380	489.096,00	9.716,00

3.3. Toiminnan rahoitus ja rahoituslaskelma

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2023 1 000 €	2022 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 042	853
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	279	259
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-429	-126
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	2	3
Toiminnan ja investointien rahavirta	894	989
Antolainauksen muutokset		-100
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-652	-707
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-218	11
Rahoituksen rahavirta	-870	-796
Rahavarojen muutos	24	209
Kassavarat 31.12.	2 476	2 452
Kassavarat 1.1.	2 452	2 243

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien kertymä 5 vuodelta, 1 000 euroa	1724	961
Investointien tulorahoitus %	242,89	674,75
Laskennallinen lainanhoitokate	0,92	0,92
Lainanhoitokate	0,94	0,94
Kassan riittävyys, pv	90	41
Asukasmäärä	1893	1894

3.4. Toiminnan rahoituksen tunnusluvut

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * Vuosikate/Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa %-osuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv.)

= 365 pv. x Rahavarat 31.12. /Kassasta maksut tilikaudella

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

4. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset, kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta. Rahoituksen riittävyys on tärkeä näkökulma kunnan taloudenhoidossa. Se kuvaa, kuinka hyvin kunta pystyy kattamaan rahoitukselliset velvoitteensa.

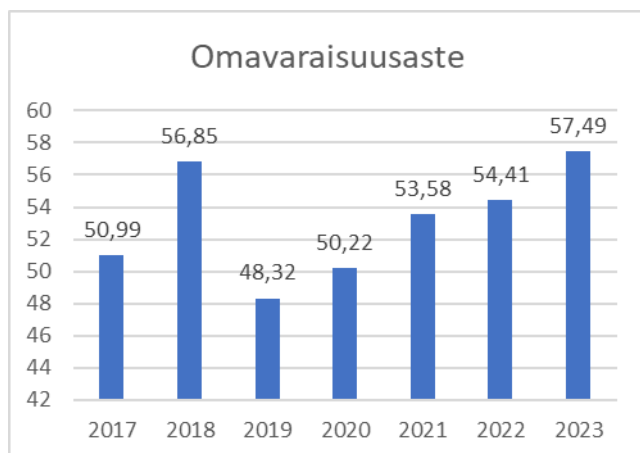
Taseen tunnusluvut

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, % = $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa.

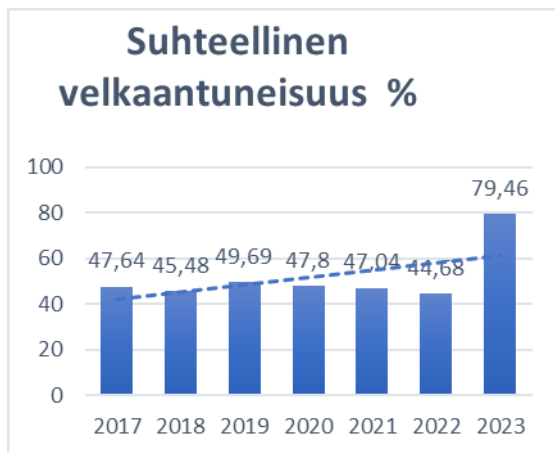
Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. **Vesannon kunnan omavaraisuusaste oli vuonna 2023 57,49 (2022 54,51 %, 2021 53,58 %, 2020 50,22 %).** Omavaraisuusaste on noussut vuodesta 2019 alkaen, mutta edelleen omavaraisuusasteen osuus kertoo suuresta velan määrästä ja ennakoi kyvyttömyyttä selvittää sitoumuksista pitkällä tähtäimellä.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötulojen valtionosuuksista.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. **Vesannon kunnan suhteellinen velkaantuneisuus oli vuonna 2023 79,46% (2022 44,68%, 2021 47,04%). ja kuvastaa kunnan kyvystä selviytyä lainojen lyhennyksistä saatavilla tuloilla pitkällä tähtäimellä.** Tunnusluku korjaantui ajanjaksolla 2019–2022. Kuntien rahoitusjärjestelmä koostuu kuntien omista tuloista ja valtion rahoituksesta. Tärkeimpiä tulolähteitä ovat verotulot ja valtionosuudet. Valtionosuudet muodostavat suunnilleen viidenneksen kuntien tulorahoituksesta. Vuoden 2023 kunnallisveroprosentit muuttuivat historiallisesti. Sote-uudistuksen rahoituslaki määräsi, että Manner-Suomen kuntien tuloveroprosentteja piti laskea 12,64 prosenttiyksikköä vuonna 2023 ja vastaava summa siirtyi valtion verotukseen.

Velat ja vastuut % käyttötuloista = $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$.
 Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun silloin, kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana tai paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina. **31.12.2023 kertynyttä ylijäämää on 1.839.447,22 euroa. Ylijäämää on 971,73 euroa/asukas. Tilinpäätöstilanteessa 2022 ylijäämää oli 1.709.659 euroa ja 902,67 euroa/asukas.**

Lainakanta 31.12. = Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettyinä saaduilla ennakoina sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. **Vesannon kunnalla on lainoja 2023 6 724 573 euroa (2022 7 377 000 euroa, 2021 8 082 000 euroa).**

Lainat euroa/asukas Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. **Vesannon kunnalla on lainaa per asukas 3 551 euroa (2022 3 895 euroa, 2021 4 164 euroa).**

Lainasaamiset 31.12. = sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen. **Lainasaamisia Vesannon kunnalla on 1 045.000,00 euroa.**

4.1. Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
	1000 eur	1000 eur		1000 eur	1000 eur
A PYSYVÄT VASTAAVAT			A OMA PÄÄOMA	10 687	11 705
I Aineettomat hyödykkeet	286	354	I Peruspääoma	7 609	8 756
1. Aineettomat oikeudet	19	59	II Arvonkorotusrahasto	1 239	1 239
2. Muut pitkäaikaiset menot	267	295	IV Edellisten tilik. ylijäämä (alijäämä)	1 710	1 675
			V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	130	35
II Aineelliset hyödykkeet	11 664	12 260	B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
1. Maa- ja vesialueet	402	402	VARAUKSET		0
2. Rakennukset	9 651	10 092			
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 219	1 261	C PAKOLLISET VARAUKSET	324	50
4. Koneet ja kalusto	345	437	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	48	71
6. Ennakkomaksut ja kesken-	47	68	1. Valtion toimeksiannot	0	0
eräiset hankinnat			2. Lahjoitusrahastojen pääomat	14	12
III Sijoitukset	3 540	4 854	3. Muut toimeksiantojen pääomat	34	59
			E VIERAS PÄÄOMA	7 611	9 686
1. Osakkeet ja osuudet	2 496	3 810	I Pitkäaikainen	6 070	6 720
3. Muut lainasaamiset	1 045	1 045	2. Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	6 070	6 717
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	14	12	3. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
1. Valtion toimeksiannot	0	0	7. Muut velat	2	3
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	14	12			
3. Muut toimeksiantojen varat	0	0	II Lyhytaikainen	1 538	2 966
			2. Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	652	657
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 165	4 033	3. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
I Vaihto-omaisuus	2	2	5. Saadut ennakot	0	0
1. Aineet ja tarvikkeet	2	2	6. Ostovelat	200	886
			7. Muut velat	53	165
II Saamiset	687	1 578	8. Siirtovelat	622	1 258
Pitkäaikaiset saamiset	0	0	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	18 670	21 513
1. Myyntisaamiset	0	0	TASEEN TUNNUSLUVUT		
Lyhytaikaiset saamiset	687	1 578	Omavaraisuusaste, %	57,49	54,41
1. Myyntisaamiset	392	849	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	79,46	44,68
2. Lainasaamiset	0	0	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 eur	1 839	1 710
3. Muut saamiset	218	197	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	971,73	902,67
4. Siirtosaamiset	77	533	Lainakanta 31.12., 1000 eur	6 722	7 374
			Lainakanta 31.12., €/asukas	3 551	3 895
III Rahoitusarvopaperit			Lainat ja vastuut, 31.12.	12 381	11 486
			Lainat ja vastuut, €/asukas	6 540	6 065
IV Rahat ja pankkisaamiset	2 477	2 454	Lainasaamiset 31.12., 1000 eur	1 045	1 045
VASTAAVAA YHTEENSÄ	18 670	21 513	Asukasmäärä	1894	1891

5. VESANNON KUNTAKONSERNI

5.1 KUNTAKONSERNIN MÄÄRITELMÄ

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuus ratkaistaan sen perusteella, vallitseeko kunnan ja jonkun toisen yhteisön välillä konsernisuhte. Konsernisuhteesta seuraa, että kunnan on laadittava konsernitilinpäätös. Konsernisuhte perustuu KPL 1:5.1 §:n ja saman luvun 6 §:n mukaan määräysvaltaan toisessa yrityksessä. Konsernisuhte voi syntyä äänivallan enemmistön tai muun tosiasiallisen määräysvallan perusteella.

Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee kuntalain 114 §:n 3 momentin mukaan sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot. Konsernitilinpäätökseen sisältyy konsernituloslaskelma, -tase ja konsernin rahoituslaskelma sekä niiden liitetiedot. Kuntalain 114 §:n 3 momentin mukaan kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen.

Kuntalain 129 § mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla. Vastavakuuksia ei edellytetä osakeyhtiölaissa ja osuuskuntalaissa tarkoitetulta pääomalainalta.

Kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa. Kunnan on lisäksi otettava huomioon, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään.

5.2 VESANNON KUNNAN KUNTAKONSERNIN RAKENNE

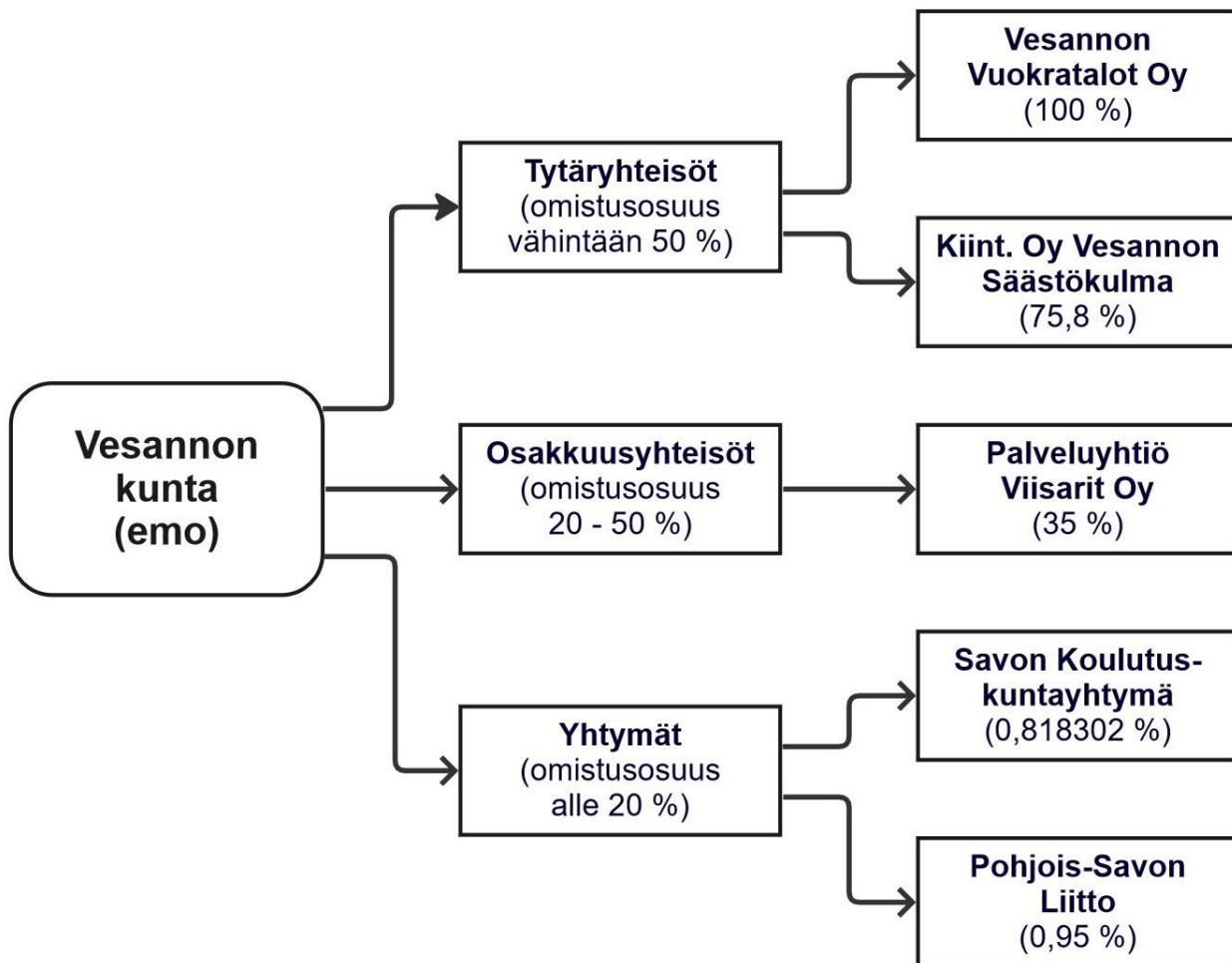
Konsernijohtolle asetettavat tavoitteet voivat koskea tytäryhteisöjen valvontaa ja raportointia sekä keskitettyjen konsernitoimintojen järjestämistä. Keskitetyt toiminnot voivat koskea muun muassa konserniyhteisöjen hankintoja, rahoitusta ja riskienhallintaa sekä tukipalveluja. Lisäksi konsernijohtolle tulee asettaa konsernin asemaa sekä konsernin tulorahoituksen riittävyyttä ja rahoitusasemaa koskevat tavoitteet.

Valtuuston tulee ohjata asettamillaan tavoitteilla myös tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta ja toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit) tai palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita taikka pääoman tuottovaatimuksia. Tytäryhteisölle asetettavat tavoitteet tulee pääsääntöisesti ottaa kunnan ja kuntayhtymän voimassa olevaan talousarvioon ja -suunnitelmaan.

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohton on suositeltavaa neuvotella tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä tai kuten konserniohjeessa on mahdollisesti sovittu. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kuntakonsernin kokonaisedun mukaista ja tytäryhteisöjen taloussuunnitelmat perustuvat valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Käytännöistä ja suunnittelumalleista päättää kuitenkin yhteisön hallitus.

Kunnan konserniohje on hyväksytty kunnanhallituksessa 7.12.2020 (§ 65). Konserniohjaus kuuluu vielä hallintosäännön mukaan konsernijaokselle ja kunnanjohtajalle, mutta hallintosäännön yhteydessä konserniohjaus siirretään kunnanjohtajan ja kunnanhallituksen vastuulle. Päivitetty hallintosääntö hyväksyttiin valtuustossa 11.12.2023 (§ 55).

Vesannon kunnan konserni muodostuu seuraavista osa-alueista:

Kuvio 11. Kuntakonsernin rakenne v. 2023

Lisäksi Vesannon kunta omistaa:

- Kehitysyhtiö SavoGrow Oy: 10,36 % osakepääomasta
- Servica Oy: 1 osake, arvo 2 500 euroa
- Sansia Oy: 1 osake, arvo 2 500 euroa
- Savon Energiaholding Oy: 7442 osaketta, 2,35 % osakepääomasta
- SavonICT Oy: 5 osaketta, arvo 2 850 euroa
- Istekki Oy: 5 osaketta, arvo 5 000 euroa
- Pohjois-Savon Monetra Oy: 10 osaketta, arvo 3 200 euroa

Vuoden 2023 konsernitaseeseen ei ole yhdistelty Kehitysyhtiö SavoGrowta, sillä yhdistämisellä ei ole olennaista merkitystä konsernitaseessa.

Vesannon Vuokratalot Oy sai 14.6.2021 Vesannon kunnalta 100.000,00 euron omavelkaisen takauksen. Tämän lisäksi Vesannon Vuokratalot on 28.6.2022 saanut 28.6.2022 100.000,00 euron lainan sekä 11.7.2022 vielä 200.000,00 euroa omavelkaisen takauksen Vesannon kunnalta. Näin Vesannon kunnalla on merkittävät vastuut ja velat yhdessä Vesannon Vuokratalot Oy:n kanssa.

Vesannon kunta omistaa yhdessä Tervon ja Keiteleen kunnan kanssa Palveluyhtiö Viisarit Oy:n. Palveluyhtiö on perustettu 2019 ja hoitaa kuntien teknistä toimea. Vesannon kunta pääomitti Viisareita 140.000 eurolla vuonna 2022. Yhtiön toimintaa seurataan tarkoin kuntien omistajaohjauksella.

5.2.1 Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2023 1000 eur	2022 1000 eur	VASTATTAVAA	2023 1000 eur	2022 1000 eur
PYSYVÄT VASTAAVAT	19 945	27 855	OMA PÄÄOMA	12 452	13 838
Aineettomat hyödykkeet	447	672	Peruspääoma	7609	8 756
Aineettomat oikeudet	35	222	Arvonkorotusrahasto	1 239	1 239
Muut pitkäaikaiset menot	413	448	Muut omat rahastot	1 1148	1 167
Ennakkomaksut	0	3	Ed. tilik. ylijäämä (alijäämä)	2 2201	2 607
			Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	255	68
Aineelliset hyödykkeet	17 254	24 821	VÄHEMMISTÖOSUUDET	368	447
Maa- ja vesialueet	578	629			
Rakennukset	14 814	19 718	PAKOLLISET VARAUKSET	324	307
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 393	1 558	Eläkevaraukset	0	0
Koneet ja kalusto	411	1 049			
Muut aineelliset hyödykkeet	1	453	Muut pakolliset varaukset	324	307
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	57	1 414			
hankinnat			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	119	164
Sijoitukset	2 362	2 362	VIERAS PÄÄOMA	9 995	20 415
Muut osakkeet ja osuudet	2 178	2 282	Pitkäaikainen korollinen vieras po	7 908	14 715
Joukkovelkakirjasaamiset	1	1	Pitkäaikainen koroton vieras po	0	0
Muut lainasaamiset	50	50	Lyhytaikainen korollinen vieras po	973	1 365
Muut saamiset	15	30	Lyhytaikainen koroton vieras po	1 115	4 335
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	85	102			
			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	23 258	35 170
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 228	7 213			
Vaihto-omaisuus	3	81			

Saamiset	697	2 660	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
				2023	2022
Pitkäaikaiset saamiset	0	0			
Lyhytaikaiset saamiset	697	2 660	Omavaraisuusaste, %	55,20%	40,73 %
			Suhteellinen velkaantuneisuus	91,22	63,85
Rahoitusarvopaperit	0	0	Kertynyt ali-/ylijäämä, 1000 €	2 456	2 676
			Kertynyt ali-/ylijäämä, €/asukas	1 297	1 343
Rahat ja pankkisaamiset	2 527	4 472	Konsernin lainat, eur/asukas	4 691	8 025
			Konsernin lainakanta 31.12., eur	8 881	15 576
VASTAAVAA YHTEENSÄ	23 258	35 170	Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	14 744	21 005
			Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	7 788	10 651
			Konsernin lainasaamiset 1000 €	50	52
			Kunnan asukasmäärä	1 893	1 941

Konsernitaseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat konsernin omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= 100 x (Oma pääoma + Vähemmistöosuus+ Konsernireservi + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot).

Konsernin omavaraisuusprosentti mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämäisten tulosten sietokykyä ja konsernin kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta.

Vesannon kuntakonsernin omavaraisuusaste on 55,20 % (2022 40,73 %). Alle 50 %:n oleva omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = 100 * (Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku konsernien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Vesannon kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus on 91,22% (2020 63,85%, 2021 60,97%). Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus pitäisi olla alle 50% (Kuntaliitto, Kriisikuntakriteerit).

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) = Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko konsernilla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää.

Vesannon kuntakonsernin kertynyt ylijäämä vuonna 2023 oli 2.456.000 € (2022 2.676.000, 2021 2.607.000 euroa).

Konsernin lainakanta 31.12. = Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat). Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoina sekä osto- ja siirtoveloina sekä muilla veloilla.

Vesannon kuntakonsernin lainakanta on 8.881.000 euroa (2022 16.091.000 euroa, 2021 15.576.000 euroa). Lainakanta/asukas on 4691 euroa (2022 8496 euroa, 2021 8025 euroa).

5.2.2 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023 1000 eur	2022 1000 eur
Toimintatuotot	3 574	13 078
Toimintakulut	-9 709	-30 525
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)	67	96
TOIMINTAKATE	-6 069	-17 351
Verotulot	4 025	6 939
Valtionosuudet	3 324	11 797
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	54	8
Muut rahoitustuotot	382	354
Korkokulut	-258	-171
Muut rahoituskulut	-5	9
VUOSIKATE	1 453	1585
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 049	-1 619
Arvonalentumiset	-149	0
Satunnaiset erät	0	108
TILIKAUDEN TULOS	255	74
Tilinpäätössirrot	0	4
Tilikauden verot	0	-2
Laskennalliset verot	0	0
Vähemmistöosuudet	0	-8
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	255	68
Toimintatuotot / Toimintakulut %	36,81 %	42,84 %
Vuosikate / Poistot %	121,29 %	97,87 %
Vuosikate / eur / asukas	767,40	836,69
Asukasmäärä	1 893	1 894

	v.2023	v.2022
Toimintatuotot / Toimintakulut %	36,81	42,84
Vuosikate / Poistot %	121,29	97,87
Vuosikate / eur / asukas	767,40	836,69
Asukasmäärä	1893	1894

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista = $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / \text{Toimintakulut}$

Konsernin koko ja konserniin kuuluvien yhteisöjen luonne vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät konsernikohtaisia eroja.

Vesannon kuntakonsernin toimintatuotot toimintakuluista olivat 36,81 % (2022 42,84% , 2021 45,91%).

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, konsernin tulorahoitus on riittävä. **Vesannon kuntakonsernin vuosikate on 1 453 447,43 (2022 1.584.688, 2021 2.941.000 euroa). Poistot ovat 1.541.000 euroa.**

Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista = $100 \cdot \text{Vuosikate} / (\text{Suunnitelman mukaiset poistot} + \text{Arvonalentumiset})$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä, jos poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonalaiset investoinnit. Jos vuosikate on negatiivinen, on konsernin tulorahoitus heikko.

Vesannon kuntakonsernin Vuosikate / Poistot % vuonna 2023 oli 121,29 % (2022 97,87%, 2021 190,79%).

5.2.3. Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

RAHOITUSLASKELMA

Toiminnan rahavirta	2023	2022
Vuosikate	1 453 447,43	1 584 688,21
Satunnaiset erät	-0,70	108 395,81
Tilikauden verot ja laskennalliset verot	-241,51	-1 719,64
Tulorahoituksen korjauserät	115 985,81	89 747,23
	1 569 191,03	1 781 111,60
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-613 856,20	-1 812 693,35
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	4 498,99
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	110 452,23	37 280,48
	-503 403,87	-1 770 913,88
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 065 787,15	10 197,72
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0,00	-133,50
Antolainasaamisten vähennys	275,29	239,66
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	125 464,16	1 895 299,87
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-958 721,88	-1 280 249,17
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	-7 533,66	-99 578,93
	-840 516,09	515 577,92
Oman pääoman muutokset	-1 423,87	928,05
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-24 884,20	589,50
Rahoituksen rahavirta	-1 076 959,36	490 052,03
Rahavarojen muutos	-11 172,20	500 249,75
Rahavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	2 526 971,65	4 472 460,29
Kassavarat 1.1.	2 538 143,85	3 972 210,53
	-11 172,20	500 249,76

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymän positiivinen tulos ilmaisee, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen tulos kertoo, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. **Vesannon kuntakonsernin toiminnan ja investointien rahavirta 5 vuodelta vuonna 2023 oli 216 390,63 vuonna (2022 – 763 323,48 euroa)**

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta, €

<u>Tilikausi</u>	<u>Rahavirta</u>	<u>Yht</u>
2017	625 970,37	
2018	86 073,04	
2019	-1 439 342,23	
2020	660 658,16	
2021	-80 910,17	
2022	10 197,72	-763 323,48
2023	1 065 787,15	216 390,63

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. **Vesannon kuntakonsernin tunnusluku vuonna 2023 oli 236,77 % (2022 87,64%, 2021 92,20%).**

Investointien tulorahoitus

vuosikate / investointien omahankintameno*100

<u>Tilikausi</u>	<u>Vuosikate</u>	<u>Investointien omahankintameno</u>	<u>%</u>
2022	1 584 688,21	1 808 194,36	87,64 %
2023	1 453 447,43	613 856,20	236,77 %

Laskennallinen lainanhoitokate -tunnusluku kertoo, miten tulorahoitus riittää lainojen hoitoon. Jos tunnusluku on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. **Vesannon kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate oli 0,87% (2022 0,87%, 2021 1,47%, 2020 1,97%).**

Kassan riittävyys (pv.)

= 365 pv. x Rahavarat 31.12. /Kassasta maksut tilikaudella

Maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavariihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisäämiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kassan riittävyys

365*rahavarat 31.12. / kassasta maksut tilikaudella

<u>Tilikausi</u>	<u>Rahavarat</u>	<u>Kassastamaksut</u>	<u>Kassan riittävyys</u>
2022	4 472 460,29	33 780 781,22	48,32
2023	2 538 143,85	11 544 747,50	80,25

5.3 VESANNON VUOKRATALOT OY KUNTAKONSERNIN MÄÄRITELMÄ**Toimintakertomus 1.1.2023 - 31.12.2023****YLEISTÄ YHTIÖSTÄ**

Vesannon Vuokratalot Oy aloitti toimintansa 1.1.1995, 16 eri taloyksikön (As.Oy:t + kunnan vuokratotalot 1-7 ja Opettajien asuntola) sulaututtua yhdeksi yhtiöksi. Yhtiön kautta toteutetaan pääosin kunnan asuntotarjonta.

- * Yhtiön vuokratonttien pinta-ala on 64.374 m².
- * Asuinhuoneistoja 136 kpl, huoneistoala yht 7.429 m² ja tilavuus 28.459 m³

TOIMINNAN KEHITTYMINEN JA TULOKSELLISUUS

Eniten kysyntää ollut kaukolämmön piirissä oleville pienille asunnoille. Opettajien asuntolan remontin valmistuttua kaikki talon huoneistot olleet vuokrattuina. Huoneistoremontteja pyritään suorittamaan oikea-aikaisesti kohteissa, jotka jäämässä pidemmällä tähtäyksellä yhtiön huoneistokantaan. Kuluneen vuoden aikana suoritettu vain pakolliset korjaustyöt.

Tavoite on tarjota hyväkuntoisia kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja. Tuloksellisen toiminnan kannalta merkittävää on korkea käyttöaste, mikä yhtiössä toteutunut pääsääntöisesti hyvin. 136 asunnosta oli kuitenkin vuoden lopussa tyhjiään 19 kpl, joista 5 haja-asutusalueella, 3 odottamassa remonttia. Helmikuussa 2024 käyttöaste oli hiukan parempi, tyhjiä huoneistoja 14 kpl, jotka yhtä lukuun ottamatta sähkölämmitteisiä. Taloudellinen käyttöaste 31.12.2023 oli n. 86,95 %.

TALOUDELLINEN TILANNE

Maksuvalmius oli koko vuoden ajan heikko, luottolimiitti (30.000 €) oli käytössä kuukausittain. Yhtiön varoja on 10.096,01 € kasvuottotilillä (Hall 29.6.2015/17 §).

Tyhjistä asunnoista syntyvät vuokratappiot nousevien käyttökustannusten lisäksi vaikuttavat suoraan heikentävästi kassavirtaan, minkä lisäksi tyhjat sähkölämmitteiset huoneistot aiheuttavat ylimääräisen kuluerän niissä putkirikkojen estämiseksi ylläpidettävän peruslämmön vuoksi kylmällä kaudella.

Suurten pääomakulujen osuus ylläpitokustannuksista rasittaa taloutta. Valtiokonttorin takapainotteisten lainojen lyhennykset kasvavat vuosittain korjaustarpeiden lisääntyessä. Viime vuosien peruskorjauslainojen hoito on kasvattanut rahalaitoslainojen osuutta hoitokuluista. Uutta lainaa nostettiin vuoden aikana kiinnitysvakuudella 60.000 euroa Opettajien asuntolan B-talon peruskorjaamiseen.

Lainoja maksetaan 5-vuoden erääntymisjakson aikana loppuun vv 2024–2028 yhteensä n. 351.014 euroa. Alkuvuoden 2024 aikana loppuu kaksi Kuntarahoituksen, kaksi Osuuspankin ja yksi Valtiokonttorin laina. Lainoja lyhennettiin vuoden aikana 250.968,71 €. Valtiokonttorilta on anottu avustusta sekä lainaehdojen muutosta suurimpien vuosittaisten lyhennysten osalta, päätöstä ei ole vielä saatu.

RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Rakennuskannan ikääntymisen myötä lisääntyvä korjaustarve. Sähkölämmitteisten rakennusten suuri osuus kiinteistökannasta - sähkön hinnan kehitys jatkossa/lisääntyvä tyhjilleen jäänti. Harkittavaksi tulee purku- ja/tai myynti joidenkin kiinteistöjen osalta asuntokannan sopeuttamiseksi kysyntään.

4. OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLE JA SEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEEN

- Koulutie 14 B peruskorjauksen valmistuminen alkuvuodesta. 5 kpl 80 m² kaukolämmön piirissä olevia saunallisia kolmioita -> kaikki vuokrattu
- Kelkkakuja 3 A 1 saneeraus -> vuokrattu
- Lisäksi pienempiä huoneistojen ja piha-alueiden korjaustöitä.

5. HALLITUS

Varsinaiset jäsenet: Uolevi Laitinen pj, Auli Korhonen, Janne Jääskeläinen ja Mirja Liimatainen.

OSAKKEET

Vesannon kunta omistaa kaikki yhtiön 275 osaketta (100 %)

PÄÄOMALAINAT JA NIIDEN LAINAEHDOT

Yhtiöllä on kunnan myöntämää pääomalainaa 3.700,13 €, jolla yhtiön oma pääoma saatettu lainvaatimalle tasolle v. 1999. Pääomalaina sisältyy kohtaan: muut pitkäaikaiset lainat. Omistaja ei peri lainasta korkoa.

6. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi (Kuntal 115 §).

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevat kunnat (ns. kriisikuntamenettely)

Kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi.

Kuntalain 118 §:n mukainen kriteeristö

Kuntakonsernin taseen alijäämä vähintään -1 000 €/as ja edellisvuonna -500 €/as

tai neljä tunnuslukua, joiden osalta raja-arvot täyttyvät kaikilla kahtena vuonna peräkkäin:

1. Kuntakonsernin vuosikatteen (ilman harkinnanvaraista valtionosuuksien korotusta) ja sumupoistojen suhde on alle 80 %
2. Konsernin asukasta kohden laskettu lainakannan ja vuokravastuiden määrä ylittää maan kuntakonsernien vastaavan keskiarvon vähintään 50 %:lla
3. Kunnan tuloveroprosentti vähintään 2,0 yksikköä korkeampi kuin maan painotettu keskiarvo
4. Kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8

Konserni:

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat olennaisesti ja toistuvasti koko maan vastaavia tunnuslukuja heikommalla ja jos ne ovat kahtena vuonna peräkkäin alittaneet säädetyt raja-arvot.

Kunta:

Arviointimenettely voidaan myös käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110§:n 3 momentissa säädetyssä määräajassa.

Vesannon kunnan avaavassa taseessa 1.1.2023 oli ylijäämää 1.709.659,27 euroa.

6.1. HALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Vesannon kunnan tilikauden tulos vuonna 2023 ennen varauksia ja rahastosiirtoja on **129.817,95 euroa ylijäämäinen**. Kunnanhallitus esittää, että vuoden 2023 ylijäämä kirjataan taseen oman pääoman kohtaan tilikauden yli/alijäämä.

6.2. SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Vesannon kunnassa sisäinen valvonta on järjestetty kunnanvaltuuston 15.12.2014 § 53 hyväksymän Sisäinen valvonta ja talouden hoito -ohjeen mukaisesti, joka astui voimaan 1.1.2015. Päivitetty ohje hyväksyttiin valtuustossa 11.12.2023 (§ 56).

Sisäisen valvonnan avulla kunnan johto ja hallinto arvioi tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Sisäisen valvonnan tavoitteena on, että henkilöstö toimii tavoitteiden, ohjeiden ja päätösten mukaisesti ja johtavat viranhaltijat ja esimiehet varmistavat sisäisen tarkkailun ja tarkastuksen kautta toiminnan oikeellisuuden ja laadukkuuden.

Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Kunnanjohtajan vastuulla on varmistaa, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimii asianmukaisesti. Toimielimet ja johtavat viranhaltijat vastaavat toiminnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Säännöksiä, määräyksiä ja päätöksiä on noudatettu. Sisäisessä valvonnassa ei ole huomattu puutteita lakien ja päätösten sekä hyvän hallintotavan noudattamisessa. Kunnanhallitus on merkinnyt lautakuntien pöytäkirjat viranhaltijapäätöksineen tiedokseen vuoden aikana. Toimielinten tai viranhaltijoiden toimintaan ei ole tilikauden aikana kohdistunut kunnallisvalitusta, suurempia korvausvaatimuksia, syytöksiä asettamista eikä muita oikeusseuraamuksia.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteiden toteutumisen, varojen käytön ja valvonnan sekä tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus ovat riittävällä tasolla. Niiden seuranta käy ilmi toimintakertomuksesta ja talousarvion toteutumisvertailusta. Merkittäviä toimivallan ylityksiä rahavarojen käytössä ei ole tapahtunut. Menot on suoritettu ja tulot kannettu oikeamääräisinä ja ajallaan. Kunnanhallitus on saanut raportin talousarvion toteutumisesta kerran kuukaudessa ja valtuustolle on tuotettu ns. puolivuotisraportti (25.9.2023, § 36) tilinpäätöksen lisäksi.

Riskienhallinnan järjestäminen ja toimenpiteiden arviointi

Riskienhallinnan avulla varaudutaan kuntakonsernia uhkaaviin sisäisiin tai ulkoisiin riskitekijöihin ja päämääränä on kuntakonsernin omaisuuden ja tavoitteellisen toiminnan turvaaminen ja häiriöttömyys.

Keskeisin riski tulevana vuosina on kuntatalouden kestävyys muutosten keskellä. Leikatut verotulot ja valtionosuudet yhdessä kuntiin jääviin tai tuleviin uusiin tehtäviin tekevät kunnan taloudesta vaikeasti ennustettavan. SavoGrow-kunnat (Suonenjoki, Rautalampi, Vesanto, Tervo, Keitele, Pielavesi) päättivät kesäkuussa 2023 tilasivat Eero Laesterällä (FCG) selvityksen kuntien talouden nykytilasta ja tulevasta kehitysnäkymästä noin 10 vuodeksi eteenpäin sekä siihen vaikuttavista keskeisistä taustatekijöistä. Selvityksen pohjalta pyydettiin arviointia esimerkiksi siitä, missä toiminnoissa kunnilla voisi olla yhteistyömahdollisuuksia. Selvitys

valmistui lokakuussa 2023. Se esiteltiin kunnanjohtajille 1.11.2023 ja kuntien valtuustoille ja viranhaltijoille 8.11.2023. Selvitys ennustaa kunnan tuloksen painuvan alijäämäiseksi jo vuonna 2024 ja taseen muodostuvan alijäämäiseksi vuonna 2029. Alijäämän arvioidaan syventyvän seuraavina vuosina, mikäli kunta ei tee rakenteellisia muutoksia ja lisää yhteistyötä naapurikuntien kanssa. Selvityksen perusteella Vesannon kunnan taloustilanne on melko nopeasti heikkenevä.

Vesanto	Trendi 2012-2022			377 <- "verohäntä"						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Asukasluku	1 941	1 894	1 856	1 822	1 789	1 757	1 727	1 698	1 671	1 645
Veroprosentti	22,00	21,75	9,11	9,10	9,10	9,10	9,10	9,10	9,10	9,10
Toimintakate 1000 e	-15 836	-17 596	-5 740	-5 874	-6 318	-6 558	-6 804	-6 994	-7 196	-7 405
Toimintakateen muutos 1000 e		-1 761	11 857	-135	-444	-240	-247	-190	-201	-210
...muutos %:ia		11,1 %	-67,4 %	2,3 %	7,6 %	3,8 %	3,8 %	2,8 %	2,9 %	2,9 %
Tuloverotulo 1000 e	5 556	5 191	2 692	2 498	2 581	2 623	2 663	2 704	2 748	2 794
Kiinteistövero 1000 e	878	824	819	825	839	852	866	880	894	908
Osuus yhteisöveron tuotosta 1000 e	973	923	519	437	467	477	491	506	521	537
Verotulot yhteensä 1000 e	7 406	6 939	4 029	3 761	3 887	3 952	4 020	4 090	4 163	4 239
Valtionosuudet 1000 e	10 576	11 266	2 688	2 540	2 815	2 823	2 760	2 772	2 727	2 759
...muutos 1000 e		690	-8 578	-148	275	9	-63	12	-45	31
...muutos %:ia		6,5 %	-76,1 %	-5,5 %	10,8 %	0,3 %	-2,2 %	0,4 %	-1,6 %	1,1 %
Verorahoitus yhteensä 1000 e	17 982	18 205	6 717	6 301	6 701	6 775	6 780	6 861	6 890	6 998
...muutos 1000 e		223	-11 487	-416	401	74	4	82	29	107
...muutos %:ia		1,2 %	-63,1 %	-6,2 %	6,4 %	1,1 %	0,1 %	1,2 %	0,4 %	1,6 %
Käyttökate 1000 e	2 146	608	977	427	383	217	-25	-133	-305	-408
Rahoitustuotot ja -kulut 1000 e	134	245	154	209	206	202	194	182	169	153
Vuosikate 1000 e	2 280	853	1 131	635	589	419	169	49	-137	-255
Poistot 1000 e	725	818	795	774	765	766	769	776	782	787
Satunnaiset tulot ja menot 1000 e	156,384	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä 1000 e	1 711	35	336	-139	-175	-347	-601	-727	-918	-1 041
Kumulatiivinen jäämä 1000 e	1 675	1 710	2 046	1 907	1 732	1 384	784	57	-861	-1 902
Kumulatiivinen jäämä eur/as	863	903	1 102	1 047	968	788	454	34	-515	-1 156
Nettoinvestoinnit 1000 e	2 029	123	617	563	805	835	918	903	888	874
Lainakanta 1000 eur	8 082	7 375	6 840	6 746	6 942	7 317	7 991	8 810	9 798	10 887
Lainakanta eur/as	4 164	3 894	3 685	3 703	3 880	4 165	4 627	5 189	5 864	6 618

Kuvio 12. Vesannon kunnan taloustilanteen kehitys 2021–2030. (SavoGrow-kuntien talouden tila ja tulevaisuus, 1.11.2023 E.Laesterä)

TE-palvelu-uudistus siirtää työllisyyspalvelut valtiolta kuntien muodostamille yhteisalueille. Uudistus tulee voimaan 1.1.2025. Yhteisalue muodostetaan vähintään 20.000 työllisen pohjalta. Alueet ovat laajoja ja riskinä on, että mikään ei työttömän näkökulmasta todellisuudessa muutu suhteessa nykyiseen käytäntöön. Kunnan näkökulmasta tilanne muuttuu. Kunnat veloitetaan uusiin tehtäviin, joilla on vaikutusta kunnan talouteen. Valtio on luvannut tulla vastaan valtionosuuksilla ja erilaisilla kompensatioilla. Vesannon kunta kuuluu Kuopion työllisyysalueeseen.

Kotouttamisen velvoitteet kunnille laajenevat. Kotouttamista ei ole sisällytetty työllisyysaluevalmisteluun ja työ jää täysin kuntien tehtäväksi. Kunta saa korvausta ELY-keskukselta jokaisesta kotoutettavasta. Korvauksen edellytys on, että kunta hoitaa lakisääteisen ohjausveloitteensa.

Työturvallisuustoimenpiteitä on tehty puutteiden ilmetessä, ja työturvallisuusriskien hallintaa jatketaan. Työhyvinvointiin ja työilmapiiriin kiinnitetään huomiota mm. johtoryhmässä, esimiestiimissä, yhteistyötoimikunnassa ja työsuojelujaoissa. Henkilöstön osaamiseen ja saatavuuteen voidaan vastata mm. oppisopimuskoulutuksella.

Vakuutustoiminnan kautta on varauduttu mm. henkilö-, omaisuus- ja toimintavahinkoihin. Kunnalla on henkilöstön lakisääteiset vakuutukset, oppilaskorvaukset ja kuntalaisten vapaaehtoinen tapaturmavakuutus, jossa kaiken ikäiset kuntalaiset ovat vakuutettuina kunnan järjestämissä ja valvomissa toiminnoissa ja tilaisuuksissa. Toimintaan liittyvinä vakuutuksina kunnalla on voimassa julkisyhteisöjen vastuuvakuutus ja erillinen hallinnon vastuuvakuutus. Kunnan omistamat kiinteistöt ja määritellyt irtaimistot on vakuutettu pääosin täysturva-tyyppisellä omaisuusriskivakuutuksella täyteen arvoonsa. Vakuutusriskien ehkäisemiseksi vakuutukset tarkistetaan ja saatetaan ajan tasalle vuosittain.

Rakennuskantaan liittyy riski koskien mm. hyvinvointialueiden vuokrasopimuksia. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen myötä kuntien järjestämän perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen käytössä olevat toimitilat siirtyivät vuokrasopimuksella Pohjois-Savon hyvinvointialueen hallintaan 3 + 1 vuoden siirtymäajaksi 1.1.2023 alkaen. Kaikissa sote-rakennusten ja toimitilojen vuokra- tai muuta käyttöoikeutta koskevissa kunnilta siirtyvissä sopimuksissa, jotka on tehty rajoituslain voimaantulon 30.6.2016 jälkeen, on hyvinvointialueella oltava oikeus irtisanoa sopimus vuoden 2024 tai 2025 aikana. Tällöin sopimus päättyy 12 kuukauden kuluttua ilman korvausvelvollisuutta. Vuonna 2023 hyvinvointialue maksoi vuokratuloja noin 500 000 €.

Kunnan hyvinvointialueelle vuokrattuja kiinteistöjä koskee myös yhtiöittämisvelvoite, jonka myötä vuokratulot siirtyvät perustettavalle yhtiölle. Tämänkin jälkeen kunnalle voi tulla menoja omaisuuden purkamisen vuoksi. Kunnan rakennusten tasearvot ovat yhteensä 10,091 Meur (kiinteät rakenteet ja laitteet 1,26 Meur). Voimassa oleva poistosuunnitelma on hyväksytty valtuustossa 10.12.2012 (§ 46).

Työtuomioistuin antoi 3.3.2023 neljä välituomiota koskien Pohjois-Savon pelastuslaitoksen varallaolokorvauksia vuosilta 2013–2020. Kuntaan, 16.3.2023 saapuneen alustavan laskelman mukaan, Vesannon kunnan osuus varallaolokorvauksesta olisi noin 92 000 €. Tämän vuoksi vuoden 2022 tilinpäätökseen kirjattiin pakollisena varauksena 50 000 €. Uutta tietoa asiaan saatiin 19.1. 2024. Kuopion kaupungin lähettämän laskelman mukaan varallaolokorvauksen kokonaismääräksi arvioitiin noin 24.9 M€. Tästä summasta Vesannon kunnan osuus on 323 700 €. Vuoden 2023 tilinpäätökseen on pakollisiin varauksiin kirjattu 323.700 €.

Vesannon kunta myönsi (Kvalt 28.6.2022, § 22) Vesannon Vuokratalot Oy:lle pääomalainan kymmenen vuoden laina-ajalla. Lainan takaisinmaksu tapahtuu tasaerin neljän kuukauden välein 1.1.2023 alkaen. Palveluyhtiö Viisarit Oy:n taloudellisen tilanteen korjautuminen vaatii yhtiöltä toiminnan tuloksellisuuden ja tehokkuuden lisäämistä ja omistajakunnilta yhteistä tahtoa. Omistajakuntien yhteinen tahtotila ei ole selkeä.

Muiden taloudellisten riskien osalta rahoitukseen ja investointeihin liittyvät riskit ovat olleet hallinnassa. Uusien säännösten mukaisesti toteutettu poistolaskenta lisää talouden tasapainottamisen haastetta yhdessä vähentyneiden verotulojen ja valtionosuuksien kanssa.

Kunnan valmiussuunnitelmat on päivitetty vuonna 2020 ja 2021. Valmiussuunnitelman yleisosio on vuodelta 2015. Valmiussuunnitelman päivittämiseen kunta on pyytänyt Pelastusopistolta konsultaatiota.

Palvelutuotannon riskien tunnistamista ja priorisointia jatketaan ja riskiraportointia kehitetään. Palvelualueittain toimintaan liittyviä henkilöstöriskejä on tunnistettu riskienhallinnan työkalujen, mm. Riski Arvi -ohjelman avulla. Erityisesti kunnan hallintotoimiston resurssien vähäisyys aiheuttaa selkeän riskin. Kunnanhallitus päätti 18.9.2023 (144§) käynnistää palkka- ja taloushallinnon ulkoistuksen kilpailutuksen. Palkka- ja taloushallinnon toiminnan turvaamiseksi, kunta osti Pohjois-Savon Monetra Oy:n osakkeita 10 kpl (kunnanjohtajan viranhaltijapäätös, 15.12.23, § 182).

Kunnanhallitus on valinnut keskuudestaan kaksi jäsentä suorittamaan vähintään kerran vuodessa rahavarojen, arvopapereiden ja vakuuksien tarkastuksen. Vuoden 2023 tarkastus suoritettiin 19.12.2023.

Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta sekä sopimustoiminta

Omaisuuden hankinnassa on noudatettu kunnanvaltuuston 22.6.2023 vahvistamaa hankintastrategiaa. Uuden yhtenäiskoulun valmistumisen jälkeen, on entisen alakoulun (Lemmikki) käyttötarkoitus muuttunut ja kunnanhallitus hyväksyi 18.12.23 määrärahamuutoksena rakennuksen kirjauksen kuluksi vuoden 2023 tulolaskelmaan. Tilikauden päättyessä Lemmikin tasearvo oli 149 352,96 €.

Kunnanhallitus päätti 12.9.2022 (§ 248), että Vesannon kunta myy As.Oy. Viherpossun asunnot B 9 ja B 12 ilman pohjahintaa. Asunnoista toinen (B 12) myytiin kunnanhallituksen päätöksellä 09.10.2023 (§ 157). Kauppahinta oli 2.100 €. Huoneiston tasearvo oli 7 451.40 €.

Palvelualueet ovat vastanneet itsenäisesti oman palvelualueensa sopimusten hallinnoinnista eikä negatiivisia seuraamuksia ole raportoitu.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Sisäisen tarkastuksen järjestämisestä on omalta osaltaan vastannut kukin toimielin hallintosäännön ja voimassa olleiden ohjeiden mukaisesti, erillistä sisäisen tarkastuksen toimijaa ei kunnassa ole. Kunnanvaltuusto hyväksyi 11.12.23 (§ 56) päivitetyn Vesannon kunnan sisäisen valvonnan ja talouden hoidon ohjeen.

Kunnan tytäryhteisöjen toiminta ja konserniohje

Kuntalain § 47 mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus.

Konserniohjetta sovelletaan kunnan tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen. Konserniohjeessa annetaan tarpeelliset määräykset ainakin:

- 1) kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta;
- 2) konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä;
- 3) tiedottamisesta ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta;
- 4) velvollisuudesta hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa;
- 5) konsernin sisäisistä palveluista;
- 6) kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä;
- 7) kunnan tytäryhteisöjen hyvästä hallinto ja johtamistavasta.

Vesannon kunnassa konsernivalvonta on toteutettu voimassa olevan hallintosäännön sekä kunnanvaltuuston 7.12.2020 (§ 65) määrittelemien konserniohjeiden mukaisesti. Kunnan konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa. Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kunnan yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen. Kuntayhtymissä ja kunnan osakkuusyhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että kunnan konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä. Konserniohjeen hyväksyy kunnanvaltuusto.

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kunnan määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa ja hallituksessa sekä muiden osakkuusyhteisöjen vastaavissa toimielimissä.

Omistajaohjaus

Omistajaohjaus tarkoittaa toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Toimenpiteet voivat liittyä ainakin perustamissopimuksiin, yhtiöjärjestyks-määräyksiin, muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille sekä muuhun kunnan määräysvallan käyttöön. (Kuntalaki, § 46)

Käyttäessään omistajaohjausta kunta ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Kunnanvaltuusto

- määrittelee kunnan tavoitteet ja sen mukaiset kunnan omistajapolitiikan linjaukset
- päättää kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista
- hyväksyy konserniohjeet

Kunnanhallitus

- nimeää edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai vastaaviin kokouksiin

- antaa ohjeet yhtiökokouksessa tai vastaavissa elimissä kuntaa edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin, jollei ohjeiden antamista ole johtosäännöllä annettu kunnan muulle viranomaiselle
- seuraa kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista
- vastaa tytäryhteisöjen valvonnan järjestämisestä
- antaa valtuustolle selvityksen tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta kunnan tilinpäätöksen yhteydessä

Konsernijohtoon muodostavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja (Konserniohje 2020, s. 5).

Voimassa olevan hallintosäännön (26.06.2023, §19) mukaan kunnanhallitus

- vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittamisestä ja valmistelusta valtuustolle,
- vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoi konsernijohtamisen ja konserni- valvonnan,
- määrää kunnanjohtajan tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon,
- seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehittymistä osana kunnan talouden seurantaa,
- antaa tarvittaessa kunnan ennakkokannan konserniohjeen edellyttämistä asioista,
- antaa valtuustolle raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä osana tilinpäätöstä,
- arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta,
- nimeää kunnan ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin sekä
- nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

Kunnanjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Vesannon kuntakonsernissa on riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakkoinnissa ollut haasteita. Kunnanvaltuusto hyväksyi 19.12.2022 (§73) Palveluyhtiö Viisarit Oy:n pääomitus- ja osakepääomasijoituksen, (yhteensä. 140.000,35 €), joka maksettiin keväällä 2023. Valtuustolle esiteltiin 25.9.2023. osavuositarkastus ajalta 1.1.-30.6.2023.

Vesannon Vuokratalot Oy on toimittanut kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan tietoon raportin talousarvion toteutumisesta ja yhtiön taloudellisesta tilanteesta kaksi kertaa vuodessa. Valtuustolle esiteltiin 25.9.2023. osavuositarkastus ajalta 1.1.-30.6.2023. Kunnan edustaja on ollut mukana asunto- ja kiinteistöyhtiöiden vuosikokouksissa. Vesannon Vuokratalot Oy on pyytänyt kunnalta lainaa ja lainan takuita useita kertoja kahden viimeisen vuoden aikana ja nämä on myönnetty.

7. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

7.1. TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (KuntaL 110 §). Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutumisvertailusta on lisäksi käytävä ilmi, onko menot tulojen lisäksi, muutoin rahoitettu talousarviossa määrättyllä tavalla (KuntaL 110 §). Muulla rahoituksella tarkoitetaan tällöin rahavarojen käyttöä ja muita maksuvalmiuden muutoseriä rahoituslaskelmassa.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa (KuntaL 110 §). Toteutumisvertailussa noudatetaan vastaavaa rakennetta. Toteutumisvertailu laaditaan sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion yksittäiselle tehtävälle, hankkeelle tai muulle meno- tai tuloerälle.

Toteutumisvertailun laadinnasta vastaa kunnanhallitus sekä tilivelvolliset toimielimet ja viran- tai toimenhaltijat. Selvitys tavoitteiden toteutumisesta kunnassa annetaan toimintakertomuksen toteutumisvertailuosassa (KuntaL 115 §). Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista. Arvioinnissa keskeinen tietolähde on toimintakertomuksen toteutumisvertailu.

Tavoitteen merkitystä ja noudattamista korostetaan kuntalain eri säännöksissä: valtuusto ylimpänä toimielimenä päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista, määrärahan ja tuloarvion on liityttävä tavoitteeseen ja kunnanhallituksen on annettava toimintakertomuksessa selvitys tavoitteen toteutumisesta.

Kaikkia talousarvion tavoitteita koskee noudattamisvelvoite ja raportointivelvoite. Toteutumisvertailusta tulee käydä ilmi määrärahat ja tuloarviot, toteutuneet menot ja tulot sekä niiden erotus. Alkuperäinen talousarvio ja siihen tehdyt hyväksytyt muutokset esitetään erikseen. Poikkeamana esitetään muutetun talousarvion ja toteutuman erotus ja tehdään selkoa merkittävien poikkeamien syistä.

Muutokset talousarvioon tehdään talousarviovuoden aikana välittömästi, kun muutostarve on tiedossa. Tilinpäätöksessä talousarviomuutoksia ei tule enää tehdä, vaan valtuuston tulee ottaa poikkeamiin kantaa tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä.

7.2. Käyttötalousosan toteutuminen

Vaalit

Tilivelvolliset: kunnanjohtaja, keskusvaalilautakunnan jäsenet

Kunnan keskusvaalilautakunta huolehtii vaalien yleisjärjestelyistä kunnassa ja tuottaa äänestyspalvelut voimassa olevien säädösten mukaisesti, valvoo vaalien järjestämistä ja äänestystilaisuuksien toimivuutta. Kuntavaaleissa keskusvaalilautakunta huolehtii lisäksi ehdokasasettelusta ja tuloksen laskennasta.

Kunnat vastaavat keskusvaalilautakunnan menoista sekä ennakkoäänestämisen ja vaalipäivän äänestämisen järjestämisestä aiheutuvista kustannuksista. Oikeusministeriö suorittaa kunnalle eduskuntavaaleissa, presidentinvaalissa ja europarlamenttivaaleissa kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän kutakin kunnassa asuvaa äänioikeutettua kohden. Presidentinvaalissa korvaus suoritetaan kaksinkertaisena, jos vaalissa toimitetaan toinen kierros.

2.4.2023 toimitettiin eduskuntavaalit.

VALTUUSTOA SITOVA TAVOITE JA SEN MITTAAMINEN

TAVOITE	VASTUUTAHO JA MITTARI	TOTEUMA
Vaalit järjestetään lain ja asetusten mukaan huomioimalla myös terveysturvallisuuden ohjeistukset.	Vastuutaho: Keskusvaalilautakunta, viranhaltijat	Eduskuntavaalit järjestettiin lain ja asetusten mukaan.

KUNNANHALLITUSTA SITOVAT TAVOITTEET JA NIIDEN MITTAAMINEN

TAVOITE	VASTUUTAHO JA MITTARI	TOTEUMA
Vaalien äänestysaktiivisuuden parantaminen tiedottamalla.	Vastuutaho: Keskusvaalilautakunta Äänestys-%, äänestäjät	66,8 % äänioikeutetuista kuntalaisista kävi äänestämässä. Äänestysprosentti ei ole noussut viime vuosina, vaikka vaaleista on tiedotettu sosiaalisessa mediassa. Vanhempi väestö äänestää, nuorempien aktivointi haasteellista.

Tilivelvolliset: kunnanjohtaja, keskusvaalilautakunnan jäsenet

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT, €

Vaalit	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	3.600		3.600	4.005,60	-405,60
Toimintamenot	- 5.920		-5.920	- 7.456,74	1.536,74
Toimintakate	-2.320		-2.320	-3.451,14	-1.131,14
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					

Tilintarkastus

Tilivelvolliset: tarkastuslautakunnan jäsenet

Valtuusto asettaa kuntalain mukaisesti tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset.

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtäviä ovat:

1. valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat
2. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
3. arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää
4. huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
5. valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi
6. valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos nostaa esiin seuraavia asioita:

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §:n mukaan muun muassa arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet kunnassa. Tällä oikeutuksella tarkastuslautakunta voi ottaa aktiivisesti kantaa myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tilaan ja kunnan asettamien tavoitteiden toteutumiseen kunnassa.

Käytännössä tarkastuslautakuntien arviointikertomuksissa hallinnon ja taloustavoitteiden arvioinnin lisäksi tunnistetaan usein myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen tähtääviä toimia ja arvioidaan terveyden edistämisen tavoitteita. Vaihtelu eri kuntien välillä on kuitenkin suurta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osa-alueita arviointikertomuksissa ovat esimerkiksi hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen, ennaltaehkäisevät palvelut ja varhainen tuki, hyvinvointia ja terveyttä edistävä ympäristö ja palvelut, hyvinvointijohtamisen kehittäminen, työhyvinvointikuntaorganisaatiossa, liikunnan ja osallisuuden edistäminen.

Varsinaisesta hallinnon ja talouden tarkastamisesta vastaa JHTT-tarkastusyhteisö (Itä-Suomen Tilintarkastus Oy). Vastuunalaisena tilintarkastajana toimii Timo Nuutinen. Tarkastuslautakunta kokoontui 7 kertaa. Tilintarkastajan tehtäviin kuuluvat myös tarkastuslautakunnan tukipalvelut.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT, €

Tilintarkastus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot					
Toimintamenot	-14.470		-14.470	-37.583,24	23.113,24
Toimintakate	-14.470		-14.470	-37.583,24	23.113,24
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät				-1.020	6.833,31

KUNNANHALLITUS

Tilivelvolliset: kunnanjohtaja, kunnanhallituksen jäsenet

Vesannon kunnanhallitus vastaa kunnan yleishallinnosta, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä, työllisyyspalveluista, elinkeinotoimesta ja maaseutuhallinnosta.

Yleishallinto

Palvelukuvaus

Yleishallinto sisältää kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen toiminnan, kunnan yleisjohton, keskitetyt toimisto- ja talouspalvelut, henkilöstöhallinnon, verotuksen, joukkoliikenteen, kiinteistötoimen, yhdyskuntatekniset palvelut, maa- ja metsätilojen hoidon ja pesulan.

Kunta hankkii palveluyhtiö Viisarilta ostopalveluna kiinteistötoimen, kaavoituksen, isännöinnin, kuntatekniikan ja liikuntapaikkojen ylläpitopalvelut erillisen vuosittain laadittavan palvelusopimuksen mukaisesti. Myös kunnan vesihuoltolaitoksen toiminnasta vastaa Viisarit Oy.

Elinkeinopalvelut tuottaa Kehitysyhtiö SavoGrow Oy, jonka toimintastrategiana on tuottaa yritysneuvonta lähipalveluna sekä toimialakohtaisia yritysten kehittämispalveluja ja elinvoima- ja aluekehityspalveluita koko toiminta-alueellaan.

Hallintotoimisto vastaa kunnan tukipalveluista. Tavoitteena on hyvinvoiva ja ammatillisesti osaava henkilöstö, joka tuottaa kunnan tukipalvelut pitkällä tähtäimellä suunnitelmallisesti, taloudellisesti ja muutokset ennakkoiden. Hallintotoimistossa työskentelevät uuden palvelumallin mukaisesti kunnanjohtaja, talous- ja hallintojohtaja, asumis- ja ympäristöjohtaja/rakennustarkastaja, vapaa-aika- ja hyvinvointipäällikkö, palkkasihteeri, taloushallintosihteeri, kirjanpitäjä ja toimistosihteeri.

Johtoryhmän vakituksina jäseninä toimivat kunnanjohtaja, talous- ja hallintojohtaja, hallinnollinen rehtori-koulutusjohtaja, asumis- ja ympäristöjohtaja/rakennustarkastaja, vapaa-aika- ja hyvinvointipäällikkö ja elinkeinoasiantuntija. Laajennettuun johtoryhmään kuuluu lisäksi valtuuston ja hallituksen puheenjohtajisto. Hallintosäännön mukaan kunnanjohtaja kokoa johtoryhmän. Tavoitteena on muuttaa johtoryhmä kehitysyhtymäksi, jotta saadaan suunnattua toimintaa usean vuoden päähän ja parannettua ennakointia.

Kunnan tietohallintopalveluiden perusinfra ostetaan IsteKiltä ja varsinaiset palvelut Savon ICT:ltä. Kunnan vastinparina Savon ICT:lle toimii talous- ja hallintojohtaja. Asianhallintajärjestelmänä on Canonin Therefore-järjestelmä. Käytössä on kokoushallinta ja sähköinen allekirjoitus.

Hankinnat hoidetaan uuden hankintastrategian ja -ohjeen (Kvalt. 26.6.2023 § 23) mukaisesti. Sansian osakkuus mahdollistaa hankinta- ja sopimushallinnan palvelut, hankintakoulutukset sekä kanavat sähköiseen tiilaamiseen.

Henkilöstöhallinto sisältää työterveyshuollon ja yhteistyötoimikunnan kustannuspaikat. Kunnan työterveyspalvelut tuottaa Pihlajalinna. Kunnan työterveyshuollon sopimus sisältää vain lakisääteiset tarkastukset eli on ns. minimisopimus. Työterveyshuollon määräraha perustuu edellisen vuoden käyttöön.

Yhteistyötoimikunnan talousarvioon on sisällytetty kaikkien luottamus- ja työsuojelutehtävissä toimivien koulutus-, matka- ja palkkakulut. Yhteistyötoimikunnan kustannuksiin on varattu määräraha myös henkilöstön työhyvinvointiin liittyviin tapahtumiin sekä työntekijöiden Epassille.

Kunnanhallituksen käytettäväksi tarkoitettuun määrärahaan annetaan käyttöoikeus myös kunnanjohtajalle. Kunnanhallituksen toimintayksikölle kuuluvat Pohjois-Savon Liiton ja Suomen Kuntaliiton yhteistoimintasuudet.

Hallintokunnat voivat omilla talousarviomäärärahoillaan tarvittaessa palkata henkilöitä palkkatuella. Lisäksi hallintokunnat voivat ottaa työmarkkinatuen harjoittelijoita. Myös nuoret kesätyöntekijät hallintokunnat palkkaavat tarpeensa mukaan omilla talousarviomäärärahoillaan yhteisesti sovittujen periaatteiden mukaisesti. Keskushallinnossa oli vuoden 2023 alussa yksi palkkatuella työllistetty. Palkkatuki päättyi keväällä.

Kunnan maksuosuus tuotettavista kuljetuspalveluista on kasvanut, kun valtio (ELY) keskittyy ainoastaan kuntakeskusten välisen liikenteen tukemiseen. Kaikille kyläkunnille järjestetään asiointikuljetus vähintään kerran viikossa. Kuljetuspalvelut on kilpailutettu vuonna 2020 ja sopimukset sitovat kuntaa kolme sopimusvuotta sekä erikseen sovittavat optiovuodet.

Pesula siirtyi perusturvalautakunnalta kunnanhallitukselle. Pesulan tuotot tilikaudella 2023 olivat 39.445,46 euroa (219,1 %) ja kulut 46.451,67 euroa (127,5 %).

VALTUUSTOA SITOVA TAVOITE JA SEN MITTAAMINEN

TAVOITE	VASTUUTAHO JA MITTARI	TOTEUMA
Tukipalvelut tuottavat laadukkaat ja ajantasaiset talous-, palkka-, henkilöstö-, ICT-, arkisto- ja asiakirjahallintopalvelut.	Vastuutaho: Kunnanhallitus, viranhaltijat, työntekijät.	Tukipalveluissa sekä talous- että palkkahallinto ovat erittäin haavoittuvia. Toiminnot ovat pitkälti yhden työntekijän varassa. Syksyllä 2023 käynnistyi taloushallinnon vaihtoehtojen selvitys. ICT-palveluiden toimivuus on lisääntynyt Savon ICT:lle siirtymisen myötä. Yhtiö vastaa nopeammin työntekijän tarpeisiin.

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja osallisuuden lisääntyminen. Työllisyyden palvelurakenteen muodostaminen. Yhteistyö lähikuntien TE-uudistusprosessissa.	Arkistonhoito on tapahtunut päivä silloin, toinen tällöin. Muu hallinto vie ajan arkistoinnilta. Osallisuuden mahdollisuuksia on lisätty kyläiltojen, kuntalaisfoorumin sekä kuntakorjaamon kautta. TE-palvelu-uudistuksen työryhmä on edennyt vauhdikkaasti ja yhteistointintasopimus ja palveluiden järjestämissopimus ovat hyväksyttävissä valtuustossa syyskuun aikana.
--	--

KUNNANHALLITUSTA SITOVAT TAVOITTEET JA NIIDEN MITTAAMINEN

TAVOITE	VASTUUTAHO JA MITTARI	TOTEUMA
Talousarvio ja tilinpäätös valmistuvat lakisääteiseen aikaan. Työsuoritteet tehdään työajan puitteissa. ICT-palveluiden siirtymä hoituu saumattomasti. Arkiston seulominen käynnistetään ja sähköistämistä jatketaan. Vesannon kunnalla on vuoden 2023 lopussa sähköinen asiakirjahallinta.	Valtuusto käsittelee talousarvion joulukuun loppuun mennessä ja tilinpäätöksen kesäkuun loppuun mennessä. Työajanseurantajärjestelmän käyttö, ylityötuntien aktiivinen seuranta. Kunnalla on ICT-vastinpari. ICT-tuki saadaan viivytyksettä. Puolet arkistosta on seulottu vuoden 2023 loppuun mennessä. Tiedonohjaussuunnitelma on valmis vuoden 2023 aikana. Tämä mahdollistaa sähköisen arkistoinnin. Sähköinen asiakirjahallinta otetaan käyttöön vuoden 2023 aikana. Tämä edellyttää	Tilinpäätös hyväksyttiin kesäkuun aikana. Osa liitetiedoista saatiin myöhässä ja tämä aiheutti aikatauluhaasteita. Työajanseuranta otettiin käyttöön 2023 alussa. Työntekijät ovat pitäneet sovitusti pois ylityötään ja kertyneitä lomia. Siirtymä hoitui ilman suurempia ongelmia. Tuki on saatu viivytyksettä. Arkistoa ei ole pystytty seulomaan sovitusti ajanpuutteen vuoksi. TOS-raakile on tehty. Sähköisen arkistoinnin Säilön käyttöönotto on viivästynyt. Syksyllä 2023 Canon järjestää Säilöstä kolme koulutusta. Sähköinen asiakirjahallinta ei ole edennyt. Yhteistyö Konneveden kanssa lopui. Palveluissa syntyy tulosta, joka näkyy kuntalaisille hyvänä palveluna. Tuki-palveluiden tehokkuutta on lisättävä.

Hyvinvointitavoitteiden jalkautuminen käytäntöön. Hallintokunnat lävistävän hyte-työn kehittäminen. Järjestö- ja vapaaehtoistoiminnan tukeminen osana hyvinvointityötä. Hyte-tiedon jakaminen kuntalaisille Kunta rakentaa aktiivista vuoropuhelua hyvinvointialueen kanssa hyvinvoinnin ja terveyden sekä työllisyyden edistämisessä. Vuoden 2023 lopussa kunnalla on näkemys työllisyyspalveluiden tarpeesta ja saavutettavuudesta.	tiedonohjaussuunnitelman valmista tiedonohjaussuunnitelmaa. Vastuutahot: Kunnanhallitus, viranhaltijat, yhteistyökumppanina Canon Oy Vastuutahot: Kunnanhallitus, viranhaltijat. TEA-viisari, Sotkanet, HYTE-kerroin, hyvinvointikysely, kuntalaispalaute, koululaiskysely Vastuutaho: Kunnanhallitus, viranhaltijat sekä hankeryöntekijät. Mittarit: Kyselyt, haastattelut, havainnointi, asiakasmäärät	Hyvinvointitavoitteet ovat jalkautuneet käytäntöön osittain. Hyte työ on lisääntynyt läpi hallintokuntien. Kehittämistyötä ja tavoitteiden asettamista ja mittaamista tulee vielä kehittää Järjestöfoorumitoiminta on aloitettu. Järjestöt pääsivät vaikuttamaan järjestöavustus- malliin. Järjestöfoorumeja pidettiin yhteensä 4 kpl. Hyte-tietoa välitetään Vesannon hyte-facebook- kanavan kautta sekä erilaisissa tilaisuuksissa. Aktiivinen vuoropuhelu ei ole onnistunut toivotulla tavalla. Kunnalla ei ole ollut vastinparia/keskustelukumppania HVA:lla. Keväällä käynnistyi Kestävää hyvinvointia Pohjois-Savoon – hanke, jota toteutettu tiiviissä yhteistyössä hankeryöntekiöiden kanssa. Arjen ilo- ja tuki- hanke on aloittanut toimintansa ja yhteistyö kunnan kanssa oli aktiivista.
---	--	---

Kunta tekee aktiivista yhteistyötä lähialueen oppilaitosten kanssa työnhakijoiden osamisen edistämiseksi. Kunta mahdollistaa yritysten toimintaedellytysten kehittämistä	Yritysneuvonnan tarjoaminen lähipalveluna Mittari: asiakastyytyväisyys Yritystuet Mittari: myönnettyjen tukien määrä Paikalliset hankinnat ja hankintojen ohjaaminen Mittari: kunnan omat pienhankinnat -> toteuma Etä/joustotyömahdollisuudet Mittari: tilat ovat olemassa ja niitä markkinoidaan aktiivisesti Palvelujen turvaaminen lisäämällä yritysten ja yhteisöjen ja kunnan yhteistyönä Mittari: Yritystuet, hankinnat, yritysten palvelusetelit, etätyömahdollisuudet, ulkomaisen työvoiman rekrytointi, hajautetun energiatuotannon mahdollisuudet Vastuutaho: kunnanhallitus, viranhaltijat	Uudistuksessa edetään hyvää vauhtia ja tarve selkenee vuoden loppua kohti. TE24 uudistuksen valmistelun osalta Kuopion kaupungin ohjausryhmäyöskentelyyn on osallistunut kunnanjohtaja ja satunnaisesti elinkeinoasiantuntija. Vuoden lopussa on ollut tiedossa, että työllisyyspalvelu-uudistuksen yhteydessä työvoimapalveluja tullaan osittain palauttamaan paikallisesti toteutettavaksi. SavoGrow on ollut alueen yritysten kanssa yhteistyössä mukana neuvottelemassa alueella toteuttavia ammattipätevyyskoulutuksia. Vuonna 2023 ei alkanut uusia koulutuksia. Yrityksissä järjestettäviä rekrykoulutuksia on myös suunniteltu yhteistyössä, mutta Vesannolla ei tietääksemme ole ao.koulutuksia meneillään. Vesannon kunta toteutti yrittäjille kunnan yritystukiin liittyvän kyselyn ja samalla saatiin palautetta kunnan elinkeinotyöstä. Kyselyyn vastasi 25 yrittäjää, palaute oli pääosin kehittävää ja myönteistä. Kunnan yritystukia maksettiin 10171.39 €. Pienhankintojen osalta ei ole olemassa koontitietoja. Etätyötilat järjestettiin kesäajaksi koululle. Työtiloja käytti 5 henkilöä. Eu-ohjelmakausien vaihtumisen vuoksi tukijärjestelmät aukesivat vasta loppuvuodesta, joten yritykset eivät ole voineet hakea yritystukia. Uusia yrityksiä on perustettu vain kaksi. Samaan aikaan on lakkautettu myös kaksi yritystä. Yritysten
--	--	--

		perustannassa on leimallista nykyään kevyt- ja sivutoiminen yrittäjyys. Yritysneuvonnassa valmisteltiin omistajanvaihdosasioita ja muutamaa investointisuunnitelmaa. Yrittäjillä on ollut huolena ja mietinnässä yritystoiminnan jatkuvuus, jaksaminen ja talouden haasteet. Kala-aseman tulevaisuutta ja toimintamahdollisuuksia on selvitetty vuokralaisen eli Vesannon Kala osk:ssa tapahtuneiden muutosten yhteydessä. Vesannon kunta järjesti yrittäjille alkuvuodesta kaksi Yrittäjäkahvi-iltaa 7.2. teemana kunnan toimitilat yrityksille. Ma 27.2. teemana oli työllistäminen ja esittelyssä TTT-hanke. SavoGrown hanketoiminta on vastannut ajan haasteisiin; <i>Biokipinä</i> -hanke on järjestänyt biotalouteen liittyviä tutustumismatkoja, webinaareja ja tehnyt selvityksiä mm. liittyen biokaasun ja vaihtoehtoisten kuivikkeiden tuotantoon. SG:lla on myös alkanut <i>Mutkatonta kotouttamista -</i>, <i>Suunnitelmallisen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoon (SISU)</i> hankkeet sekä teknologiaan, matkailuun, marjanviljelyyn, monipaikkaisuuteen ja elintarviketurvallisuuteen liittyvät hankkeet ovat jatkaneet vielä toimintaansa.
--	--	---

Tilivelvolliset: kunnanjohtaja, hyvinvointipäällikkö, kunnanhallitus

Riskit

Riskeinä yleishallinnossa on ohut organisaatio ja osaamisen oleminen vain yhden henkilön varassa. Koko henkilöstö huomioiden epävarmat ajat ovat verottaneet jaksamista. Työnantajalta toivotaan panostusta henkilöstön hyvinvointiin ja yhteisöllisyyteen. Tilanne ei parantunut vuoden 2023 aikana.

Palveluyhtiö Viisarit Oy:n taloudellisen tilanteen korjautuminen vaatii omistajakunnilta yhteistä tahtoa ja taloudellista panosta. Viisareiden ja kuntien moninaiset henkilövaihdokset ovat aiheuttaneet aina uutta perehtymistä asioihin ja yhtiö ei ole kehittynyt toivotulla tavalla. Tilanteen tasapainottuessa vuonna 2023 yhteiset tavoitteet saataneen laadittua. Kesällä yhtiöön valittiin uusi toimitusjohtaja. Kunnat ovat myös pääomittaneet Palveluyhtiö Viisarit Oy:tä. Palvelusopimusluonnos tuli sovitusti ajallaan ja välitilinpäätös jo elokuun puolessa välissä sovitusti.

Ukrainan ja Venäjän välisestä sodasta johtuen raaka-aineiden ja hyödykkeiden hinnat ovat voimakkaassa nousussa, korot nousevat ja yleinen epävarmuus taloudesta kurittaa niin julkista sektoria kuin yksittäistä kuntalaistakin. Työehtosopimusratkaisut on tehty ja palkkojen nousu tosiasia. Talousarvion laadinnassa on epävarmuutta ennen kaikkea edellä mainituista asioista johtuen.

Hankkeet

Työttömien Tulevaisuuden taidot-hanke on alkanut 1.12.2022 ja jatkui vuoden 2023 loppuun asti. Hanke oli Vesannon ja Tervon kuntien yhteinen. Tavoitteena oli matalan kynnyksen kokoontumispaikan rakentaminen, asiakkaiden digitaitojen lisääminen ja eläkeselvittelyt. Kokoontumispaikkana oli Säästökulman tilat. Eläkeselvittelyt käynnistyivät keväällä 2023. Haasteena oli monien tutkimusten venyminen kohtuuttoman pitkälle. Hankkeella on riittänyt asiakkaita. Alkukesästä hankkeeseen tuli työntekijämuutoksia.

Vesannon kunnalle myönnettiin erityisavustus harvaanasuttujen alueiden kulttuuritoimintaan. Kuntaan palkattiin moottorisahataiteilija tekemään Sydänmaan paaluja. Myönnetty avustus oli 20.000 euroa. Taiteilijaksi valittiin Juha Käkelä. Paaluja veistettiin 18 kappaletta ja pystytettiin 17 kappaletta. Yhden paalun pystyttämisen siirtyi vuodelle 2024.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT, €

Yleishallinto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jä-lkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	1.633.810	153.500	1.787.310	2.116.869,30	-483.059,30
Toimintamenot	-2.507.010	-253.780	-2.760.790	-3.149.564,22	642.554,22
Toimintakate	-873.200	-100.280	-973.480	-1.032.694,92	159.494.92
Poistot ja arvonalentumiset	-547.390	-149.350	-696.740	-485.821,88	22.548,94
Laskennalliset erät	344.100		344.100	3.074,01	341.025,99

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Hyvinvointitalous

Hyvinvointitalous on päätöksenteon lähestymistapa, jolla saavutetaan sosiaalisen, taloudellisen ja ekologisen kestävyys nykyistä parempi tasapaino. Hyvinvointitalous luo mahdollisuuksia lisätä kestävää hyvinvointia ja talouskasvua samanaikaisesti. Hyvinvointitalouden on määritelty koostuvan materiaalisista tekijöistä (asuminen, tulot, työpaikka) sekä elämänlaatuun liittyvistä tekijöistä (koulutus, osaaminen, terveys ja turvallisuus). Hyvinvointitaloutta voidaan toteuttaa maailmanlaajuisesti, alueellisesti ja paikallisesti ja sen tavoite on turvata nykyisille ja tuleville sukupolville hyvä elämä.

Hyvinvointitaloudessa tavoitellaan hyvinvoinnin jakautumista kaikille tasaisesti. Hyvinvointitalouden avulla voidaan hillitä sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia sekä lisätä kuntalaisten hyvinvointia ja kunnan elinvoimaa. Eriarvoisuus hyvinvoinnissa ja terveydessä, väestön ikääntyminen, teknologian murros ja ilmastonmuutos lisäävät tarvetta hyvinvointitalousajattelulle päätöksenteossa. Hyvinvointitaloudessa ihmisten hyvinvointi nousee päätöksenteossa ytimeen ja päätökset tehdään huomioiden taloudellisten ja ekologisten tekijöiden yhteisvaikutukset hyvinvointiin.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä. Kunnan tulee lain mukaan seurata kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä raportoida siitä (hyvinvointikertomus). Kunnan tulee myös nimetä vastuutaho hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Vesannon kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutaho on johtoryhmä ja hyte- työtä koordinoi hyte- yhdyshenkilö.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen eli hyte on kunnan tärkeä tehtävä edelleen vuoden 2023 alusta. Sosiaali- ja terveystalouden järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille. Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuu jakautuu tuolloin kuntien ja hyvinvointialueiden kesken ja molemmilla on siinä tärkeä rooli. Kunnilla on vapaat kädet toteuttaa omaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä kunnan tarpeiden pohjalta.

Hyvinvointikertomus tulisi olla osa kunnan strategiatyötä. Valtuuston hyväksymä kuntastrategia ohjaa kunnan toimintaa ja sen tulisi ohjata myös kunnan taloutta. Jotta hyvinvointi olisi osa kunnan taloussuunnittelua ja seurantaa, olisi kuntastrategiaa ja hyvinvointikertomusta tärkeää tehdä samanaikaisesti tai ainakin yhteensopivina toisiaan täydentävinä asiakirjoina.

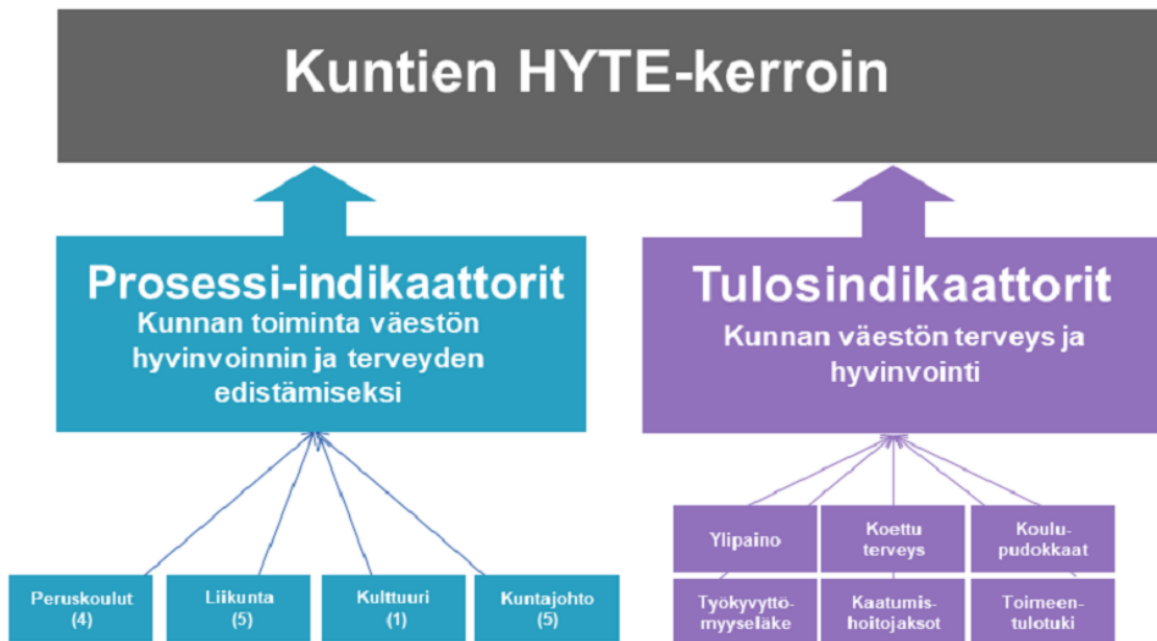
Hyvinvointitavoitteiden toteutumisesta tulisi seurata osana talousarvioprosessia. Käytännön tasolla hyvinvointia edistävien tavoitteiden tulisi näkyä toiminta- ja taloussuunnitelmassa sitovina tavoitteina, toimialakohtaisina toimina ja resursseina, käyttötaloussuunnitelmassa ja investoinneissa onnistumisen mittareina sekä kuvauksena toimintakertomuksessa käytetyistä resursseista ja onnistumisista tavoitteittain.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on tärkeää inhimillisen näkökulman lisäksi taloudellisesta näkökulmasta. Parantamalla kuntalaisten hyvinvointia pitkäjänteisesti voimme antaa lapsille ja nuorille hyvät lähtökohdat elämään, edistää työikäisten terveyttä ja työkykyä sekä tukea ikääntyvän väestön toimintakykyä ja kotona pärjäämistä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rooli on myös suuri kansanterveydellinen rooli. Vesantolla ollaan THL:n ikävakioitun sairastavuusindeksin mukaan lähes 45% sairaampia kuin muualla Suomessa. Myös mielen hyvinvoinnissa on merkittäviä haasteita, josta kertoo mm. mielenterveysindeksi, joka kertoo vesantolaisten kärsivän mielenterveyden ongelmista 65% enemmän kuin suomalaiset keskimäärin. Moni näistä haasteista olisi mahdollista ehkäistä ennakkoimalla ja tekemällä laadukasta työtä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Hyte-kerroin

Hyte-kerroin on kannustin kunnille kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveydenedistämistyöhön. Hyte-kertomuksessa tarkastellaan eri indikaattoreiden kautta kuntalaisten terveydentilaa ja sen muutosta sekä kunnan terveydenedistämisen aktiivisuutta. Indikaattorit jakautuvat tulos- ja prosessi-indikaattoreihin. Tulosindikaattorit ovat painotukseltaan suurempia kuin prosessi-indikaattorit. Tulosindikaattoreissa tarkastellaan

kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia ylipainon, koetun terveyden, koulupudokkaiden, kaatumisten/tapaturmien sekä työttömyyseläkkeen ja toimeentulotuen saajien kautta. Prosessi-indikaattoreissa Tarkastellaan neljän eri osa- alueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa (Peruskoulu, liikunta, kulttuuri ja kuntajohto).

Hyte- kerroin lasketaan laskulaavalla, jonka perusteella kunnille myönnetään valtionosuutta terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyöhön. Yksinkertaisessa muodossa laskukaava on: **Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta x kunnan asukasluku x kunnan hyte-kerroin**. Vuodelle 2023 Vesannon saama valtionosuus Hyte-kertoimen mukaan on 29 453e. Kunta voi vaikuttaa tekemällään hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen työllään jatkossa hyte-kertoimen valtionosuusmäärään.

Vesannon HYTE-kerroin on valtionosuuslaskelmien mukaan vuonna 2024 **32.201** euroa.

Hyvinvointisuunnitelma 2023

Lähtökohtana Vesannolla on se, että palvelut tuotetaan ihmislähtöisesti. On tärkeää tietää, miten Vesannon asukkaat voivat ja millaisia tarpeita heillä on. Palveluita halutaan kehittää todellisen tarpeen pohjalta. Vuoden 2023 hyvinvointitavoitteet kytkeytyvät hyvinvointivajeiden lisäksi kuntastrategiaan, laajan hyvinvointikertomuksen tavoitteisiin sekä Pohjois- Savon yleisiin hyvinvointitavoitteisiin. Yleisten hyvinvointitavoitteidentavoitteiden pohjalta johdetaan erilliset, tarkennetut toimintatavoitteet eri hallinnonaloille toiminnan suunnitteluun. Tavoitteet pyritään saavuttamaan kunnan, kolmannen- ja neljännen sektorin sekä alueellisten ja valtakunnallisten verkostojen yhteistyöllä. Sote- palveluiden siirtyessä hyvinvointialueelle tiivis ja saumaton yhteistyö kunnan ja hyvinvointialueen kanssa on ehdottoman tärkeää. Lisäksi kunnassa ja alueella toimivat hankkeet tukevat osaltaan tavoitteiden saavuttamisessa ja mahdollistavat monipuolista terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.

Yleiset koko kuntaa koskevat tavoitteet:

Mielen hyvinvoinnin lisääntyminen

- Tiivis yhteistyö Mieliteko- hankkeen kanssa
- Tunnetaitojen kehittäminen koulussa ja varhaiskasvatuksessa

Osallisuuden vahvistuminen

- Yksinäisyyden väheneminen
- Kyläkummi-toiminnan kehittäminen
- Tapahtumien ja toiminnan jalkautuminen keskustan lisäksi sivukylille
- Ideointi- ja palautekanavan käyttöönotto ja hyödyntäminen
- Henkilöstön tukeminen muutoksessa (kunnan rakennemuutos, HVA:lle siirtyvät työntekijät)
- Järjestetään vuosittain vapaaehtoistyön verkostopäivä toimijoille.

Luonto hyvinvoinnin lähteenä eri-ikäisille kuntalaisille

- Kansanterveyttä metsästä toimintamallin käyttöönotto
- Luonnon hyödyntäminen toimintaympäristönä (päiväkoti, koulu, vapaa-aika jne.)

Terveellisten elintapojen edistäminen

- Liikunnalliseen ja terveelliseen elämäntapaan kannustaminen
- Hävikkiruoan ohjaaminen vähävaraisille/ tarvitseville
- Työhyvinvoinnin lisääminen mm. työpaikkaliikunnan kautta

Vanhemmuuden vahvistuminen

- Asiantuntijaluennot
- Mummikummi- toiminnan kartoittaminen

7.2.1. Työllisyyspalvelut

Palvelukuvaus

Vuosi 2023 tuo muutoksia työllisyyspalveluihin. Vesannon työllisyyspalveluiksi on jäämässä vain etsivä nuorisotyö. Nuorten työpaja, kuntouttava työtoiminta ja sosiaalinen kuntoutus siirtyvät hyvinvointialueen työksi. Kunnassa työskentelevät jatkossa rinnakkain kunnan ja hyvinvointialueen työntekijät niin, että asiakkaille näkyy saumaton yhteistyö.

Työllisyyspalveluiden tavoitteena on syrjäytymisen ehkäiseminen, osallisuuden ja elämänhallinnan vahvistaminen sekä asiakkaan tukeminen opiskelu- tai työelämään.

TE-palvelu-uudistus toteutuu 1.1.2025. Valtio siirtää työllisyyden hoidon kunnille. Pohjois-Savon Liitto tekee Uusi Kunta-selvitystä, jonka tuloksena saadaan tietoa siirtyvistä palveluista sekä erilaisista aluevaihtoehtoista (vähintään 20 000 työllistä). Selvityksen ohjausryhmään kuuluvat kaikki Pohjois-Savon kunnanjohtajat.

Työllisyyteen liittyy osaltaan kunnille tuleva velvoite kotouttamiseen. Kotouttamista hoitaa kunnassa viranhaltija (julkinen valta). Kotouttamiseen liittyvä kenttätö on vasta muotoutumassa.

Riskit

Työllisyyden hoito jää sirpaleiseksi ja sen vaikuttavuus huononee, kun lähes koko työllisyyden hoito siirtyy hyvinvointialueelle. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on murrostilanteessa ensiarvoisen tärkeää.

Hyvinvointi ja terveys	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2023	Poikkeama
Toimintatulot	31.500,00		31.500,00	31.883,55	-333,55
Toimintamenot	-86.140,00		-86.140,00	-100.394,78	14.254,79
Toimintakate	-54.640,00		-54.640,00	-68.561,23	-13.921,23
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät	-7.950,00		-7.950,00		
=sitovuus valtuustoon nähden					

7.1.2. Vapaa-aikatoimi

Palvelunkuvaus

Vapaa-aikatoimi tarjoaa hyvinvointia ja terveyttä edistäviä palveluja kaikille kuntalaisille. Yhteisenä periaatteena palvelujen järjestämisessä on eri-ikäisten ryhmien huomioiminen palveluntarjonnassa sekä monikulttuurisuus ja suvaitsevaisuuden lisääminen.

LIIKUNTATOIMI

Liikuntatoimi tarjoaa monipuolisia liikuntapaikkoja ja -mahdollisuuksia liikunnan harrastajille. Liikuntatoimi koordinoi liikunta-alueiden ylläpitotoimia yhdessä Viisarit Oy:n ja kuntalaisten kanssa. Liikuntatoimi avustaa liikuntaa harrastavia järjestöjä lapsille ja nuorille suunnatun toiminnan osalta.

Liikuntatoimen hallinnollisia tehtäviä hoidetaan 30 %:n työajalla vapaa-aikasihteerin toimesta.

Lisäksi vuoden 2023 alusta lukien palkataan vapaa-aikaohjaaja, jonka työajasta 70 % varataan liikunnan ohjaukseen sekä liikunnalliseen yhteistyöhön järjestöjen ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

NUORISOTOIMI

Vapaa-aikasihteerin tehtäviin kuuluu nuorten harrastusmahdollisuuksien järjestäminen ja koordinointi kunnassa. Valtaosa toiminnasta toteutetaan itsenäisesti, mutta myös yhteistyössä eri yhdistysten ja toimijoiden, lähialueiden kuntien nuorisotyön ja etsivän nuorisotyön kanssa.

Vapaa-aikasihteerin toimii nuorisovaltuuston toiminnan tukijana ja on läsnä kokouksissa.

Nuorisotyötä hoidetaan 70 %:n työajalla vapaa-aikasihteerin toimesta. Lisäksi vapaa-aikaohjaajan työajasta 30 % varataan nuorisotyöhön.

KULTTUURITOIMI

Kulttuuritoimi tuottaa kulttuuritilaisuuksia eri-ikäisille kuntalaisille erityisryhmiä unohtamatta ja järjestää kaikille avoimet kunnan juhlatilaisuudet (mm. itsenäisyysjuhla). Avustustoiminnalla kulttuuritoimi luo mahdollisuuksia kulttuurin omaehtoiselle harrastamiselle ja tukee kulttuuritapahtumien järjestämistä ja niistä tiedottamista.

Kulttuuritoimi panostaa lasten ja nuorten kulttuurikasvatukseen tarjoamalla erilaista kulttuuritoimintaa varhaiskasvatukselle ja koululle. Lisäksi huomioidaan kasvavan eläkeläisväestön sekä palvelukeskuksessa asuvien vanhusten että erityisryhmien kulttuuritarjonta. Kulttuuritoimen keskeisiä toimintamuotoja ovat mm. erilaiset tapahtumat, konsertit, teatteriesitykset, näyttelytoiminta sekä kotiseutuarkiston ylläpitäminen.

Kirjaston kokoustila mahdollistaa pienimuotoisten tapahtumien järjestämisen. Uudella koululla voidaan käynnistää elokuvatoiminta ja järjestää konsertteja ym. tapahtumia.

Vesannon kunnankirjaston palvelukuvaus

Vesannon kunnankirjasto tarjoaa kirjastopalveluja Vesannon kunnan asukkaille. Kirjasto on avoin myös kaikille muille asiakkaille. Kuulumme Rutakko-kirjastoverkkoon. Vesannon kirjasto palvelee asiakkaita arkipäivisin ja omatoimikirjastona päivittäin 7 - 21.

Vesannon kunnankirjaston asiakaspalveluperiaatteet

Palveluhenkisyys

Asiakaspalvelu on tärkein tehtävämme. Haluamme palvella asiakasta laadukkaasti ja tehokkaasti. Olemme helposti lähestyttäviä ja meillä on aito pyrkimys ymmärtää asiakkaan tarpeita. Varmistamme tiedonkulun asiakaspalvelutilanteissa ja ohjaamme tarvittaessa asiakkaan hakemaan tietoa muualta. Pyrkimyksenämme on kehittää helposti saatavilla olevia asiakaslähtöisiä palveluja.

Pätevyys

Olemme ammattitaitoisia informaatioalan osaajia. Kehitämme ammattitaitoamme varmistaaksemme ajan tasaisen ja monipuolisen palvelutarjonnan. Ohjaamme ja opastamme asiakkaita myös omatoimiseen kirjastonkäyttöön.

Luotettavuus

Toimimme johdonmukaisesti ja luotettavasti yhteisiä sääntöjä noudattaen. Olemme vaitiolovelvollisia asiakkaita koskevista asioista. Käsitlemme ja arkistomme asiakastiedot luottamuksellisesti ja voimassa olevien lakien mukaisesti.

Kohteliaisuus

Kunnioitamme asiakasta. Olemme huomaavaisia ja ystävällisiä. Tervehdimme asiakasta ja puhumme hänelle kohteliaasti. Palvelemme asiakkaita yksilöllisesti ja kohtelemme heitä tasavertaisesti.

Vuorovaikutus

Tiedotamme palveluistamme aktiivisesti asiakkaillemme. Vältämme kirjastoslangia keskustellessamme asiakkaan kanssa. Keskenkäisistä palvelutilanteista viestitämme työtovereille. Arvostamme asiakkaan antamaa palautetta ja kehitämme palvelujamme saadun palautteen pohjalta.

VALTUUSTOA SITOVA TAVOITE JA SEN MITTAAMINEN

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA
Vapaa-aikatoimen palvelut edistävät kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä vahvistavat osallisuuden tunnetta.	Asiakaskyselyt Tea -viisari	Teaviisarin tulokset kokonaisuutena hyvällä tasolla kunnan järjestämisen palveluiden osalta. Osa-alueissa vielä kehitettävää. Hyvinvointikyselyn tulokset samalla tasolla vuoden 2022 kyselyyn verrattuna

KUNNANHALLITUSTA SITOVAT TAVOITTEET JA NIIDEN MITTAAMINEN

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA
Liikuntatoimi		
Kuntalaisten liikunta-aktiivisuus lisääntyy.	Laadukkaat ja hyvin ylläpidetyt liikunta-alueet kunnassa ja niiden hyvä käyttöaste.	Urheilukenttä hyvässä kunnossa vuonna –23. Ahkerassa käytössä kesällä. Tekonurmella ohjattua sekä omaehtoista toimintaa
	Liikuntapaikkojen kävijämäärän ja harrastajien määrän seuranta.	Kuntosalikävijöitä 15-30/vrk. Avantouintipaikalla uijia muutamasta yli kymmeneen päivässä.
	Teaviisari.	Tulokset hyvällä tasolla kunnan järjestämien palveluiden osalta.
Paikallisten liikuntajärjestöjen ja -toimijoiden kanssa tehdään hyvää yhteistyötä.	Järjestöfoorumi ja toteutunut järjestöyhteistyö	Järjestöfoorumeja järjestetty 3 kpl.
	Uuden avustusjärjestelmän käyttöönotto	Uusi malli otettiin käyttöön. Järjestöt saivat vaikuttaa eri tavoin mallin sisältöön. Järjestöavustuksia jaettiin 13800 hakemusten perusteella sekä lisäksi vastikkeellisia avustuksia noin 2000€
Liikunnanohjaus monipuolisuutta ja lisääntyy.	Yhteisö- ja yksilöohjauksen määrät ja tapahtumat	Lapsille, nuorille ja aikuisille on järjestetty ryhmäliikuntaa sekä kaikille avointa yksilöohjausta viikoittain. Vuoden 2023 kesä-joulukuussa osallistuneita Liikuntataito-kerhoihin 19 alakoulu ja yläkouluikäistä, Futiskerhoihin 31 alakouluikäistä, Lippupalloon 4 alakouluikäisistä nuoriin ja

Liikuntahallin varauskalenteri ja liikuntapaikkoihin liittyvät järjestelmät uudistetaan. Retkeilyreitit ja ulkoilualueet ovat hyvin hoidettuja ja hoiduttavia. Nuorisotoimi Nuoret ovat hyvinvoivia ja aktiivisia ja heidän osallisuutensa lisääntyy.	Uuden järjestelmän käyttöönotto ja palautekysely Vuosittainen kunnostus, palautekyselyt Ryhmä- tai yksilömuotoinen nuorisotyö ja yksilöllinen kohtaaminen Nuorisotilojen käyttöaste ja toimintaan osallistuvien määrä	Kuntosalin pienryhmään 6 aikuisista ikääntyviin. Kesän 2023 aikana osallistuneita nuoria Pelikesä- Kesäpeli kerhoon 6-12, Reiska harjoituspeleihin 1 joukkue ja ulkotreeneihin 0 aikuista. Lisäksi kuntalaisilla ollut mahdollisuus liikkua omatoimisesti kahdella avoimella vuorolla liikuntasalissa (Höntsävuoro ja Yleinen sulis). Liikuntaleirejä järjestetty koululaisille kaksi. Toinen kesän aikana ja toinen syyslomalla. Molemmat kestäneet viisi päivää. Ensimmäiselle leirille osallistui 12 ja toiselle leirille 8. Liikunnanohjaaja ollut mukana kulttuuritoimen tapahtumassa ikääntyville ja järjestänyt yhdessä etsivä nuorisotyön kanssa nuorten Pelikesä-Kesäpeli iltoja. Liikuntatapahtuma kaiken ikäisille järjestetty vapaaehtoistyönä kunnan tuella. Liikuntatapahtumia järjestetty kunnan tuella järjestöjen ja yrittäjien kautta. Liikuntahallin varaukset toteutettu liikunnanohjaajan kautta. Kuntosalikoodit hankittu kirjastoilta. Retkeilyreiteille ei ollut varattu määrärahaa kunnontamiseen vuonna 2023. Nuorisotyötä on toteutettu sekä ryhmä, että yksilömuotoisena. Nuorisotilojen käyttö on ollut aktiivisinta perjantaisin ja hiljaisempaa lauantaisin K-15 illoissa. Keskimäärin kävijöitä on 30–40 nuorta. Kesällä alkanut kv- kuppilatoiminta päättyi vuoden loppuun mennessä. Syksyllä aloitettiin uutena
--	---	--

Yhteistyö nuorisotoimintaa järjestävien järjestöjen, yhteisöjen ja muiden toimijoiden kanssa on toimivaa.	Nuorisovaltuustotoiminnan tukeminen ja kehittäminen Asiakaskysely Yökahvilatoiminnan valvontavuorojen sopiminen ja muu yhteistyö Yhteistyö Tervon nt:n ja Niiniveden srk kanssa. Toteutuneet leirit. Toteutuneet ja tavoittaneet kohtaamiset	toimintana Länsi-Vesannon kerhotoiminta 1krt / kk. Kävijöitä on 7–8 / kerta. Nuorisovaltuustotoiminta ollut pienimuotoista. Nuvan osallistuminen päätöksentekoihin vähäistä. Nuva kokoontuu n. joka toinen kuukausi. Jäseniä on 5. Jatkuva palautteen kerääminen toiminnan yhteydessä. Järjestöt eivät ole käytännössä valvoneet lainkaan syyskaudella. Toiminnassa mukana olevien järjestöjen määrä vähentynyt koska valvontavastuut ovat kasautuneet muutamille. Syksyn valvontavastuut vapaa-aikasihteerin kanssa jakoi kotouttamisohjaaja. Lasten- ja varhaisnuorten leirit toteutettu yhteistyössä Tervon ja Niiniveden seurakunnan kanssa kesäkuussa. Yökahvila toiminut kohtaamispaikkana lähes jokainen viikonloppu. Loma-aikojen toimintaa kehitetty ja lisätty muiden toimijoiden kanssa. Yksilöohjausta muutamalle eri nuorelle.
Diginuorisotyötä toteutetaan.	Toimiminen eri some-alustoilla ja toteutuneet tapahtumat	Vapaa-aikasihteerit toteuttanut keskustelua erilaisilla digitaalisilla alustoilla sekä tuottaa nuorisotyösisältöä mm. TikTok ja YouTube –kanaville.
Maahanmuuttajat huomioidaan nuorisotyössä.	Toteutunut toiminta	Kv- nuortenillat päättyivät 2023 loppuun. FF-nuoret integroituneet perusnuorisotyöhön ja nuorteniltoihin, mutta ukrainalaisten osallistuminen on vähäistä / sitä ei ole.
lasten ja nuorten kirjastopalvelut ovat ajanmukaiset ja tarpeisiin mitoitettut.	Uutuushankinta lasten- ja nuorten aineistossa vähintään opetushallituksen suosituksen mukainen ikäluokkien koko huomioiden	Lanu-hankinnat 335 kpl Alle 15-vuotiaita 158 hlöä Opetushallituksen suositus vähintään 1 hankinta/alle 15-v./vuosi, Vesannolla 2,12

Yhteistyö koulun kanssa on jatkuvaa ja sujuvaa ja kirjastonkäyttöä opetetaan säännöllisesti. Kirjailijavieraita ja kirjavinkka-reita vierailee koululla tai päiväkodilla yhteistyössä Rutakko-verkon kanssa. Maahanmuuttajat huomioidaan kirjastopalveluissa. Hyvinvointia tukevaa aineistoa pidetään esillä ja siitä tiedotetaan aktiivisesti. Kulttuuritoimi Kulttuuripalvelut ovat monipuolisia. Tapahtumatuotantoa kehitetään yhdessä kolmannen sektorin kanssa Kulttuuripalveluja tuotetaan yhteisöllisen asumisen yksiköihin.	Luokkien kirjastokäyntien määrä/lv. Kirjastonkäytönopetuksen toteutuminen suunnitelman mukaan. Vuosittainen vierailijamäärä ja osallistunut oppilasmäärä. Toteutuneet maahanmuuttajille suunnatut kirjastopalvelut Toteutuneet aineistoesittelyt. Kaikille kuntalaisille järjestettyjä kulttuuritapahtumia väh. 2 tapahtumaa/vuosi. Yhteistyökumppaneiden kanssa järjestetyt tapahtumat/vuosi Laadukas kulttuuritarjonta vähintään 2 krt/yksikkö	hankintaa/vuosi 14 käyntiä 8 kirjastonkäytönopetustuntia Kirjailijavierailuja ei järjestetty v. 2023 aikana Hankittu ukrainankielisiä kirjoja ja tilattu maahanmuuttajille aineistoa seutulainaksi Erilaisia kirjanäyttelyjä esillä koko ajan Kirjastossa oli vuoden aikana 11 taidenäyttelyä, lukupiiri kokoon-tui kuukausittain, neulekahvila joka toinen viikko ja Savonetin digiopastusta oli myös tarjolla joka toinen viikko. Kirjasto organisoi Miljoona roskapussia kampanjaa Vesannolla. V. 2023 tapahtumia mm. elokuvat lapsille ja aikuisille, Värttinän konsertti, Pekan päivä ja Martan päivä -tapahtumat torpparimuseolla, kirjallisuusaiheisia luentoja, runotapahtumia, yhteislaulutilaisuus ja erilaisia pieniä tapahtumia kirjastolla. Vuoden päätöksenä itsenäisyysjuhla srk-kodilla ja Petri Laaksosen konsertti kirkossa. Elokuvat, Värttinän konsertti ja Pekan päivä - tapahtuma järjestetty yhdessä eri järjestöjen kanssa 2 musiikkitapahtumaa eri yksiköissä. Kehitysvammaisten päivätoiminnalle kerhoja kirjastolla,
--	---	--

Varhaiskasvatuksen ja koulu-laisten kulttuuritapahtumia järjestetään vuosittain. Maahanmuuttajat osallistetaan tapahtumien järjestämiseen. Poikkihallinnollisen kulttuuri-työryhmä kokoontuu väh. 2x/vuosi	Varhaiskasvatuksen kulttuuri-tarjonta väh. 2 krt/lapsi. Kaikki perusopetuksen oppilaat osallistuvat tapahtumiin vähintään 2 krt/koululainen. Tapahtumien ja osallistujien lukumäärä Teaviisari	yht. 7 kertaa Teatteriesitys ja 2 satutuntia varhaiskasvatuksen lapsille. Teatteriesitys 1–2 luokkien oppilaille. Konsertti joka kouluun-kier-tue kaikille yhtenäiskoulun oppilaille. Värttinän konsertissa sekä AsiRock tapahtumassa järjestelyissä ja tapahtumia toteuttamassa kunnassa asuvia ulkomalaisia, 10 henkilöä. Ei kokoontunut kevään aikana Teaviisarin tulokset saatu, Vesanto sai kulttuurin osalta pisteitä 75, koko maan keskiarvo 71. Kulttuuritoimi mukana 4 järjestöfoorumissa vuoden aikana.
---	---	--

Riskit

Pieni organisaatio, jossa työ on muutaman työntekijän vastuulla. Sijaisia ei aina ole käytettävissä ja siten henkilökunnan poissaolot haastavat palvelujen tuottamista.

<i>Vapaa-aikatoimi</i>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2023	Poikkeama
Toimintatulot	11.200,00		11.200,00	19.847,29	-8.467,29
Toimintamenot	-533.660,00		-533.660,00	-467.511,23	-66.148,77
Toimintakate	-522.460,00		-522.460,00	-447.663,94	-74.796,06
Poistot ja arvonalentumiset	-31.150,00		-48.319,96		17.169,96
Laskennalliset erät	-34.350,00		-34.350,00		
=sitovuus valtuustoon nähden					

7.1.3. Elinkeinotoimi

Palvelukuvaus

Elinkeinotoimen budjetti jakautuu elinvoiman kehittämiseen ja elinkeinotoiminnan edistämiseen. Elinkeinotoimi toteuttaa omalta osaltaan Vesannon kuntastrategiassa määritellyjä strategiapainopisteitä (2022) eli Vesannon lukion kehittäminen, luonto vetovoimatekijänä, luovuuden ja hyvinvoinnin lähteenä, yhteisöt ja verkostot voimavarana, erilainen ja omanlainen Vesanto, omavarainen Vesanto. Strategian mukaisesti elinkeinotoimen toimintatapa on ennakkoiva, tulevaisuussuuntautunut, positiivinen, kannustava, rohkea sekä aktiivinen verkostoituja.

Kunnan elinvoimatyötä ohjaava elinvoimaryhmä kokoontui noin 3 kertaa vuoden 2023 aikana. Elinvoimaryhmän tehtävänä oli 1) kehittää ja arvioida koko Vesannon kunnan toimintaa elinvoimanäkökulmasta, 2) kehittää ja arvioida kunnan elinvoimajohtamista, 3) valmistella elinvoimaa tukevia sisäisiä ja ulkoisia kehittämissankkeita, 4) avustaa kunnanvaltuustoa ja –hallitusta strategiatyössä. Elinvoimaryhmän toiminta lakkasi vuoden lautakuntarakenteen käyttöönoton myötä 1.11.2023.

Yrityksiin ja yritystukiin liittyvät asiat valmistelee elinkeinoasiantuntija tarvittavien asiantuntijoiden kanssa ja päätökset tekee kunnanjohtaja.

Elinkeinoasiantuntijan toimenkuva jakautuu kahteen päätehtävään; yritysneuvontaan sekä kunnissa tehtävään elinkeinostrategiseen - ja elinkeinojen kehittämistyöhön. Talousarviokaudelle 2023 ajoittuu kuntasektorin rakenteellisia muutoksia, joilla on vaikutuksia yritysten toimintaedellytyksiin. Näitä muutoksia seurataan ja yritysten resilienssin edistämiseen muutoksissa etsitään keinoja.

Apuna elinkeinotoiminnan kehittämisessä on SavoGrow Oy:n projektit ja elinvoimatyö. Maaseudun kehittämistoimintaa hyvin täydentävää rahoitusinstrumenttia LEADER-rahoitusta hallinnoi Kehittämisyhdistys Mansikka ry.

Taulukossa on Vesannon yrityskanta ja maatilojen lukumäärä sekä nähtävillä niiden kehityssuunta. Vuonna 2023 Vesannolla perustettiin 2 uutta yritystä ja samaan aikaan lakkautettiin 2 yritystä. Vaikka yritysten kokonaismäärä on kasvanut pidemmällä aikavälillä, viime vuosina yritysten perustanta on vahvasti laskusuunnassa. Yrityksillä oli vaisu vuosi myös muutoin; investointeja ei ole tehty juurikaan.

Maitoa Vesannolla tuotettiin reilu 3,5 miljoonaa litraa 12 maatilalla. Marjatiloja oli 16 tuottaen yhteensä 363 700 kiloa marjoja. Marjantuotannossa kilomäärillä mitaten Vesanto on maakunnan 5. suurin marjojen tuottaja.

Vesannon työpaikoista pääosa on palveluissa (71,6 %), viidennes on alkutuotannossa (21,8 %) ja loput jalostuksen parissa (6,5 %).

	YRITYKSET		MAATILAT	
	v.2013	v.2022	v.2010	v.2022
Vesanto	159	172	131	84

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT, €

<i>Elinkeinoitoimi</i>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	0,00		0,00	-8,06	-8,06
Toimintamenot	-209.900,00		-209.900,00	-190.401,13	-19.498,88
Toimintakate	-209.900		-209.900	-190.393,06	-19.506,94
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät	-3.640,00		-3.640,00	-24.723,61	21.083,61

7.3.TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Yleishallinnon toimintatulojen toteutuma oli 2.116.869,30 euroa ja poikkeama muutettuun talousarvioon oli 329.559,30 euroa parempi. Toimintakulut olivat -3.149.564,22 euroa, joka on 388.774,22 euroa muutettua talousarviota enemmän.

Kunnanvaltuuston toimintakulut olivat 46.881,05 asukaseuroa ja toteutuma oli 481 euroa ylitystä talousarvioon verrattuna.

Kunnanhallituksen osaston (kunnanhallitus, hallintotoimisto, keskitetty atk, verotus, Kelan asiointipiste) toimintatuotot olivat 386.807,98 euroa ja toimintakulut 1.368.164,71 euroa. Toimintatuotot ylittyivät 178.797,98 euroa ja kulut 90.784,71 euroa verrattuna muutettuun talousarvioon.

Tekniseen toimeen yleishallinnossa kuuluvat tekninen palvelu, julkisen palvelun rakennukset, jotka eivät kuulu sivistystoimen tai perusturvan toiminnan alaisuuteen sekä vuokralle annetut rakennukset ja osakkeet. Osastoon kuuluvat myös maa- ja metsätilat, kaavoitus, katujen kunnossapito, tievalaistus ja puistot ja yleiset alueet, jotka kuuluvat palveluyhtiö Viisarit Oy:n hoidettaviksi. Tuotot 419.098 euroa (vuokrista pääosin) talousarvioon verrattuna ylitystä 72.448,20 euroa. Toimintakulut olivat 1.228.837,53 euroa, ylitystä talousarvioon 284.787,53 euroa.

Vesihuoltolaitoksen tulos esitetään vesilaitoksen omassa kirjanpidollisesti eriytettyssä tuloslaskelmassa.

Lomituspalvelut

Lomituspalvelujen hallinnointi on Maaningan kunnan Sydän-Savon lomituspalveluyksikössä. Vesannon kunnan vuoden 2023 talousarvioon on varattu lomitustoimen hallintoon määräraha eläkemenoperusteiseen KuEl-maksuun.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT, €

Lomituspalvelu	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot					
Toimintamenot	0,00		0,00	0,00	0,00
Toimintakate	0,00		0,00	0,00	0,00
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät					

Maaseutuhallinto

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: maaseutujohtaja Juha Nykänen

Toiminta-ajatus

Kuopion, Suonenjoen ja Varkauden kaupunkien sekä Kaavin, Leppävirran, Rautalammin, Rautavaaran, Siilinjärven, Tervon, Tuusniemen ja Vesannon kuntien alueella toimivan Sydän-Savon maaseutupalvelujen tehtävänä on huolehtia maaseudun elinkeinojen, elinolosuhteiden ja palvelujen kehittämisestä sekä maaseutuelinkeinoja koskevien viranomaistehtävien hoitamisesta.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen toimielimiä ovat maaseutulautakunta, sen mahdollisesti asettamat jaostot sekä sen alainen palveluorganisaatio, Sydän-Savon maaseutupalvelu.

Yhteistoiminta-alueella turvataan maaseutuhallinnon palvelujen saatavuus ja toiminta siten, että toiminta on tehokasta, tasapuolista ja avointa.

Toimintaympäristö, toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Maatalouden voimakas rakennemuutos jatkuu. Maatalousyrittäjien määrä on vähentynyt yhteistoiminta-alueella vuosina 2018–2022 keskimäärin 50 yrityksellä / vuosi. Vuonna 2023, maatalouden uuden EU-ohjelmakauden alkaessa, maatalousyrittäjien lukumäärä väheni 104 tilalla Tilamäärän nopeasta vähentymisestä huolimatta tuotannon taso on säilynyt lähes ennallaan.

Maatalousyrittäjien kannattavuus on sitä vastoin ollut viime vuodet heikko. Maatalouden kohonneita tuotantokustannuksia ei ole elintarvikemarkkinoilla onnistuttu viemään maataloustuotteiden hintoihin. Vuoden 2023 loppuvuodesta maatalousyrittäjien maksuvalmiutta heikensi myös maatalouden tuotantotukien maksatusten siirtyminen myöhäisempään ajankohtaan.

Osa maatalousyrittäjistä on vastannut kiristyneisiin taloudellisiin edellytyksiin laajentamalla voimakkaasti tuotantoa. Osa jättää toimialan. Osalla tiloista puolestaan monipuolistetaan yritystoimintaa, haetaan uusia tuotantomahdollisuuksia tai mennään palkkatyöhön tilan ulkopuolelle. Haasteelliset ajat ovat näkyneet myös viljelijöiden jaksamisongelmina. Maatalousalaa vaivaa myös työvoimapula.

Maaseudun kehittämisen suuria trendejä ovat ympäristö, ilmasto, kilpailukyky ja niihin liittyvät innovaatiot. Kiertotaloutta edistävät ratkaisut ja uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käyttö tarjoaa valtavat mahdollisuudet. Taloudellisen kasvun aikaansaaminen edellyttää uudenlaisia tapoja toimia ja ajatella. Maaseudulla on potentiaalia niin biotalouden kuin luontomatkailun kehitykseen. Maaseutu tarjoaa ratkaisuja niin uudistumiseen, hyvinvointiin kuin ympäristö- ja ilmastokysymyksiin. Puhdas luonto, väljyys, viihtyisä ympäristö ja toimivat palvelut houkuttelevat maaseudulle uusia asukkaita ja muita kävijöitä.

Maaseudun kehittäminen tähtää siihen, että maaseudulla on hyvät edellytykset monenlaiselle yritystoiminnalle ja eri-ikäisten ihmisten asumiselle. Kehittämistyössä pyritään näkemään erilaisten alueiden mahdollisuudet ja edistämään niitä.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen kehittämistoimilla on osaltaan pyritty vastaamaan toimintaympäristön muutoksen tuomiin haasteisiin. Yhteistoiminta-alueen kehittämistoimien niukkenevien resurssien vuoksi on Sydän-Savon maaseutupalvelu keskittynyt maatilataustaisten yritysten kehittämiseen. Kehittämistoimenpiteitä on toteutettu yhteistyössä yhteistyökumppaneiden kanssa koulutus- ja kehittämishankkeiden kautta. Yhteistyö on ollut tiivistä eri kehittämistehtäviä hoitavien toimijoiden kanssa. Sydän-Savon maaseutupalvelun keskeinen tehtävä kehittämistoimenpiteissä on toimia maatilataustaisten maaseutuyritysten aktivoijana, kehittämistarpeiden kartoittajana, tiedon jalkauttajana, yrittäjien verkottajana, antaa perustietoa yritysten omistajanvaihdos-, investointi- ja kehittämistoimissa sekä ohjata asiassa oikean asiantuntijan luo.

Maatilojen yritystoiminnan kehittämisessä on keskeinen painopiste sukupolvenvaihdostilanteissa olevat maatilat. Yhteistoiminta-alueelta on tehty spv-alkukartoituksia, annettu perusneuvontaa omistajanvaihdoksiin ja järjestetty yhteistyössä sidosryhmien kanssa spv- / omistajanvaihdostiedotustilaisuuksia. Peltojen vuokrasopimuksiin ja omistajanvaihdoksiin liittyvissä asioissa on annettu asiantuntija-apua. Maatilojen talous- ja sukupolvenvaihdossuunnitelmien asiantuntijapalvelujen käyttöä on avustettu.

Yhteistyössä Pohjois-Savon muden yhteistoiminta-alueiden sekä MTK-Pohjois-Savon ja Luonnonvarakeskuksen kanssa on toteutettu Innostu Tiedosta –tiedotushanketta. Hankkeessa pyritään saamaan maatalousyrittäjille laaja tietämys eri keinoista, joilla omaa yritystoimintaa voi kehittää. Hankkeen toimenpiteillä pyritään jalkauttamaan jatkuvan muutoksen kohteena olevista asioista uusinta tietoa omien päätöstensä pohjaksi. Myös maatalouden eri kehittämistahojen ja sidosryhmien tekemää kehittämistyötä pyritään tuotteistamaan toisiaan täydentävänä tarjontana. Marja-alan kehittämiseksi on aktivoitu uutta ja tehokkaampaa alan toimijoiden välistä yhteistyötä ja haettu uudenlaisia toimintatapoja marjatilojen kehittämiseksi.

Maaseutuyrittäjien henkisestä hyvinvoinnista on huolehdittu Välitä Viljelijästä asiantuntijaverkoston kautta olemalla mukana asiantuntijoina verkostotyössä. Uusien yrittäjien ja osaavien ammattilaisten saatavuutta maa- ja metsätalouteen sekä alan tunnettavuutta ja verkostoitumista on edistetty yhteistyössä Maaseutuammattiin ry verkoston toimijoiden kanssa järjestämällä mm. oppilaille ja opettajille yritysvierailuja. Toimintakonseptia hajautettuun biokaasutuotantoon on oltu kehittämässä FarmGas-PS 2 -hankkeessa.

Maaseutuhallinnon lakisääteisiä tehtäviä ovat viljelijätukihallinto, riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen valtion varoista, eläintenpitäjän ja eläinten pitopaikkojen rekisteröintiin sekä

hukkakauran torjuntaan liittyvät tehtävät. Yhteistoiminta-alueen isäntäkunta Siilinjärvi on tehnyt ruokaviraston kanssa maksajavirastosopimuksen, missä on määritelty palvelutavoitteet viljelijätukihallinnon osalta.

Maaseutuhallinnon viranomaistehtävät on pystytty hoitamaan yhteistoiminta-alueen osalta niin, että eivät tuotantotukien maksut ole yhteistoiminta-alueen toiminnan vuoksi viivästyneet ja tehtävät on pystytty toteuttamaan ruokaviraston kanssa solmitun maksajavirastotoimijasopimuksen mukaisesti. EU:n uuden ohjelmakauden käynnistyessä tukihakemuksiin liittyvät hallinnolliset tarkastukset ovat lisääntyneet ja uutena tehtävänä on tullut maataloustoiminnan satelliittiseurantaan liittyvät kuvantulkintatehtävät. Maaseutuhallinnossa on käytössä maksajaviraston tietoturvallisuuden hallintamalli ISO/IEC 27001:2022.

Asiakaspalvelu on hoidettu ajanvarauksella ja viljelijätukihaussa on siirrytty täysin sähköiseen haakuun Maaseutupalvelun henkilöstö työskentelee monipaikkaisesti. Palvelut ovat toimineet hyvin ja henkilöstö kokee monipaikkaisen työskentelyn mielekkäänä.

Vuonna 2023 Sydän-Savon yhteistoiminta-alueella käytettiin yksi henkilötyövuosi 162 maatilaa kohti. Sydän-Savon maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen viranomaistehtävien kustannukset olivat 392 €/maatila. Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueiden valtakunnallisessa työajanseurannassa maaseutuviranomaistehtäviin käytettiin vuonna 2023 yksi henkilötyövuosi 160 maatilaa kohti ja viranomaistehtävien kustannukset olivat keskimäärin 410 €/maatila. Kun otetaan huomioon sijaintimme tuotantoeläinvaltaisella alueella, missä hallinnon työtä lisää huomattavasti tuotantoeläimiin liittyvät viranomaistehtävät, voidaan todeta Sydän-Savon maaseutupalvelun toiminnan olleen valtakunnallisessa vertailussa tehokasta.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

MAASEUTULAUTAKUNNAN TAVOITTEET		ASETTAMAT	
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Riskiarvio	TOTEUTUMINEN
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
Osallistutaan yritysten toimintanedellytyksiä vahvistaviin kehityshankkeisiin	Osallistutaan maatilayritysten kilpailukykyä investointeja, omistajanvaihdoksia ja yrittäjien hyvinvointia edistäviin kehittämishankkeisiin ja -toimenpiteisiin sekä maaseudun elinkeinojen toimintaympäristön ja työvoiman saantia edistäviin kehittämistoimenpiteisiin.	Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueiden tehtävät ja työmäärä alkavalle Eurohjelmakaudelle ei ole vielä täysin hahmottunut. Riskinä on henkilöstön riittävyys muuttuvassa tehtäväkentässä.	Toteutunut tavoitteiden mukaisesti. Yhteistyössä maakunnan maaseudun kehittämistoimijoiden kanssa toteutettu em. tavoitteita tukevia kehittämishankkeita ja valmisteltu uusia kehittämishankkeita.

Henkilöstön koulutustarjonta tukee kehittämis-toimintaa.	Riittävä, asiakkaiden tarpeisiin vastaava osaaminen uuden ohjelmakauden toimeenpanoon		Osaamistarpeeseen pysytty vastaamaan. Osallistuttu aktiivisesti uuden ohjelmakauden toimeenpanoa koskeviin koulutustilaisuuksiin
Palveluverkko vastaa kuntalaisien tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Sydän-Savon maaseutupalvelu toimii entistä tiiviimmin osana täydentyvää verkostoa, missä maatalouden eri viranomais- ja kehittämistahot sekä sidosryhmät tekevät yhteistyötä asiakaslähtöisesti, valmentajamaisella otteella		Maatilataustaisen yritystoiminnan kehittämis-palveluja kehitetty yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Yhteistyö yli maakuntarajan Pohjois-Karjalan alueen kehittämis-toimijoiden kanssa aloitettu.

Vesannon maatilojen lukumäärä oli vuonna 2022 87 kpl, tilojen kokonaispinta-ala oli 3456 hehtaaria. Tukiha-kemuksia oli 426 ja tukia maksettiin 2 718 778 euroa.

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan asettamat tavoitteet	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Yhteistoiminta-alueen aktiivimaatilat	1610	1600	1506
Maksetut maataloustuet, M€	62	60	54
Maaseutuviranomaistehtävät			
- Maatilaa / htv	171	178	162
- €/aktiivimaatila	358	390	392
- €/kasvulohko	15,15	16,38	17,04
Maaseutuyritysten kehittäminen*			
• €/aktiivimaatila	87,01	93,70	92,19
• €/maaseutualueen asukas	2,10	2,15	2,03

*ei sisällä erillisten kehittämishankkeiden kuntavastinrahaa

Talousarvion toteutuminen

	Toteuma 2023	Talousar- vio 2023	Ero	Toteuma- %	Tilinpäätös 2022
Myyntituotot	627 960	653 442	-25 482	96 %	627 960
Muut toimintatuotot	6 405	27 730	-21 325	23 %	6 405
TOIMINTATUOTOT	634 365	681 172	-46 807	93 %	634 365
Henkilöstökulut	-583 874	-592 407	8 533	99 %	-583 874
Palvelujen ostot	-60 559	-82 654	22 095	73 %	-60 559

Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 802	-9 472	4 670	51 %	-4 802
Avustukset	-14 397	-10 000	-4 397	144 %	-14 397
Muut toimintakulut	-62 608	-82 730	20 122	76 %	-62 608
TOIMINTAKULUT	-726 240	-777 263	51 023	93 %	-726 240
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-91 874	-96 091	4 216	96 %	-91 874
Rahoitustuotot ja kulut	-11	0	-11	0 %	-11
TILIKAUDEN TULOS	-91 886	-96 091	4 205	96 %	-91 886

Toimintakulut kustannuspaikoittain

	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Maas viranomaispalvelut	580 226	589 119	572 009	570 811	576 032	590 106
Yritysten kehittäminen	168 503	180 270	152 573	158 870	140 081	138 832
Muut palvelut	18 337	20 471	9 871	4 347	3 716	3 528

Kuntaosuuslaskelma 2023

	Viranomaistehtävät	Yrit kehittä	Muut tehtävät	YHTEENSÄ	ENNAKKO	TASAUS
KAABI	-24588	-5553	0	-30140	31711	1571
KUOPIO	-267964	-61756		-329720	351614	21894
LEPPÄVIRTA	-59730			-59730	59929	199
RAUTALAMPI	-36661	-7742	-2742	-47145	47635	490
RAUTAVAARA	-13877	-2294		-16171	16584	413
SIILINJÄRVI	-58602	-30668	-786	-90056	99173	9117
SUONENJOKI	-40011	-12186		-52197	54659	2462
TERVO	-15429	-3635		-19065	19668	603
TUUSNIEMI	-25436	-5751		-31187	35513	4326
VARKAUS	-13371	-3902		-17272	19127	1855
VESANTO	-31286	-5346		-36632	38186	1554
	-586955	-138832	-3528	-729316	773799	

**TP-TILASTO
2023**

Kunnan nimi	Tilojen lkm	Kasvulohkojen lkm	Kokonaispinta-ala, ha	Maksettu tuki vuonna 2023	€ Tukihakemusten lkm	Asukasluku
KAABI	58	1 739	2 507	1 897 840	406	2 628
KUOPIO	649	15 962	33 978	28 616 648	4 554	*25 903
LEPPÄVIRTA	182	3 618	5 362	3 402 647	1 041	9 060
RAUTALAMPI	99	1 996	4 218	3 376 299	695	2 932

RAUTA- VAARA	37	682	1 374	1 073 013	276	1 425
SIILIN- JÄRVI	139	3 265	8 367	6 904 211	910	21 300
SUONEN- JOKI	109	2 396	4 254	2 769 783	689	6 710
TERVO	44	826	1 661	1 262 493	281	1 410
TUUS- NIEMI	68	1 620	2 783	1 849 080	409	2 313
VARKAUS	43	702	988	607 252	215	*1 731
VESANTO	78	1 831	3 370	2 543 933	573	1 893
	1 506	34 637	68 861	54 303 200	10 049	68 245

*) maaseutualue

Maaseututoimi	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	0,00		0,00	4.461,76	-4.561,76
Toimintamenot	-39.260,00		-39.690,00	-37.637,36	-1.622,64
Toimintakate	-39.260,00		-39.690,00	-37.637,36	-1.622,64
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät	-80	-80		-53,85	-26,15

KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ

Kunnanhallitus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	1.676.510,00		1.409.870,00	2.173.119,96	-496.609,96
Toimintamenot	-3.375.950,00		-3.025.440,00	-3.945.508,71	569.538,71
Toimintakate	-1.699.460,00		-1.615.570,00	-1.794.937,69	72.928,75
Poistot ja arvonalentumiset	-578.540,00		-324.580,00	-534.141,84	-44.398,16
Laskennalliset erät	344.260,00		344.260,00	-12.608,09	356.868,09

Kunnanhallituksen toimintatuotot ovat 120.200 euroa muutettua talousarviota suuremmat ja menot 279.365 euroa muutettua talousarviota suuremmat.

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: hallinnollinen rehtori-sivistystoimenjohtaja ja sivistyslautakunnan jäsenet

1.10.2023 alkaen hallinnollinen rehtori-koulutusjohtaja ja kasvatusta- ja koulutuslautakunnan jäsenet

Sivistyslautakunta vastaa varhaiskasvatuksesta, esi- ja perusopetuksen, lukio- sekä aikuiskoulutuksen toteuttamisesta ja kehittämisestä. Sivistystoimi tukee palvelujensa avulla kuntalaisten hyvinvointia, osallisuutta ja kasvumahdollisuuksia.

Sivistystoimen hallinto on yhdistetty yhtenäiskoulun hallintoon siten, että hallinnollinen rehtori-sivistystoimenjohtaja vastaa sivistystoimenjohtajan virkaan kuuluvista tehtävistä, kuten sivistystoimen tulosalueen toimistopäällikön ja sivistyslautakunnan esittelijän tehtävistä. Yhtenäiskoulun toimistosihteerin vastaa koulukuljetusten järjestämisestä ja sivistystoimen hallinnon toimistotehtävistä.

Sivistystoimen strategia ajalle 2020–2025 on hyväksytty vuonna 2020 ja sen vuosittaiset toteuttamissuunnitelmat kirjataan koulun toimintasuunnitelmaan ja käydään läpi muiden tulosyksiköiden henkilöstöpalaverissa.

Vesannon sivistystoimen visio 2025

- Hyvinvoivat ja tulevaisuuteensa uskovat lapset ja nuoret.
- Yhteisöllisyyttä tukevat ja tunnetaitoja vahvistavat toimivat palvelut läheisessä kosketuksessa luontoon.
- Viihtyvyyttä, toimeliaisuutta ja hyvinvointia lisäävät vapaa-ajan palvelut.
- Innostava, osaava ja yhdessä toimiva henkilöstö.
- Neuvokkuus muutosten edessä.

VESANNOLLA

VOIDAAN

HYVIN!

Varhaiskasvatus

Palvelunkuvaus

Varhaiskasvatusta järjestetään Vesannon kunnassa päiväkotia Esikossa ja omassa kodissaan työskentelee yksi perhepäivähoitaja. Esiopetusta, jota säätelee perusopetuslaki, järjestetään Vesannolla päiväkotia Esikossa. Vuorohoito on myös keskitetty päiväkotiin.

Päiväkotia Esikossa lapset ovat jaettu ryhmiin. Jokaisessa ryhmässä on pedagogisesta toiminnasta vastaava varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja sekä tarvittaessa ryhmäavustaja. Päiväkotia Esikossa työskentelee myös varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Ryhmien toiminta perustuu pienryhmätoimintaan sekä suunnitelmalliseen ja tavoitteelliseen varhaiskasvatuksen järjestämiseen lain asettamien tavoitteiden ja vaatimusten mukaisesti.

Perhepäivähoidossa varhaiskasvatuksesta vastaa perhepäivähoitaja. Perhepäivähoitoa järjestetään hoitajan omassa kodissa. Lapsiryhmän koko on enintään neljä. Perhepäivähoitotoiminnassa noudatetaan samoja varhaiskasvatukselle asetettuja tavoitteita ja velvoitteita kuin päiväkotitoiminnassakin.

Vesannon kunnan varhaiskasvatussuunnitelman perusteet on päivitetty vastaamaan varhaiskasvatuslain asettamia tavoitteita ja ne on otettu käyttöön 1.8.2022.

Hankkeet

Valtion erityisavustus koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi

Koronaepidemian aiheuttamien oppimisen ja pulmatilanteiden ratkaisemiseksi varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa on lisätty henkilöstöresurssia oppimisen tukeen ja erityisopetukseen. Näin oppilaiden edellytykset osallistua täysipainoisesti opetukseen paranevat ja lasten hyvinvointi paranee. Lasten henkilökohtainen kohtaaminen ja kuuleminen arjessa mahdollistuu lisätyn resurssin turvin.

Tasa-arvoa ja kouluhyvinvointia lisäävien toimenpidekäytänteiden laadullinen kehittäminen

Hankerahoituksen avulla tuetaan varhaiskasvatuksen lasten ja esiopetuksen oppilaiden yksilöllisiä oppimispolkuja, tuetaan koulumyönteisyyttä, ehkäistään kouluakäymättömyyttä ja pystytään havaitsemaan tuen tarve varhaisessa vaiheessa sekä kohdentamaan tukitoimet ajoissa. Myönnettyllä avustuksella on palkattu määräaikainen varhaiskasvatuksen opettaja.

VALTUUSTOA SITOVA TAVOITE JA SEN MITTAAMINEN

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA
Varhaiskasvatuspalvelut ovat riittäviä ja saavutettavia.	Kelpoisen henkilökunnan määrä on riittävä ja henkilökunnan suhdeluku on varhaiskasvatuslain mukainen jatkuvasti. Henkilöstön ja huoltajien välinen yhteistyö Tapaamiset/toimintakausi	1:7 ja 1:4 suhdeluvut toteutuneet kaikissa tilanteissa. Henkilökunnan osalta kelpoisuusehdot täytyivät, lukuun ottamatta esiopetuksen opettajan sijaisuutta syyslukukaudella. Toteutuneet päivittäiset kohtaamiset (aamuin-illoin), vasu- keskustelut, Lapset puheeksi keskustelut, OHR, aloituskeskustelut, tiedonsiirtopalaverit, kohtaamispaikka tapaamiset syyskaudella, kevätjuhla
	Asiakaskyselyt	Ei toteutunut

SIVISTYSLAUTAKUNTAA SITOVAT TAVOITTEET JA NIIDEN MITTAAMINEN

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA
Varhaiskasvatussuunnitelma toteutuu.	Arviointikeskustelut ja palautekyselyt	Toteutuneet tiimipalaverit, kuukausipalaverit, kehityskeskustelut
Arki on turvallista ja toimivaa. Lapset kokevat kuuluvansa ryhmään. Ketään ei kiusata.	Arviointi osana Vasu-keskustelua	Toteutunut Pelastussuunnitelma ajan tasalla, poistumisharjoitus pidetty

Hyvinvointi vahvistuu ja luonto on hyvinvoinnin lähteenä.	Säännönmukaiset tarkastukset ja ajan tasalla olevat pelastussuunnitelmat Tunne- ja vuorovaikutustaitoja harjoitellaan säännöllisesti. Huomaa hyvä -kortit käytössä, Metsämörri -toiminta ja säännölliset lähiluontoretet	pelastuslaitoksen johdolla, henkilökunnalle turvallisuuskävely päiväkodilla
Oppimisen ja kasvun tuki on riittävää.	Lapset puheeksi -keskustelut pidetään aina varhaiskasvatuksen aloittamisen yhteydessä ja esiopetusvuoden aikana. Varhaiskasvatuksen osallistumisaste	Toteutunut. Tunne- ja vuorovaikutustaitoja harjoiteltu päivittäin, Metsämörri- toiminta ollut kaikissa ryhmissä, Tunteet hukassa luontovaikutteinen tunnetaito-ohjelma ollut eskari- viskari ryhmässä käytössä samoin Pomenia tunnetaito kortit. Retket lähiluontoon kaikissa ryhmissä useita kertoja viikossa. Lapset puheeksi keskusteluja tarjottu vanhemmille suunnitellusti Varhaiskasvatusikäisistä lapsista (1-6v.) varhaiskasvatukseen osallistumisaste on 92,15%
Lapset ja vanhemmat ovat mukana toiminnan suunnittelussa. Vanhemmuutta tuetaan kohtaamisissa.	Tukipalvelut tarpeen mukaan: erityisopetus, kuraattori, koulu-psykologi sekä monialainen työryhmä. Vanhemmat osallistuvat toiminnan suunnitteluun Vasu-keskusteluissa.	Erityisopettaja 1pv/viikossa kevätkaudella. Syyskaudella ei. Kuraattorin vierailu eskareilla 2 krt keväällä ja OHR:ssä 1 krt. Koulupsykologi 3 krt keväällä. Monialainen työryhmä kokoontunut 5 krt. Yhdessä aika kokoontumisen mahdollisuus. Vasujen arviointikeskusteluja pidetty ja vanhempien toimintaehdotuksia on toteutettu ryhmäkohtaisesti. Puhutaan lapsista keskusteleva vanhempainilta pidetty syksyllä.
	Lapsiparlamentti -toiminnan aloittaminen. Kohtaamispaikan kävijämäärät. Palautekyselyt	Lapsiparlamentti kokoontunut kaksi kertaa. 10-20 henkilöä/ kerta. Ei toteutunut

Riskit

Sijaisten saatavuus äkillisissä tilanteissa.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT, €

Varhaiskasvatus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jä-lkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	46.800	23.000,00	69.800,00	88.555,03	-18.755,03
Toimintamenot	-803.220		-803.220,00	761.851,51	-41.368,49
Toimintakate	-756.420,00	23.000,00	-733.420,00	-673.296,48	-60.123,52
Poistot ja arvonalentumiset	-47.830,00		-47.830,00	-46.953,82	-876,18
Laskennalliset erät	-50.390,00		-50.390,00	-64.085,87	13.695,83

= sitovuus valtuustoon nähden

Toimintatulojen käyttöprosentti: 126,9 %

Toimintamenojen käyttöprosentti: 94,4 %

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Tuloja saatu suunniteltua enemmän vieraskuntalaisten lasten päivähoitomaksuista.

Perusopetus

Vesannon yhtenäiskoulu on toiminut 1.8.2009 alkaen. Siihen kuuluvat sekä perusopetus että lukiokoulutus.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta kuuluu koulun toimintaan tarjoten 1.-2. luokan oppilaille turvalliset iltapäivät. Ohjaajina toimivat koulunkäynnin ohjaajat. Perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan koululla iltapäivisin ja aamutoiminta järjestetään päiväkotia Esikossa.

Perusopetuksen tehtävänä on tukea oppilaiden sosiaalista kasvua ja edistää oppilaiden terveen itsetunnon kehittymistä sekä elämänhallintaa. Opetustyötä ohjaa perusopetuslaki ja -asetus sekä opetussuunnitelma. Vesannon yhtenäiskoulun toimintaa ohjaavat seuraavat arvot: oikeus hyvään opetukseen, kasvu ihmisyyteen, toisen kunnioittaminen, oppilaan ainutlaatuisuus, turvallisuus, oikeudenmukaisuus ja tasa-arvo.

Vesannon perusopetuksen laatukriteerit on työstetty opetushallituksen laatimien laatukorttien pohjalta. Laatukortteja on yhteensä 11 ja niistä neljä ensimmäistä koskee opetuksen rakenteiden laatua ja kortit 5 - 11 oppilaan kohtaaman toiminnan laatua. Niissä määritellään, miten opetushallituksen määrittämät laatukriteerit toteutuvat Vesannon yhtenäiskoulussa. Osana laatutyötä on tehty myös arviointisuunnitelma, jonka mukaisesti arviointityötä tehdään monella eri tasolla.

Kodin ja koulun yhteistyötä tehdään jatkuvasti sekä kunta/koulu-, luokka- että oppilastasolla. Yhteistyötä ohjaavat periaatteet ovat aktiivisuus, monikanavaisuus, avoimuus ja kodin osallistaminen. Lähtökohtana on eri osapuolten keskinäinen kunnioitus ja kasvatuskumppanuus. Lapset puheeksi -keskustelut pidetään 2., 6. ja 8. luokalla.

Oppilaiden vaikutuskanavia kaikilla ikäluokilla ovat oppilaskuntatyö, ryhmänohjaajan tunnit ja erilaiset kyse-lyt.

Perusopetuksen 1.8.2016 voimaan tullut opetussuunnitelma on laadittu Nilakan kuntien yhteistyönä. Opetussuunnitelmaa on päivitetty viimeksi 1.8.2022 alkaen.

Perusopetuksen tuntikehyksestä päätetään lukuvuosittain oppilasmäärän ja yläkoulun oppilaiden ainevalintojen pohjalta. Peruskouluille on varattu määräraha neljän vakinaisen koulunkäynninohjaajan palkkaukseen koko lukuvuodelle. Sivistystoimenjohtaja päättää lukuvuosittain koulunkäynninohjaajien palvelun kohdentamisesta oppilaiden tehostetun ja erityisen tuen tarpeen ja opetusryhmien koon perusteella. Lisäksi on palkattu tarpeen mukaan määräaikaista koulunkäynninohjaajia.

Oppilasennusteet

Vesannon yhtenäiskoulun oppilasennuste, joka on laadittu väestörekisteritietojen pohjalta (tilanne syyskuu 2022)

	luokat 1-6	luokat 7-9	luokat 1-9
2022 - 23	82	62	144
2023 - 24	77	57	134
2024 - 25	71	51	122
2025 - 26	63	47	110
2026 - 27	59	41	100
2027 - 28	58	36	94

Huom! Sijoitusperheiden uusia lapsia ei ole voitu huomioida ennusteissa.

Hankkeet

Koulun kerhotoiminta ja harrastamisen Suomen malli

Koulupäivän yhteyteen järjestettävän kerhotoiminnan tavoitteena on luoda tasavertaiset osallistumismahdollisuudet kaikille, erityisesti asutuskeskusten ulkopuolella asuville oppilaille. Kerhot voivat olla myös lyhyempiaikaisia kokeilukerhoja. Mieluisa kerhotoiminta lisää oppilaiden taitoja, kouluhyvinvointia, kouluun kiinnittymistä sekä vahvistaa hyvän itsetunnon kehittymistä. Tavoitteena on luoda kerhotoimintaa, jossa saadaan perusvalmiuksia omaan harrastamiseen. Oppilaita osallistetaan kerhotoiminnan suunnitteluun. Kerhotoimintaa järjestetään sekä koulujen kerhotoiminta-avustuksella että Harrastamisen Suomen malli -avustuksella.

Valtion erityisavustus koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi

Koronaepidemian aiheuttamien oppimisen ja pulmatilanteiden ratkaisemiseksi perusopetuksessa on lisätty henkilöstöresurssia oppimisen tukeen ja erityisopetukseen. Näin oppilaiden edellytykset osallistua täysipainoisesti opetukseen ja oppilaiden hyvinvointi paranevat. Oppilaiden henkilökohtainen kohtaaminen ja kuuleminen arjessa mahdollistuu lisätyn resurssin turvin.

Tasa-arvoa ja kouluhyvinvointia lisäävien toimenpidekäytänteiden laadullinen kehittäminen

Hankerahoituksen avulla tuetaan perusopetuksen oppilaiden yksilöllisiä oppimispolkuja, tuetaan koulumyönteisyyttä, ehkäistään kouluakymättömyyttä ja pystytään havaitsemaan tuen tarve varhaisessa vaiheessa sekä kohdentamaan tukitoimet ajoissa. Myönnettyllä avustuksella on palkattu määräaikaista koulunkäynnin

ohjaajia ensisijaisesti sellaisten perusopetuksen opetusryhmien käyttöön, joissa on tehostetun tai erityisen tuen oppilaita.

VALTUUSTOA SITOVA TAVOITE JA SEN MITTAAMINEN

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA
Perusopetuksen palvelu on laadukasta.	Kelpoisuusasetuksen mukainen kelpoisuus 85 % kaikesta opetuksesta Riittävät tukiresurssit (koulunkäynnin ohjaajat) Asiakaskyselyt	Opettajista 93 % on kelpoisia kaikkiin opettamiinsa aiheisiin. Koulussa on 3 erityisopettajaa ja 7 koulunkäynnin ohjaajaa (21,8 oppilasta/ohjaaja) Asiakaskyselyä ei tehty vuonna 2023

SIVISTYSLAUTAKUNTAA SITOVAT TAVOITTEET JA NIIDEN MITTAAMINEN

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA
Opetussuunnitelma toteutuu ja lähiluonto on osa oppimisympäristöä.	Arviointikeskustelut ja palautekyselyt.	Opetussuunnitelma on toteutunut. Koulun lähialueita on hyödynnetty opetuksessa monella tapaa, esim. monialainen oppimiskokonaisuus ja osallisuusryhmät.
Arki on turvallista ja toimivaa. Ketään ei kiusata.	Kouluterveyskysely Tea-viisari Säännönmukaiset tarkastukset ja ajan tasalla olevat pelastussuunnitelmat	Oppilaat kokevat koulun ilmapiiirin turvalliseksi ja viihtyisäksi 2,8 (3)*. Kiusatuksi kokee joutuneensa n. 13,5% (17,5%)* oppilaista (KiVa kysely) Pelastussuunnitelmat ovat ajan tasalla. Terveys- ja turvallisuustarkastus on tehty keväällä 2022 ja työpaikkaselvitys syksyllä 2022. Avi:n työsuojelutarkastus marraskuussa 2023.
Oppilaat ovat hyvinvoivia ja tyytyväisiä.	Kouluterveyskysely Sotkanet	Koululounas on laadultaan ja maultaan hyvää 75% (39%)*. Noin 75% (66%)* 8. ja 9.lk oppilaista on tyytyväinen elämänsä. 40% (69%)* 4. ja 5. lk oppilaista pitää koulunkäynnistä. *Suluissa vertailuluku joko edelliseen tai valtakunnalliseen tulokseen

Oppimisen ja kasvun tuki on riittävä.	Tukipalvelut; 3 erityisopettajaa kuraattori 2 pv/vk koulupsykologi 2 krt/kk	3 erityisopettajaa. Kuraattori 2 pv / vko Koulupsykologi 1 pv/vko loka-kuun loppuun saakka. Tämän jälkeen psykologipalvelua ei saatu.
Oppilaiden osallisuus vahvistuu.	Osallisuus -ryhmien säännöllisyys. Harrastamisen Suomen malli -toteutuu. Kouluterveyskysely.	Osallisuusryhmät ovat koontuneet säännöllisesti jokaisessa jaksossa. Oppilaat ovat osallistuneet toiminnan suunnitteluun. Kerhotoimintaa on järjestetty sekä koulun kerhotoimintana että harrastamisen Suomen mallin kerhoina. Suurin osa toteutuneista kerhoista on alakoulun oppilaille. Kouluterveyskysely ei anna vastausta osallisuusasiassa vähäisen vastaajamäärän vuoksi.

Riskit

Henkilökunnan rekrytointi on haastavaa joissakin oppiaineissa, esimerkiksi erityisopetuksen osalta. Suurin haaste on sijaisten löytymisessä.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT, €

<i>Perusopetus</i>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	393.500,00	31.500,00	425.000,00	478.822,47	-53.822,47
Toimintamenot	- 2.464.310,00	-336.100,00	-2.800.410,00	-2.768.652,90	31.757,10
Toimintakate	-2.070.810,00	-304.600,00	-2.375.410,00	-2.331.510,88	-43.899,12
Poistot ja arvonalentumiset	-120.910,00		-120.910,00	-286.077,12	165.167,12
Laskennalliset erät	-164.600,00		-164.600,00	-142.757,95	21.842,05

= sitovuus valtuustoon nähden

Toimintatulojen käyttöprosentti: 112,7 %
 Toimintamenojen käyttöprosentti: 98,9 %

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Tulojen ylitys: Tuloja saatu suunniteltua enemmän kotikuntalaskutuksista.
 Tulojen ylitys: Tuloja saatu suunniteltua enemmän kotikuntalaskutuksista.

Lukio

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA TOIMINTA-AJATUS

Lukio on osa Vesannon yhtenäiskoulua ja lukion nimi on 1.8.2009 alkaen Vesannon yhtenäiskoulun lukio.

Vuosikurssikohtaisen lähiopetuksen lisäksi opetusta järjestetään vuorovuosi -kursseina omana lähiopetuskahden eri vuosikurssin opiskelijoille tai yhteistyössä muiden lukioden kanssa virtuaaliopetuksena sekä verkkokursseina. Näin pystymme tarjoamaan myös valinnaiset opintojaksot sekä laajentamaan kielivalikoimaa.

Oppivelvollisuuden laajentuminen ja toisen asteen opintojen maksuttomuus tulivat voimaan 1.8.2021 alkaen. Koulumatkat, oppikirjat yms. materiaalit ovat opiskelijalle maksuttomia siihen saakka, kunnes opiskelija täyttää 20 vuotta.

Kunta järjestää edelleen Vesannon yhtenäiskoulun lukion opiskelijoille koulukuljetuksen, kun koulumatkan pituus on yli 5 km. Kuljetuksen järjestämisessä noudatetaan sivistyslautakunnan ohjeita. Kansaneläkelaitos korvaa kunnalle koulumatkatukilain mukaiset omavastuun 43 euroa / kk / oppilas ylittävät menot linja-autotaksan perusteella.

Lukio toimii yhteistyössä muiden lukioden sekä ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen kanssa. Suonenjoen ja Rautalammin lukioden kanssa yhteistyötä jatketaan yhteisellä opetustarjonnalla.

Lukion kehittämistä on pohdittu työryhmällä vuoden 2022 alusta alkaen. Työryhmä on tuottanut useita vaihtoehtoja lukion kehittämiseksi ja markkinoinnin lisäämiseksi. Kehittämistoimia otetaan käyttöön asteittain. Finest future -ohjelmaan liitytään ja uusia kansainvälisiä opiskelijoita otetaan lukuvuodesta 2023 -2024 alkaen.

Lukion opiskelijamäärä 20.9.2022 (nuorten ops): 39, josta vieraskuntalaisten osuus on 51,28 %. Aikuislukiolaisia ei ole tällä hetkellä. Vesantolaisista peruskoulun päättäjistä noin 35 - 60 % jatkaa omassa lukiossa.

Opiskelijaennuste

LUKIO	1. VSK	2. VSK	3. VSK	4. VSK	YHT.
2022 – 2023	16	16	5	3	40
2023 – 2024	26	16	16		58
2024 – 2025	24	26	16		66
2025 – 2026	26	24	26		76

2026 – 2027	24	26	24		74
2027 – 2028	20	24	26		70
2028 – 2029	24	20	24		68

Ennusteeseen on laskettu 50 % Vesannolta lukioon lähtevästä ikäluokasta + 10 opiskelijaa (arvio) naapurikunnista sekä 5 opiskelijaa Finest Future -ohjelman kautta tuleviksi opiskelijoiksi.

Hankkeet

Valtion erityisavustus lukiokoulutukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi

Valtionavustus käytetään opetukseen, ohjaukseen, hyvinvointiin ja tukitoimiin liittyvien lisäresurssitarpeiden rahoittamiseen. Tavoitteena on parantaa opiskelijoiden edellytyksiä opiskella lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaisessa opetuksessa sekä tukea heitä ylioppilastutkintoon valmistautumisessa ja jatko-opintoihin siirtymisessä.

Digiekosystemi -hanke

Itä-Suomen lukioden yhteinen digiekosysteemi -hanke jatkaa digipedagogiikan kehittämistä ja ottaa käyttöön uuden elukio -moodle -oppimisalustan. Lisäksi vahvistetaan arviointiin liittyvän teknologian käyttöön-ottoa.

Nuorten jaksaminen ja hyvinvointi -hanke

Nuorten jaksaminen ja hyvinvointi Itä-Suomessa – hankkeen tavoitteena on lisätä nuorten hyvinvointia ja jaksamista kokonaisvaltaisesti ja ennaltaehkäisevästi, nuorten toiveita kuunnellen. Hanke kohdentuu nuorten mielen hyvinvoinnin edistämiseen sekä syrjäytymisen ja pudokkuuden riskien tunnistamiseen ja ehkäisemiseen. Hankkeessa muodostuvan hyvinvoinnin toimintamallin ja palvelurepertuaarin (toimintoja ja tapahtumia nuorille ja lukioille) avulla vahvistetaan nuorten elämänhallintaa, itseohjautuvuutta, sosiaalisia ja tunteita, ehkäistään syrjäytymistä ja turvattomuutta sekä lisätään osallisuutta ja motivaatiota. Hankkeen piiriin kuuluu 13 yhteistyölukiota Itä-Suomen alueelta.

VALTUUSTOA SITOVA TAVOITE JA SEN MITTAAMINEN

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA
Lukion opetus on laadukasta.	Kelpoisuusasetuksen mukainen kelpoisuus 90 % kaikesta opetuksesta	Opettajista 93 % on kelpoisia kaikkiin opettamiinsa aiheisiin

SIVISTYSLAUTAKUNTAA SITOVAT TAVOITTEET JA NIIDEN MITTAAMINEN

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA
Lukiokoulutus on vetovoimaista.	Yli 80 % opiskelijoista jatkaa opintoja lukion jälkeen	Tilastokeskuksen tilaston mukaan vuonna 2017, 2019 ja 2020 Vesannon yhtenäiskoulun lukiosta (nuorten opetussuunnitelma) kirjoittaneista vuonna 2021 opiskeli 70,16 %. Koko maassa kirjoittaneista vastaava luku oli 68,26 %. Vuonna 2018 ylioppilaaksi kirjoittaneita oli Vesannon yhtenäiskoulun lukiosta niin vähän, että Tilastokeskus ei heitä tilastoi, joten näiden vuosien tiedot jätetty pois myös koko maan osalta.
	Vähintään 50 % oman perusopetuksen päättötodistuksen saajista aloittaa lukiossa	Omassa lukiossa jatkoi 42,9 % peruskoulun keväällä 2023 päättäneistä (9/21 opiskelijaa)
	Vähintään 20 lukio-opinnot aloittavaa opiskelijaa	Lukion aloitti syksyllä 2023 18 opiskelijaa, joista 5 Finest Future -opiskelijaa. Syyslukukauden lopussa 1, vsk:n opiskelijoita oli 19.
Lukion kehittämistyö vahvistaa lukiokoulutusta.	Kehittämistyön suunnitelmallisuus	Lukion kehittämistyö jatkuu pääosin koulun omana työnä. Vuonna 2023 on otettu käyttöön 1000 euron stipendi, tehty markkinointivideo sekä hankittu markkinointimateriaalia.
Opetussuunnitelma toteutuu.	Arviointikeskustelu	Opetussuunnitelma on toteutunut.
Oppimisympäristö on turvallinen.	Säännönmukaiset tarkastukset pelastussuunnitelmat	Pelastussuunnitelmat ovat ajan tasalla. Terveys- ja turvallisuustarkastus on tehty keväällä 2022 ja työpaikkaselvitys syksyllä 2022. Avi:n työsuojelutarkastus marraskuussa 2023.

Opiskelijat ovat hyvinvoivia ja tyytyväisiä.	Kouluterveyskysely Tea-viisarin tulokset	Koululounas on laadultaan ja maultaan hyvää 91% (57%). Aikuisen kanssa mahdollisuus keskustella mieltä painavista asioista 65% (43%). Opiskelijoista 43% (62%) pitää koulunkäynnistä.
Oppimisen ja kasvun tuki on riittävä.	Sähköisen palautekanavan käyttöönotto Tukipalvelut, erityisopetus kuraattori, koulupsykologi Palvelun määrä / vko	Sähköinen palautekanava on otettu käyttöön keväällä 2022. Erityisopettaja 2 vkt kuraattori 2 pv/vko ja koulupsykologi 1 pv/vko lokakuun 2023 loppuun saakka. Tämän jälkeen psykologin palveluja ei ole saatu. Syksyn 2023 aikana koululla kävi psykiatrinen sairaanhoitaja kerran viikossa.
Opiskelijoiden osallisuus vahvistuu.	Opiskelijoiden osallistumisen mahdollisuudet Opiskelijakuntien toiminta Hanketyö	Sähköinen palautekanava käytössä. Lukiolaisten edustaja mukana kehittämissuunnitelmassa. Useita yhteisiä suunnittelutilaisuuksia opiskelijoiden kanssa hankkeiden kautta. Opiskelijakunnan toiminta säännöllistä. Nuorten jaksaminen ja hyvinvointi, laatuhanke ja digiekosysteemin-hanke tuovat kouluarkeen yhteisöllistä toimintaa ja opettajille tietoa ja taitoa. Vaikutusmahdollisuudet koulutilojen ja kouluruokailun suhteen ovat hyvät 47% (26%). (kouluterveyskysely)

Riskit

Henkilökunnan rekrytointi ja varsinkin sijaisten löytäminen on haastavaa joissakin oppiaineissa. Lukion markkinointi vaatii jatkuvaa koko henkilökunnan panostusta.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT, €

<i>Keskiasteen koulutus</i>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jä-lkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	33.000,00	6.700,00	39.700,00	42.479,26	2 779,26
Toimintamenot	-875.250,00	-110.500	- 985.750,00	-906.979,04	-78.770,96
Toimintakate	- 842.250,00	-103.800,00	- 946.050,00	- 864.499,78	- 81.550,22
Poistot ja arvonalentumiset	- 47.610,00		-47.610,00	-43.803,72	-3.806,28
Laskennalliset erät	-58.790,00		-58.790	-112.653,47	53.863,47

= sitovuus valtuustoon nähden

Toimintatulojen käyttöprosentti: 107,0 %

Toimintamenojen käyttöprosentti: 92,0 %

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Tulojen ylitys: Koulumatkatukea saatu arvioitua enemmän.

RUOKAPALVELUT
Palvelunkuvaus

Ruokapalvelujen tavoitteena on tuottaa taloudellisesti laadukkaat ja terveelliset ateriat eri asiakasryhmille. Ruokapalvelujen tuottamisen pohjana ovat valtakunnalliset ravitsemussuositukset, laki kouluruokailusta, elintarvikelaki, omavalvonta- ym. ohjeistukset. Kouluruokailu on tärkeä osa koulun opetus- ja kasvatustehtäviä. Sen ravitsemuksellinen merkitys oppilaan hyvinvoinnin, terveyden ja työtehon tärkeänä ylläpitäjänä on merkittävä. Kouluruoka on suomalaista perusruokaa. Ateriat ovat terveellisiä, turvallisia, täysipainoisia, vaihtelevia ja monipuolisia, kun syö aterian kaikki tarjolla olevat osat lautasmallin mukaan.

Vuoden 2023 alusta Vesannon yhtenäiskoulun ja varhaiskasvatuksen ruokapalvelut jäivät kunnan tuottamaksi palveluksi. Ruokapalveluihin jää kaksi työntekijää, joista toinen on ruokapalveluvastaava ja toinen ruokapalvelutyöntekijä. Tulevaan valmistaudutaan parhaillaan siten, että koulun keittiöllä on käytettävissä asianmukaiset laitteet, niin ruoan valmistukseen kuin tietoteknisestikin.

Koululaisten ruokakasvatuksessa tehdään entistä monialaisempaa yhteistyötä eri yhteistyötahojen kautta. Vesannon yhtenäiskoululle ja varhaiskasvatukselle on myönnetty kouluruokadiplomi.

Materiaalihankinnat hoidetaan pääosin seudullisen hankintatoimen kautta ja elintarvikkeiden hankinnassa painotetaan kotimaista lähiruokaa hankintatoimen kilpailutusten puitteissa. Paikallisten toimittamia marjoja pyritään hankkimaan entiseen malliin.

VALTUUSTOA SITOVA TAVOITE JA SEN MITTAAMINEN

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA
Ruokapalvelun tavoitteena on tuottaa aterioita kustannustehokkaasti ravitsemussuositukset huomioon ottaen yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa.	Ateriat keskuskeittiökoululla €/ateria koulukeskus	62 498 ateriaa 3,2 €/ateria (ei sisällä kiinteistökuluja)

SIVISTYSLAUTAKUNTAA SITOVAT TAVOITTEET JA NIIDEN MITTAAMINEN

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA
Hävikkiruokaa hyödynnetään.	Hävikkiruoka pakastetaan ja ohjataan yhteisölliseen käyttöön.	Hävikkiruoka pakastetaan ja annetaan yhteisölliseen käyttöön seurakunnille kerran viikossa helmikuun alusta alkaen. Annoksia (4 dl) kertyy noin 20 /viikko. Lisäksi syyskaudelta alkaen keskiviikkoina työpajalle lämmitettynä.
Kasvisruokailun osuutta lisätään.	Kasvisruokaa tarjotaan kaikille.	Kasvisruoka on ruokalistalla kerran viikossa kaikille ja muutoin tarjolla erillisenä. Erillisen kasvisruuan käyttö on vähäistä.
Yhteiskunnallisiin teemoihin osallistutaan ja juhlapäivät huomioidaan.	Osallistutaan hävikkiviikkoon, nälkäpäivään ja koulumaitopäivään, sekä huomioidaan tärkeät juhlapäivät.	Toteutunut suunnitelman mukaan ja kaikki tärkeät juhlapäivät huomioidaan.

Riskit

Pieni yksikkö on haavoittuva ja sijaisten löytäminen ensi arvoisen tärkeää.

<i>Ruokapalvelut</i>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	176.300,00		176.300,00	173.240,69	3.059,31
Toimintamenot	-178.850,00		-178.850,00	-152.657,48	-26.192,52
Toimintakate	-2.550,00		-2.550,00	20.583,21	-23.133,21
Poistot ja arvonalentumiset				-1.371,72	-1.371,72
Laskennalliset erät	-12.330,00		-12.330,00	-19.213,12	6.883,12
=sitovuus valtuustoon nähden					

Toimintatulojen käyttöprosentti: 98,3 %

Toimintamenojen käyttöprosentti: 85,3 %

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Tulot ovat kokonaan sisäisiä tuloja. Toimintamenojen määräraha on arvioitu muutosvaiheessa tarvetta suuremmaksi, tarvikemäärärahan käyttö 73 %.

Aikuiskoulutus

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Aikuiskoulutuspalveluja tuottaa Suonenjoen kaupungin hallinnoima Sisä-Savon kansalaisopisto. Sisä-Savon kansalaisopisto on avoin vapaan sivistystyön opisto toimialueensa Suonenjoen, Rautalammin, Tervon, Vesannon sekä Leppävirran asukkaille. Kansalaisopisto järjestää alueen koulutus- ja kulttuuritarpeita tukevaa monipuolista ja hyvinvointia lisäävää yleissivistävää koulutusta ja harrastustoimintaa, ammatillista lisäkoulutusta, työvoimapolitiittista koulutusta sekä tarjoaa maksupalvelu- ja projektitoimintaa.

Sisä-Savon kansalaisopisto tarjoaa Vesannolla monipuolisesti erilaisia kursseja eri-ikäisille kuntalaisille. Kurssit mainostetaan kurssioppaan lisäksi sosiaalisessa mediassa ja paikallislehdessä. Yleisöluennot toimivat yleissivistävänä ja ajankohtaisiin asioihin pureutuvana mahdollisuutena opiston toiminnassa. Uusia kursseja pyritään kokoamaan luovasti paikallisten verkostojen avulla. Kaiken toiminnan päämäärä on hyvinvoinnin, osallistumismahdollisuuksien ja sivistyksen ylläpitäminen.

Konservatorion kuntaosuudet sisältyvät aikuiskoulutus -tulosalueeseen. Kuopion konservatorion alaisena toimivaan Suonenjoen musiikkiopistoon on varattu 5 opiskelijapaikkaa vesantolaisille, ja tällä hetkellä opiskelijoita on 4.

VALTUUSTOA SITOVA TAVOITE JA SEN MITTAAMINEN

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA
Aikuiskoulutuspalvelut ovat riittäviä ja saavutettavia.	Tarjottu/toteutunut opetus 2300/2200 tuntia	Kursseja suunnitelmassa 96, joista toteutui 84. Toteutunut tuntimäärä 2363.
	Opiskelijoiden määrä	Opiskelijoita 685
	Opetustunnin hinta	27,20 €

SIVISTYSLAUTAKUNTAA SITOVAT TAVOITTEET JA NIIDEN MITTAAMINEN

TAVOITE	MITTARI	TOTEUMA
Kansalaisopiston palvelut lisäävät hyvinvointia ja osallisuutta.	Asiakaspalaute	Kaikille kuntalaisille suunnattu kurssitoivekysely järjestettiin perinteisesti marras-joulukuussa 2023. Kyselyn avulla saada eväitä kurssitoiminnan kehittämiseen. Tuntiopettajille tehtiin kysely marras-kuussa 2023. Siihen saatiin yli 60 opettajan vastaus ja pääasiallisesti opiston toimintaan eri muodoissa oltiin varsin tyytyväisiä (ka monessa kohtaa kyselyä 4 - 4.5/5) Tilojen suhteen nähtiin osin puutteita samoin kuin opetusmateriaalien suhteen. Osa vastaajista toivoi, että opisto olisi vieläkin näkyvämpi toiminnassaan. Opiston kurssitoiminnasta tehtiin myös palautekysely otannalla noin 10 % kurssivalikoimasta. Keskiarvo siinäkin kyselyssä nousi yli neljään viitosen ollessa ylin arvosana. Kurssilaiset ovat pääosin hyvin tyytyväisiä tuntiopettajien toimintaan ja kurssisisältöihin.

Riskit

Palvelutarjonta kapenee osallistujamäärän vähetessä. Sivutoimisten opettajien ja sijaisten saatavuus vaihtelee ja on välillä haasteellista.

<i>Aikuiskoulutus</i>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot					
Toimintamenot	-64.960,00		-64.960,00	-74.210,95	9.250,95
Toimintakate	-64.960,00		-64.960,00	-74.210,95	9.250,95
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät	-200,00		-200,00	-2,45	-197,55
=sitovuus valtuustoon nähden					

Toimintatulojen käyttöprosentti:

Toimintamenojen käyttöprosentti: 114,4 %

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Menojen ylitystä selittää: Kansalaisopiston kuntalasku ollut arvioitua suurempi.

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT, €

<i>Sivistyslautakunta</i>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	649.600,00	61.200,00	710.800,00	783.097,45	-72.297,45
Toimintamenot	-4.386.590,00	-446.600,00	-4.833.190,00	-4.664.351,88	-168.838,12
Toimintakate	-3.736.990,00	-385.400,00	-4.122.390,00	-3.881.254,43	-231.135,57
Poistot ja arvonalentumiset	-216.350,00		-216.350,00	-378.206,38	161.856,38
Laskennalliset erät	-286.310,00		-286.310,00	-503.312,82	217.002,82

Toimintatulojen käyttöprosentti: 110,2 %

Toimintamenojen käyttöprosentti: 96,5 %

Tulojen ylitystä selittävät lisääntyneet vieraskuntalaisten päivähoitomaksujen ja kotikuntakorvausten osuudet.

YMPÄRISTÖTOIMI

Palvelukuvaus

Tulosalueita ovat rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu ja yksityistieoimi. Rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun tehtävistä ja valvonnasta vastaa Keiteleen, Tervon ja Vesannon yhteinen ympäristölautakunta eli Nilakan ympäristölautakunta. Yksityistietoimesta toiminnasta vastaa kunnanhallitus.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvontaviranomaisena toimii Keiteleen, Tervon ja Vesannon yhteinen ympäristölautakunta. Keiteleen, Tervon ja Vesannon yhteinen rakennusjärjestys on tullut voimaan 1.1.2021.

VALTUUSTOA SITOVA TAVOITE JA SEN MITTAAMINEN

TAVOITE	VASTUUTAHO JA MITTARI	TOTEUMA
---------	-----------------------	---------

KUNNANHALLITUSTA SITOVAT TAVOITTEET JA NIIDEN MITTAAMINEN

TAVOITE	VASTUUTAHO JA MITTARI	TOTEUMA
1. RAKENNUSVALVONTA Nopea lupakäsittely	VASTUUTAHO JA MITTARI Vastuutaho: Kunnanhallitus, kunnanjohtaja, rakennustarkastaja Mittarit: Kuntalainen saa rakennusluvan kahdessa viikossa.	TOTEUMA Keiteleen kunnan kanssa palkattu määräaikainen rakennustarkastaja on osoittautunut välttämättömäksi. Kiinteistöveroselvitystä tehty osassa kunnassa. Lupamäärä pysyi edellisen vuoden tasolla. Loma-aikana ma. rakennustarkastaja on välttämätön.

Tilivelvolliset: rakennustarkastaja, Keiteleen, Tervon ja Vesannon yhteinen ympäristölautakunta.

Tavoitteiden toteutuminen

Lupakäsittelyä on saatu nopeutettu ma rakennustarkastajan työpanoksella ja pääosin on päästy kahden viikon käsittelyaikoihin. Poikkeuksena ne lupahakemukset, jotka ovat vaatineet viranomaislausuntoja tai hakemuksen täydentämistä hakijan puolelta.

Toteuma:

Rakennuslupia 35 kpl
 Toimenpidelupia 17 kpl
 Toimenpide-ilmoitus 2 kpl
 Maisematyölupia 2 kpl
 Purkulupa/ilmoitus 8 kpl

Rakennusluvan jatkoaika 2 kpl

Työnjohtaja lupia 33 kpl

Puun kaato luvat 10 kpl

Yhteensä 112 kpl

Riskit

Uuden rakentamislainsäädännön tuomat muutokset ja kustannukset eivät ole tarkasti tiedossa. Vesannolla on ollut paljon luvituksia, joka on positiivinen asia ja kertoo kuntalaisten tulevaisuudenuskosta.

Palveluyhtiö Viisarit Oy:n toimintavarmuus heijastuu suoraan kunnan asumis- – ja ympäristöjohtaja /rakennustarkastajan tehtäviin lisäten työkuormaa. Mikäli yhtiö ei toimi täydellä teholla, kunnan viranhaltijat joutuvat paikkaamaan yhtiölle sovittuja tehtäviä.

Rakennusvalvonta	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1-12 /2023	Poikkeama
Toimintatulot	11.000,00		11.000,00	59.484,21	-48.484,21
Toimintamenot	-86.120,00		-86.120,00	-100.636,41	14.516,41
Toimintakate	-75.120,00		-75.120,00	-41.152,20	-33.967,80
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät	-6.070,00		-6.070,00	-7.329,46	1.259,46
=sitovuus valtuustoon nähden					

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Rakennusvalvonnan lupamaksutuottoja tuli arvioitua enemmän. Tähän vaikutti rakentamisen vilkkaus vuonna 2023 ja muutama isompi lupa.

Tulevaisuuden kehityskohteita ovat yhtenäiset sähköiset rakennusvalvonnan ohjelmistot ja lomakkeet sekä ohjeistukset ja yhteiset verkkosivut.

Yksityistietoimi

Yksityistietoimi toimii ympäristötoimen alaisuudessa. Kunta myöntää avustuksia yksityisteiden kunnossapitoon. Kuntien tielautakuntia koskevista säännöksistä on luovuttu uuden yksityislain voimaan tultua, ja niille aiemmin kuuluneet tehtävät on siirretty muille viranomaisille.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITE	MITTARI	TAVOITETASO
1.Yksityisteiden kunnan ylläpitäminen ja parantaminen	Perusparannusavustukset €/v Kunnossapitoavustukset €/v	0 €/vuosi 30 000 €/vuosi

TOTEUTUMA

Kunnossapitoavustukset 30.000,00€. Avustuksia jaett 42 yksityistielle.
Perusparannusavustuksia ei ole haettu.

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT TILIKAUDEN TOTEUTUMA

TIEHALLINTO

Tulot 0 %

Menot 100 %

KUNNOSSAPITO

Menot 100,1 % Kunnossapitoavustuksia maksettu budjetoitu määrä

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN

Yksityistietoimi	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	0,00		0,00	0,00	0,00
Toimintamenot	-50.880,00		-50.880,00	-38.995,79	-11.884,21
Toimintakate	-50.880,00		-50.880,00	-38.995,79	-11.884,21
Laskennalliset erät	-560,00		-560,00	-559,05	0,95

Ympäristönsuojelu

Palvelukuvaus

Keiteleen, Tervon ja Vesannon yhteinen ympäristölautakunta vastaa kunnalle kuuluvista rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun tehtävistä ja valvonnasta em. kuntien alueella 1.1.2019 lähtien. Ympäristölautakunta toimii alueen rakennus- ja ympäristönsuojeluviranomaisena. Tulosalueen tehtävistä vastaa ympäristölautakunnan alainen kuntien yhteinen ympäristönsuojelutarkastaja.

Ympäristönsuojelu valvoo ympäristön ja vesistön pilaantumista aiheuttavia toimintoja, neuvoo kuntalaisia ja tuo ympäristönäkökulmaa paikalliseen päätöksentekoon. Ympäristönsuojelussa käsitellään ympäristölupia, maastoliikennelain mukaisia lupia, ilmoituksia ja annetaan määräyksiä ympäristötilan parantamiseksi sekä tehdään pienimuotoista ympäristötilan seurantaa. Lausunnoilla ympäristönsuojelu antaa paikallisen näkemyksen erilaisiin hankkeisiin ympäristönäkökulmasta.

Tavoitteena on ympäristön hyvinvoinnin vaaliminen sekä monimuotoinen luonnontilan säilyttäminen sekä viihtyisän, terveellisen ja ekologisesti kestävä ympäristön tukeminen.

VALTUUSTOA SITOVA TAVOITE JA SEN MITTAAMINEN

TAVOITE	VASTUUTAHO JA MITTARI	TOTEUMA
----------------	------------------------------	----------------

LAUTAKUNTAA SITOVAT TAVOITTEET JA NIIDEN MITTAAMINEN

TAVOITE	VASTUUTAHO JA MITTARI	TOTEUMA
Valvontaohjelman toteuttaminen	Vastuutahot: Lautakunta ja viranhaltija Mittari: Tarkastukset, pyynnöt ja kehotukset	Valvontaohjelmaa on toteutettu resurssien puitteissa. Suunnitellut tarkastukset ajoitetaan vuoden jälkimmäiselle puoliskolle.
Ympäristösuojelumääräysten voimaansaattaminen	Vastuutahot: Lautakunta ja viranhaltija Mittari: Määräysten valmistuminen	Määräysluonnos on valmis ja kuulutettu. Luonnos tulee korjata mielipiteiden ja lausuntojen perusteella ja viedä päätöksentekoon.
Pohjavesien suojelusuunnitelman voimaansaattaminen	Vastuutahot: Lautakunta ja viranhaltija Mittari: Suunnitelman valmistuminen	Suunnitelma on valmistunut ja toimitettu ELY-keskukselle.
Sähköisten palveluiden kehittäminen	Vastuutahot: Lautakunta ja viranhaltija Mittari: Sähköinen lupahakemusten vastaanotto ja päivitetty lomakkeet	Ei toteutunut suunnitellun mukaisesti.
Ympäristötoimen ja ympäristönsuojelupalveluiden kehittäminen sopijakuntien kanssa	Vastuutahot: Lautakunta ja viranhaltija Mittari: Palaverit lautakunnan alaisten viranhaltijoiden kesken, muistiot Vastuutahot: Viranhaltijat	Toteutunut suunnitellun mukaisesti.
Määrätavoitteiden toteutuminen	Luvat: 0 Ilmoitukset: 5 Tarkastukset: 1 Lausunnot: 3	

Vesannolla järjestettiin kesällä ympäristönäyttely yhteistyössä Iisalmen kaupungin ympäristönsuojelupalveluiden ja Lapinlahden ympäristönsuojelun kanssa. Ympäristönäyttelyihin liittyen pidettiin ympäristöinfo. Lisäksi Vesannolla järjestettiin vieraslajitalkoot. Kuntalaisten mielipiteitä talkookohteisiin liittyen kartoitettiin vieraslajikyselyllä. Facta-Kuntarekisterin Ympäristöosa on otettu käyttöön ja rekisteriin on siirretty lupa- ja valvonta-asioita vuodesta 2021 alkaen.

<i>Ympäristönsuojelu</i>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 1–6 /2023	Poikkeama
Toimintatulot	2.000,00		2.000,00	0,00	2.000,00
Toimintamenot	-20.810,00		-20.810,00	-9.973,72	-10.836,28
Toimintakate	-18.810,00		-18.810,00	-9.973,72	-8.836,28
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät	-270,00		-270,00		
=sitovuus valtuustoon nähden					

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

Ympäristöterveydenhuolto käsittää terveydensuojeluun, elintarvikevalvontaan, kuluttajaturvallisuuteen, tupakkavalvontaan, kemikaalivalvontaan sekä eläinlääkintään liittyviä viranomaistehtäviä.

Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue, johon kuuluvat Tervon kunta (isäntäkunta), Suonenjoen kaupunki, Rautalammin kunta, Vesannon kunta, Pielaveden kunta sekä Keiteleen kunta, aloitti toimintansa 1.1.2012. Tervon kunta hallinnoi ympäristöterveydenhuollon palveluja.

<i>Ympäristöterveydenhuolto</i>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot					
Toimintamenot	-141.800,00		-141.800,00	-118.959,44	-22.840,56
Toimintakate	-141.800,00		-141.800,00	-118.959,44	-22.840,56
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät	-270,00		-270,00		
=sitovuus valtuustoon nähden					

<i>Ympäristötoimi</i>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	13.000,00		13.000,00	60.804,21	-47.804,21
Toimintamenot	-299.610,00		-299.610,00	-270.528,53	-29.081,47
Toimintakate	-286.610,00		-286.610,00	-209.724,32	-76.885,68
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät	-7.170,00		-7.170,00		

=sitovuus valtuustoon nähden

Käyttötalous yhteensä:

<i>Vesannon kunta</i>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	2.342.710,00		2.342.710,00	2.853.102,97	899.736,00
Toimintamenot	-8.082.560,00		-8.082.560,00	-8.744.451,00	-3.779.687,21
Toimintakate	-5.739.850,00		-5.739.850,00	-5.891.348,03	-2.879.951,21
Poistot ja arvonalentumiset	-794.890,00		-794.890,00		
Laskennalliset erät					

=sitovuus valtuustoon nähden

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

sisäiset+ulkoiset	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	%
Toimintatuotot	4 015 580,00	112 700,00	4 128 280,00	2 778 840,64	- 94 101,17	
Myyntituotot	1 570 890,00	9 000,00	1 579 890,00	925 850,25	- 146 916,96	109,3
Maksutuotot	1 080 680,00	45 000,00	1 125 680,00	95 118,50	98 119,05	91,3
Tuet ja avustukset	571 370,00	45 300,00	616 670,00	470 324,18	- 94 843,74	115,4
Muut toimintatulot	792 640,00	13 400,00	806 040,00	1 257 398,41	49 540,48	93,9

Toimintamenot	-21 151 090,00	- 2 550,00	-21 153 640,00	- 8 732 578,76	665 103,87	
Henkilöstömenot	- 7 284 860,00	9 700,00	- 7 275 160,00	- 3 582 213,05	- 5 467,69	99,9
Palvelujen ostot	-12 361 880,00	- 1 450,00	-12 363 330,00	- 3 677 520,17	174 813,63	101,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 555 350,00	- 40 200,00	- 595 550,00	- 325 684,69	65 086,30	110,9
Avustukset	- 474 950,00	41 400,00	- 433 550,00	- 234 350,14	121 092,24	127,9
Muut toimintamenot	- 474 050,00	- 12 000,00	- 486 050,00	- 912 810,71	309 579,39	163,7
Toimintakate	-17 135 510,00	110 150,00	-17 025 360,00	- 5 953 738,12	571 002,70	103,4
Verotulot	6 745 000,00		6 745 000,00	4 025 184,04	- 193 829,09	102,9
Valtionosuudet	11 213 450,00		11 213 450,00	2 774 263,00	- 52 247,00	100,5
Rahoitustulot ja -menot:						
Korkotulot				50 335,97	- 5 924,09	100,0
Muut rahoitustulot	232 450,00		232 450,00	354 095,67	- 130 219,29	156,0
Korkomenot	- 90 150,00		- 90 150,00	- 205 595,11	8 505,89	109,4
Muut rahoitusmenot	- 2 250,00		- 2 250,00	- 2 362,50	22 738,01	1110,6
Vuosikate	962 990,00	110 150,00	1 073 140,00	1 042 166,17	220 027,13	79,5
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	- 796 570,00		- 796 570,00	- 912 348,22	21 415,82	102,7
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tulot						
Satunnaiset menot						
Tilikauden tulos	166 420,00	110 150,00	276 570,00	129 817,95	241 442,95	12,7
Poistoerojen lisäys (-) tai vähennys (+)						
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)						
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)						
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	166 420,00	110 150,00	276 570,00	129 817,95	241 442,95	12,7

Investointien toteutuminen

Investoinnit toteutuivat kappalemääräisesti kaikki. Talousarvioon verrattuna investoinnit saatiin tehtyä edullisemmin kuin talousarviossa 2023 oli suunniteltu. Suurimmat alitukset olivat kiinteistöjen ennalta-arvaamattomien investointien, katuvalo investointien ja johtokeskuksen investointien osalta. Talouden taantuma laskenut investointien hintaa.

	Kustannusarvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäisen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty 31.12.
Rakennuksen ja rakennelmat -VeSakoti II								
Menot			140 000,00			-5 553,23	134 446,77	

Tulot								
Netto								
Vesakoti II lisäykset (Kompressi, LVK pumppu). Kiinteistöjen ennalta-arvaamottomien korjaus – ja laiterikkoihin varattu 140 000.								

	Kustannusarvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannusarvosta käytetty 31.12.
LIIKUNTA-TOIMI Rakennuksen ja rakennelmat - Urheilukenttä								
Menot			11 000,00					
Tulot						-8 321,61	2 678,39	
Netto								
Urheilukentän huoltorakennuksen vesikaton korjaus ja maalaus.								

	Kustannusarvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannusarvosta käytetty 31.12.
LIIKUNTA-TOIMI Rakennuksen ja rakennelmat - Liikuntahalli								
Menot			100 000,00			-65 619,62	34 380,38	
Tulot								
Netto								

Liikuntahallin remontti 2023. Välioverho, valaistus, lukitus ja kameravalvonta.

	Kustannusarvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannusarvosta käytetty 31.12.
SIVISTYS-TOIMI Ai-neelliset hyödykkeet Tietokoneet/lukio								
Menot			10 000,00			-12 617,00	12 617,00	
Tulot								
Netto								

Lukion aloittaville hankitaan kannettavat tietokoneet kunnanvaltuuston päätöksellä 7.5.2009 § 29. Lukion aloittaville on hankittu kannettavia aiempina vuosina 2014 19, 2015 12, 2016 17, 2017 22, 2018 26, 2019 21, 2020 13 ja vuonna 2021 17 oppilaalle. Kannettavien tietokoneiden (14 kpl) kustannukset 5.883,49 euroa jäivät alle investointirajan 10.000 euroa ja kustannukset siirrettiin käyttötalouden puolelle. 2023 hankittu lukiolaisten tietokoneita 25 kpl.

	Kustannusarvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty 31.12.
Rakennukset ja rakennelmat – Simolan palvelukeskus								
Menot			140 000,00			-4 049,68	-4 049,68	
Tulot								
Netto								
Simolan palvelukeskus valaistuksen uusiminen ja wc-pöntön uusiminen. Kirjautuu kiinteistöjen ennalta-arvaamattomiin korjaus – ja laiterikkoihin, varattu 140 000.								

	Kustannusarvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty 31.12.
Rakennukset ja rakennelmat – Ruusuke monipalvelukeskus								
Menot			8 000,00			-21 588,16	21 588,16	
Tulot								
Netto								
Ruusuke kunnantointi remontoimisto 2022 (12797,96 €) ja 2023 varattu 8000 € toteuma 8790 €.								

	Kustannusarvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannusarvosta käytetty 31.12.
Rakennukset ja rakennelmat – Terveysaseman katto								
Menot			100 000,00			-55 688,94	44 311,06	
Tulot								
Netto								
Terveysaseman katon remontti ja siihen liittyvät muut kulut.								

	Kustannusarvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannusarvosta käytetty 31.12.
Rakennukset ja rakennelmat – Niittykukka-Riihipelto								
Menot			40 000,00			-11 704,37	11 704,37	
Tulot								
Netto								
Niittykukka-Riihipelto, runkovesiputken rakentaminen. Perusteena vesihuollon varmuuden parantaminen.								

	Kustannusarvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannusarvosta käytetty 31.12.
Muut kiinteät rakenteet - Katuvalot								
Menot			106 000,00			-54 972,19	54 972,19	
Tulot								
Netto								
Katuvalojen asennukset.								

	Kustannusarvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvionmuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannusarvion osta käytetty 31.12.
Muut kiinteät rakenteet - Päiväkodin piha								
Menot			10 000,00			-19 125,62	19 125,62	
Tulot								
Netto								
Päiväkodin pihan remontti. Remontti ajoittui vuosille 2022 (10382,91) ja 2023 (8742,71)								

	Kustannusarvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvionmuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannusarvion osta käytetty 31.12.
Muut koneet ja kalusto - Varavoima								
Menot			35 000,00			-900,00	900,00	
Tulot								
Netto								
Johtokeskus investointi.								

	Kustannusarvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvionmuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannusarvion osta käytetty 31.12.
Muut koneet ja kalusto - Jätevedenpuhdistamo								
Menot			35 000,00			-38 771,88	-38 771,88	
Tulot								
Netto								
Jätevedenpuhdistamon automaatiojärjestelmän hankinta.								

	Kustannusarvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvionmuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannusarvion osta käytetty 31.12.
Muut osakkeet ja osuudet – Viisarit								
Menot						-140 000,35	140 000,35	
Tulot								
Netto								
Palveluyhtiö Viisarit Oy:n pääomittaminen.								

	Kustannusarvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvionmuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty 31.12.
Muut pitkävaikutteiset menot - Säästökulma								
Menot						-11 069,19	11 069,19	
Tulot								
Netto								
Säästökulman remontti 2023, lukitukset nuorisotilaan ja kirjastolle. WC:n muutostyö ja neuvotteluhoneen remontti kirjaston puolella.								
INVESTOINNIT YHTEENSÄ VUONNA 2023								
Menot						-449 082,58	-449 082,58	
Tulot								
Netto								

8 Rahoitusosan toteutuminen

TALOUSARVION RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta	1.254.060	-495.030	759.030	1.171.608,44	- 412.578,44
Vuosikate	1.254.060	-345.680	908.380	1.042.166,17	-133.786,17
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät				278.795,23	-278.795,23
Investointien rahavirta	-617.000	120.000	-497.000	-279.033,98	-217.966,02
Investointimenot	-617.000	120.000	-497.000	-279.033,98	-217.966,02
Rahoitusosuudet investointeihin					
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot				2 100	- 2100
Toiminta ja investoinnit, netto	637.060	-375.030	262.030	892.574,46	-630.544,46
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					100 000
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys				- 652 314	707 314
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset				- 217 720	27 340
Rahoituksen rahavirta	-	-	-	- 870 034	779 974
Vaikutus maksuvalmiuteen	707 690	110 150	817 840	24 453	608 498

[illegible]

Sito- vu- us -	Mää- rära- hat		Tu- lo- ar- viot
-------------------------	----------------------	--	---------------------------

	ta so N/ B	Alku- per. ta- lous- arvio	TA: n mu u- tok set	TA muu tos- ten jäl- kee n	To- teu- tum a	Poi kke am a	P oi kk e- a m a %	Al- ku- per. ta- lous ar- vio	TA: n mu u- tok set	TA mu utos - ten jäl- kee n	To- teu- tum a	Poi k- kea ma
KÄYTTÖTALOUSOSA (ulk.+sis.)												
Vaalit	B	- 5920 -14		- 592 0	- 745 6	153 7	- 21	360 0		360 0	400 6	- 406
Tilintarkastus	B	470		470	583	113	61					
<i>Kunnanhallitus</i>												
		- 2 507	- 25 37	- 2 760	- 3 198	438		1 633	15 35	1 787	2 116	- 329
Yleishallinto	B	010	80	790	900	110	14	810	00	310	869	559
Elinkeinoitoimi	B	-209 900		-209 900	-190 401	-19 499	10				8	-8
Maaseututoimi	B	-39 260		-39 260	-37 637	-1 623	4				456 2	-4 562
Hyvinvointi ja terveys	B	- 6198 00	- 25 37 80	- 619 800	- 567 906	-51 894	9	427 00		427 00	516 81	-8 981
<i>Sivistyslautakunta</i>												
		-803 220		-803 220	-761 852	-41 368	5	46 800	23 00	69 800	88 555	-18 755
Lasten varhaiskasvatus	B	-2 464	- 33 61	-2 800	-2 768	-31 653	1	393 500	31 50	425 000	478 822	-53 822
Perusopetus	B	310	00	410	653	757						
		- 875 250	- 11 05 00	- 985 750	- 906 979	-78 771	9	33 000	67 00	39 700	42 479	-2 779
Keskiasteen koulutus	B	-178 850		-178 850	-152 657	-26 193		176 300		176 300	173 241	3 059
Ruokapalvelut	B	-64 960		-64 960	-74 211	9 251	- 12					
Aikuiskoulutus	B											
<i>Ympäristötoimi</i>												
		-86 120		-86 120	-101 412	15 292	- 15	11 000		11 000	59 484	-48 484
Rakennusvalvonta	B	-20 810		-20 810	-11 162	-9 649	86	200 0		200 0	132 0	680
Ympäristönsuojelu	B	-141 800		-141 800	-118 959	-22 841	19					
Ympäristöterveyden- huolto	B	-50 880		-50 880	-38 996	-11 884	30					
Yksityistietoimi	B	-283 300		-283 300	-271 138	-12 162	4	352 530		352 530	369 676	-17 146
Vesihuoltolaitos (kirjanpid. er.taseyks.)	B											

		-	-	-	-							
		8082	70	878	897			234	21	255	339	-
YHTEENSÄ	KÄYTTÖTA-	560	03	294	476	191		271	47	741	070	463
LOUS			80	0	4	824	-2	0	00	0	3	,2

				Sitovuus -	Määrärahat				Tulot - arviot						
				tas o N/B	Alkuper. talousarvio	TA: n muuttokset	TA muutosten jälkeen	To- teu- tum a	Poi- kke am a		Al- ku- per- ta- lous ar- vio	TA: n muuttokset	TA muutos - ten jäl- keen	To- teu- tum a	Poi- kke am a
TULOSLASKELMA-OSA					102450		52450	207975	155525	0	7096360		7186360	7203879	-17519
	Verotulot			B							40440002800790		40440002800790	4025184277426350336	1881626527-50336
Valtionosuudet				B											
Korkotulot				B											
Muut rahoitustuotot				B							251570	90000	341570	354096	-12526
Korkokulut				B	100200	5000	50200	205612225	15541211						
Muut rahoituskulut				B	2250		0	3	3						
Satunnaiset erät				B											
INVESTOINTIOSA (sitovuus hankkeittain)			0000	0	-438000	122000	-316000	-459097	-260090						
Varautuminen			0000	0	-10000	0	-10000	0	0						
Johtokeskus			0000	0	-35000	0	-35000	-900	34100						

					-	40	-	-	-						
					1000	00	600	83,	22						
Terveysaseman kor-	0	0	0	B	00	0	00	06	17						
jaukset					-		-	-							
					1000		100	125	25						
Tietokonelaitteet/lu-	0	0	0	B	0	0	00	27	27						
kio					-		-	-							
					1000		100	136	36						
Avoin kirjastopalvelu	0	0	0	B	0	0	00	13	13						
					-	20	-	630	16						
					1000	00	800	69,	93						
Liikuntahalli	0	0	0	0	00	0	00	72	0						
									-						
								149	14						
Lemmikin vesikat-								352	93						
teen muutostyöt	0	0	0	0	0	0	0	,96	53						
					-		-		12						
					1200		120		00						
Keltamon korjaus	0	0	0	0	0	0	00	0	0						
					-		-	994							
Urheilukentän huol-					1100	30	800	9,9	19						
torakennus	0	0	0	0	0	00	0	7	50						
					-	-	-	114							
Päiväkodin pihan					1000	10	110	99,	50						
kunnostus	0	0	0	0	0	00	00	68	0						
					-	60	-	259	54						
Kiinteistöjen perus-					1400	00	800	20,	08						
korjaukset	0	0	0	0	00	0	00	23	0						
					-		-	937	-						
Ruusuukkeen tilat					-	20	100	3,4	62						
kunnantoimistoksi	0	0	0	0	8000	00	00	9	7						
					-		-	305	-						
VHL saneeraus/auto-					3500		350	05,	44						
maatio	0	0	0	0	0	0	00	95	94						
					-		-	199	20						
Pumput ja kent-					4000		400	70,	03						
täinstrumentit	0	0	0	0	0	0	00	3	0						
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0						
RAHOITUSOSA								652	23						
Antolainauksen muutok-					0	0	0	314	14						
set										-	10	0	0	0	0

Antolainasaamisten lisäykset	B											
Antolainasaamisten vähennykset	B											
Lainakannan muutokset												
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B					65						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B				652	23						
Lyhytaikaisten lainojen muutos	N				314	14						
Oman pääoman muutokset	B											
			-									
			51			53			21			
		-8	7	-9	-8	2		9	4	9	10	-
TALOUSARVION LOPPU-SUMMA		714	38	281	178	43		439	70	743	594	481
		110	0	490	248	6	13	070	0	770	582	136

	Sito- vuus- taso N/B	Määrärahat						Tuloarviot					
		Alkuper. talousarvio	TA:n muu- tokset	TA muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poik- keama		Alkuper- talousarvio	TA:n muu- tokset	TA muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poik- keama	
TULOSLASKEL- MAOSA		92 400		92 400	207 958	8 706	0	18 190 900		18 190 900	18 544 658	-353 758	-2
Verotulot	B							6 745 000		6 745 000	6 938 829	-193 829	-3
Valtionosuudet	B							11 213 450		11 213 450	11 265 697	-52 247	0
Korkotulot	B												
Muut rahoitus- tuotot	B							232 450		232 450	340 132	-107 682	-
Korkokulut	B	90 150		90 150	205 595	8 505							32
Muut rahoitus- kulut	B	2 250		2 250	2 363	201							
Satunnaiset erät	B												
INVESTOINTIOSA (sitovuus hank- keittain)		168 300		168 300	449 082	-248 340	30	0	0	0	0	0	
Vesakoti II Urheilukentän rakennus		8 000		8 000	5 553	-2 850							
Liikuntahalli	B	20 000		20 000	8 322	-6 283							
Tietokoneet	B	8 000		8 000	65 620	-11 022							
Simolan palvelu- keskus		15 000		15 000	12 617	-4 735							
Ruusuke mono- palvelukeskus	B	65 300		65 300	4 050	-11 954							
Terveysasema	B	5 000		5 000	21 588	-225 975							
Niittykukka-Riihi- pelto		7 000		7 000	54 708	7 798							
Katuvalot		40 000		40 000	11 704	-788							
Päiväkodinpiha					54 972	1 769							
Kunnantalo					19 125,62								
Jätevedenpuh- distamo					900								
Viisarit lisäsys					38 772								
Säästökulma	B				140 000								
					11 069								
RAHOITUSOSA		-	-		652 314	807 314	100	0	0	0	0	0	
Antolainauksen muutokset													
Antolainasaa- misten lisäykset	B					100 000							
Antolainasaa- misten vähen- nykset	B												
Lainakannan muutokset													
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B												
Pitkäaikaisten lainojen vähen- nys	B				652 314	707 314							
Lyhytaikaisten lainojen muutos	N												
Oman pääoman muutokset	B												
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		-20 890 390	-2 550	-20 892 940	-7 405 797	1 210 516	1	22 206 480	112 700	22 319 180	22 744 772	-425 592	-2

8. VESANNON KUNNAN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

8.1. TULOSLASKELMA

	2023	2022
Toimintatuotot		
Myyntituotot	925 850,25	1 055 462,92
Maksutuotot	95 118,50	1 025 459,55
Tuet ja avustukset	470 324,18	711 513,74
Muut toimintatuotot	1 287 547,71	680 618,70
	2 778 840,64	3 473 054,91
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	-3 582 213,05	-7 269 692,31
Palkat ja palkkiot	-2 860 726,89	-5 761 071,45
Henkilösivukulut	-721 486,16	-1 508 620,86
Eläkekulut	-643 506,57	-1 336 505,74
Muut henkilösivukulut	-77 979,49	-172 115,12
Palvelujen ostot	-3 677 520,17	-11 872 078,13
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-325 684,69	-615 299,32
Avustukset	-234 350,14	-554 642,24
Muut toimintakulut	-912 810,71	-757 705,61
	-8 732 578,76	-21 069 417,61
TOIMINTAKATE	-5 953 738,12	-17 596 362,70
Verotulot	4 025 184,04	6 938 829,09
Valtionosuudet	2 774 263,00	11 265 697,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	50 335,97	5 924,09
Muut rahoitustuotot	354 095,67	340 132,47
Korkokulut	-205 611,89	-98 655,89
Muut rahoituskulut	-2 362,50	-2 451,19
VUOSIKATE	1 042 166,17	853 112,87
Poisto ja arvonalentumiset		
Suunnitelmanmukaiset poistot	-762 995,29	-817 985,82
Arvonalentumiset	- 149 352,96	
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot		
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALI-JÄÄMÄ)	129 817,95	35 127,05

8.2. Rahoituslaskelma

Toiminnan rahavirta	2023	2022
Vuosikate	1 042 166,17	853 112,87
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	279 631,58	258 837,01
	1 321 797,75	1 111 949,88
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-429 410,83	-126 433,89
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	2 100,00	3 800,00
	-427 310,83	-122 633,89
Toiminnan ja investointien rahavirta	894 486,92	989 315,99
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		-100 000,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-652 314	-707 314,00
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		
	-707 314,00	-707 314,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-25 172,09	1 032,62
Vaihto-omaisuuden muutos	10,73	54,36
Saamisten muutos	889 584,69	-323 033,02
Korottomien velkojen muutos	-1 082 143,29	349 286,38
	-217 719,96	27 340,34
Rahoituksen rahavirta	-870 033,96	-779 973,66
Rahavarojen muutos	24 452,96	209 342,33
Kassavarat 31.12.	2 476 726,36	2 452 273,40
Kassavarat 1.1.	2 452 273,40	2 242 931,07

8.3. TASE

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
A PYSYVÄT VASTAAVAT	15 490 158,11	17 468 013,72	A OMA PÄÄOMA	10687360,12	11705165,69
I Aineettomat hyödykkeet	285 861,08	353 760,34	I Peruspääoma	7 608 744,38	8 756 367,88
1. Aineettomat oikeudet	19 052,14	58 949,89	II Arvonkorotusrahasto	1 239 138,54	1 239 138,54
2. Muut pitkävaikutteiset menot	266 808,94	294 810,45	IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	1 709 659,27	1 674 532,22
			V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	129 817,95	35 127,05
II Aineelliset hyödykkeet	11 663 899,00	12 259 823,43			
1. Maa- ja vesialueet	402 145,61	402 145,61	B POISTOERO JA VAPAA-EHTOISET VARAUKSET		
2. Rakennukset	9 650 846,37	10 091 527,48			
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 218 927,20	1 260 823,56			
4. Koneet ja kalusto	345 238,78	436 799,96	C PAKOLLISET VARAUKSET	323 700,00	50346,17
6. Ennakkomaksut ja kesken-eräiset hankinnat	46 741,04	68 526,82			
			D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	48 204,47	71 248,24
III Sijoitukset	3 540 398,03	4 854 429,95	1. Valtion toimeksiannot		
1. Osakkeet ja osuudet	2 495 651,99	3 809 683,91	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	14 214,07	12 085,75
3. Muut lainasaamiset	1 044 746,04	1 044 746,04	3. Muut toimeksiantojen pääomat	33 990,40	59 162,49
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	14 214,07	12 085,75	E VIERAS PÄÄOMA	7 610 575,15	9 685 861,87
1. Valtion toimeksiannot			I Pitkäaikainen	6 072 259,65	6 720 086,20
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	14 217,07	12 085,75	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 070 013,00	6 717 327,00
3. Muut toimeksiantojen varat			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 165 467,58	4 032 522,50	7. Muut velat	2 246,65	2 759,20
I Vaihto-omaisuus	1 797,36	1 808,49			
1. Aineet ja tarvikkeet	1 797,36	1 808,09	II Lyhytaikainen	1 538 315,50	2 965 775,67
II Saamiset	686 943,86	1 578 441,01	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	652 314,00	657 314,00
Pitkäaikaiset saamiset			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
1. Myyntisaamiset			5. Saadut ennakot		
Lyhytaikaiset saamiset	686 943,86	1 578 441,01	6. Ostovelat	200 297,75	886 106,17
1. Myyntisaamiset	392 361,90	848 660,33	7. Muut velat	63 465,10	164 562,35
2. Lainasaamiset			8. Siirtovelat	622 238,65	1 257 793,15
3. Muut saamiset	218 076,74	196 944,19			
4. Siirtosaamiset	76 505,22	532 836,49	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	18669839,76	21512621,97
III Rahoitusarvopaperit		2 452 273,40			
IV Rahat ja pankkisaamiset	2 476 726,36				
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	18 669 839,76	21 512 621,97			

9. VESANNON KUNTAKONSERNIN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

9.1. Tuloslaskelma

	2023	2022
Toimintatuotot	3 573 681,51	13 078 263,07
Toimintakulut	-9 709 147,59	-30 525 198,05
Osuus osakkuusyht.voitosta (tappiosta)	66 889,70	95 730,31
TOIMINTAKATE	-6 068 576,67	-17 351 204,66
Verotulot	4 025 184,04	6 938 829,09
Valtionosuudet	3 323 786,46	11 797 246,24
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	53 736,06	8 484,30
Muut rahoitustuotot	382 339,08	353 840,40
Korkokulut	-258 376,78	-171 105,93
Muut rahoituskulut	-4 645,05	8 598,78
VUOSIKATE	1 453 447,43	1 584 688,21
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 048 999,70	-1 619 208,60
Arvonalennukset	-149 352,36	0,00
Satunnaiset erät	-0,70	108 395,81
TILIKAUDEN TULOS	255 094,06	73 875,42
Tilinpäätössiirrot	322,16	3 584,36
Tilikauden verot	-241,51	-1 719,64
Laskennalliset verot	0,00	-161,66
Vähemmistöosuudet	-1,21	-7 502,04
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	255 173,50	68 076,44

VESANNON KUNTAKONSERNI

9.2. Rahoituslaskelma

Toiminnan rahavirta	2023	2022
Vuosikate	1 453 447,43	1 584 688,21
Satunnaiset erät	-0,70	108 395,81
Tilikauden verot ja laskennalliset verot	-241,51	-1 719,64
Tulorahoituksen korjauserät	115 985,81	89 747,23
	<u>1 569 191,03</u>	<u>1 781 111,60</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-613 856,20	-1 812 693,35
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	4 498,99
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	110 452,23	37 280,48
	<u>-503 403,87</u>	<u>-1 770 913,88</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 065 787,15	10 197,72
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0,00	-133,50
Antolainasaamisten vähennys	275,29	239,66
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	125 464,16	1 895 299,87
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-958 721,88	-1 280 249,17
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	-7 533,66	-99 578,93
	<u>-840 516,09</u>	<u>515 577,92</u>
Oman pääoman muutokset	-1 423,87	928,05
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-24 884,20	589,50
Rahoituksen rahavirta	-1 076 959,36	490 052,03
Rahavarojen muutos	-11 172,20	500 249,75
Rahavarojen muutos		
Kassavarat 31.12.	2 526 971,65	4 472 460,29
Kassavarat 1.1.	2 538 143,85	3 972 210,53
	-11 172,20	500 249,76

9.3. Konsernitase ja sen tunnusluvut

	2023	2022		2023	2022
Vastaavaa			Vastattavaa		
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	7 608 744,38	8 756 367,88
Aineettomat oikeudet	34 531,16	221 693,97	Arvonkorotusrahassto		
Muut pitkävaikutteiset menot	412 863,58	447 925,71	Muut omat rahastot	2 386 984,87	2 406 192,68
Ennakkomaksut			Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	2 200 785,56	2 607 439,87
Aineettomat hyödykkeet	447 394,74	672 465,99	Tilikauden yli-/alijäämä	255 173,50	68 076,44
			12 451		
Aineelliset hyödykkeet			OMA PÄÄOMA	688,31	13 838 076,86
Maa- ja vesialueet	578 196,83	628 769,50	Vähemmistöosuudet		
Rakennukset	14 814 051,93	19 718 130,15	Vähemmistöosuudet	368 206,69	439 180,48
Kiinteät rakennelmat ja laitteet	1 393 228,43	1 558 191,93	Vähemmistöosuudet	368 206,69	439 180,48
Koneet ja kalusto	411 023,72	1 048 702,64	Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Muut aineelliset hyödykkeet	521,46	452 606,99	Poistoero		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	57 239,59	1 414 283,36	Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
	17 254		Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet	261,97	24 820 684,56	Pakolliset varaukset		
			Eläkevaraukset		
Sijoitukset			Muut pakolliset varaukset	323 700,00	306 978,15
Osakkeet ja osuudet			Pakolliset varaukset	323 700,00	306 978,15
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	0,00	0,00	Toimeksiantojen pääomat		
Kuntayhtymäosuudet	0,00	0,00	Valtion toimeksiannot	62 308,93	37 627,56
Osakkeet ja osuudet osak. ja omist.y	617,82	216 869,29	Lahjoitusrahastojen pääomat	14 335,20	60 613,36
Muut osakkeet ja osuudet	938 235,98	825 730,65	Muut toimeksiantojen pääomat	42 316,51	65 779,16
Muut sijoitukset /SVOP	1 239 138,54	1 239 138,54	Toimeksiantojen pääomat	118 960,63	163 723,09
Osakkeet ja osuudet	2 177 992,34	2 281 738,48	VIERAS PÄÄOMA		
Joukkovelkakirjalainasaamiset	696,48	921,98	Pitkäaikainen		
Lainasaamiset	49 639,98	49 639,98	Lainat rahoitus - ja vakuutuslaitoksilta	7 229 592,20	13 829 927,52
Muut saamiset	15 292,89	29 950,77	Lainat julkisyhteisöiltä	675 632,79	863 466,74
Sijoitukset	2 243 621,68	2 365 254,22	Saadut ennakot	494,94	
PYSYVÄT VASTAAVAT	19 945 278,39	27 855 401,77	Pitkäaikainen korollinen	2 246,65	21 495,98
			Pitkäaikainen	7 907 966,58	14 714 890,24
Toimeksiantojen varat			Lyhytaikainen		
Valtion toimeksiannot	62 308,93	35 105,68	Joukkovelkakirjalainat		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	14 335,20	56 647,01	Lainat rahoitus - ja vakuutuslaitoksilta	778 894,39	1 170 975,52
Muut toimeksiantojen varat	8 055,82	5 980,34	Lainat julkisyhteisöiltä	193 707,66	169 196,25
Toimeksiantojen varat	84 699,94	101 733,03			
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus					
Vaihto-omaisuus	1 797,36	1 808,09			

Aineet ja tarvikkeet	1 685,58	78 971,98	Saadut ennakot	31 194,79	101 173,12
Keskeneräiset tuotteet			Ostovelat	190 090,51	1 683 086,84
Vaihto-omaisuus	3 482,94	80 780,07	Muut velat	75 027,66	200 485,46
			Siirtovelat	818 304,94	2 339 510,75
Saamiset			Laskennallinen verovelka		11 059,43
Pitkäaikaiset saamiset			Lyhytaikainen korollinen		
Myyntisaamiset			Lyhytaikainen koroton		
Muut saamiset			Lyhytaikainen	2 087 219,95	5 700 036,43
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	146,08	VIERAS PÄÄOMA	9 995 186,53	20 414 926,67
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset	325 265,06	1 358	Vastattavaa	23 257	
		920,4314		742,17	35 170 403,48
Lainasaamiset		330,23			
Muut saamiset	225 994,04	397 231,41			
Siirtosaamiset	118 050,15	889 100,18			
Lyhytaikaiset saamiset	697 309,25	2 659 882,25			
Saamiset	697 309,25	2 660 028,33			
Rahoitusarvopaperit					
Osakkeet ja osuudet					
Sijoitukset rahamarkkinainstru-					
mentteihin					
Muut arvopaperit					
Rahoitusarvopaperit	0,00	72,62			
Rahat ja pankkisaamiset	2 526 971,65	4 472 387,67			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 227 736,84	7 213 268,68			
Vastaavaa	23 257 742,17	35 170 403,48			

10. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

10.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseessa hankintamenoa tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alemman todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan markkina-arvoon.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenoa vähennykseksi.

Tuloksen ja taseen vertailukelpoisuus

Tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase on laadittu kuntajaoston suositusten mukaisesti.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilinpäätöksessä on kirjattu Pohjois-Savon pelastuslaitoksen työtuomioistuimen varallaolokorvaukseen 323.700,00 euroa pakollisiin varauksiin.

Valuuttamääräiset erät

Ei ole.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Lisäksi konsernitilinpäätökseen yhdistellään peruspääoman jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa niiden kuntayhtymien ja liikelaitoskuntayhtymien tase, tuloslaskelma ja liitetiedot, joissa kunta on jäsenenä. Osakkuusyhtiöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Konsernitilinpäätöksessä on esitettävä kuntakonsernin tulos ja taloudellinen asema siten kuin konserniyhteisöt olisivat yksi kirjanpitovelvollinen.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Palveluyhtiö Viisarit Oy:stä on yhdistelty omistussuutta vastaava määrä voitosta, muut osakkuusyhtiöt on jätetty yhdistelemättä, koska vaikutus konsernin tulokseen ja pääomaan ei ole olennainen. **Sisäiset liiketapahtumat**

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty hankintamenomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhtiöiden aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistoja ei ole oikaistu konsernitilinpäätöksessä, koska tytäryhteisöt ovat tehneet poistot omien vahvistettujen poistosuunnitelmien mukaisesti.

10.2. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain

	2023	2022
Yleishallinto	2 097 218	572 563
Opetus- ja kulttuuritoimi	621 049	736 443
Perusturvalautakunta	0	1 835 716
Ympäristötoimi	60 574	33 658
Vesihuoltolaitos	74 262	294 674
Yhteensä (ulkoiset erät)	2 778 841	3 473 054

7) Verotulojen erittely

	2023	2022
Kunnan tulovero	2 703 880,31	5 191 498
Osuus yhteisöverojen tuotosta	796 924,04	923 172
Kiinteistövero	524 379,69	824 159
Muut verotulot		

Verotulot yhteensä	64 025 184,04	6 938 829
---------------------------	----------------------	------------------

8) Valtionosuuksien erittely

	2023	2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	1 071 954	7 432 055

Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	964 812	2 089 260
Järjestelmämuutoksen tasaus		
Opetus- ja sivistystoimen muut valtionosuudet	284 401	147 597
Harkinnanvarainen valtionosuus		
Verotulomenetyksen korvaus	489 096	1 596 785
Valtionosuudet yhteensä	2 774 263	11 265 697

9) Palvelujen ostojen erittely

	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	126 032,93	7 945 635
Muiden palvelujen ostot	3 551 487	3 926 443
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	3 677 520	11 872 078

10) Valtuustoryhmille annetut tuet

Ei ilmoitettavaa

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Ennen 1.1.2013 hankittuun käyttöomaisuuteen sovelletaan kunnanvaltuuston 18.12.1996 § 83 vahvistamaa poistosuunnitelmaa. Kunnanvaltuuston 10.12.2012 § 46 vahvistamat arvioidut poistoajat sekä poistomenetelmät ovat 1.1.2013 alkaen seuraavat:

	Poistoaika	Poistomenetelmä
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	2-5 vuotta *	tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5-20 vuotta *	tasapoisto
Liikearvo	2-5 vuotta *	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	2-5 vuotta *	tasapoisto
Muut	2-5 vuotta *	tasapoisto

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet ei poistoaikaa

Rakennukset ja rakennelmat

Hallinto- ja laitosrakennukset

Kiviset	20-50 vuotta	tasapoisto
Puiset	20-40 vuotta	tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20-30 vuotta	tasapoisto
Talousrakennukset	10-20 vuotta	tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	20-30 vuotta	tasapoisto
Asuinrakennukset		
Kiviset	30-50 vuotta	tasapoisto
Puiset	30-40 vuotta	tasapoisto
<i>Kiinteät rakenteet ja laitteet</i>		
Kadut, tiet, torit ja puistot	15-20 vuotta	tasapoisto
Sillat, laiturit ja uimalat	10-30 vuotta	tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	15-30 vuotta	tasapoisto
Vedenjakeluverkosto	30-40 vuotta	tasapoisto
Viemäriverkko	30-40 vuotta	tasapoisto
Kaukolämpöverkko	20-30 vuotta	tasapoisto
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15-20 vuotta	tasapoisto
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10-12 vuotta	tasapoisto
Maakaasuverkko	20-25 vuotta	tasapoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot	15-20 vuotta	tasapoisto
Sähkö-, vesi- yms laitosten laitoskoneet ja laitteet	10-20 vuotta	tasapoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15-20 vuotta	tasapoisto
Liikenteen ohjauslaitteet	10-15 vuotta	tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10-15 vuotta	tasapoisto
<i>Koneet ja kalusto</i>		
Rautaiset alukset	15-20 vuotta	tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8-15 vuotta	tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	4-7 vuotta	tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5-10 vuotta	tasapoisto
Muut raskaat koneet	10-15 vuotta	tasapoisto
Muut kevyet koneet	5-10 vuotta	tasapoisto
Sairaala.,terveydenhuolto-ymy laitteet	5-15 vuotta	tasapoisto
Atk-laitteet	3-5 vuotta	tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3-5 vuotta	tasapoisto
<i>Muut aineelliset hyödykkeet</i>		
Luonnonvarat	käytön muk.poisto	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa	
<i>Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat</i>		
ei poistoaikaa		
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa	

*) erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta

Kunnanvaltuusto määrittelee poistosuunnitelman hyödykeryhmittäin, jonka pohjalta kunnanhallitus päättää hyödykekohtaiset poistosuunnitelmat ja antaa tarvittavat laskentaohjeet. Lähtökohtaisesti noudatetaan suosituksen alarajan mukaisia poistoaikoja, mutta jos niistä poiketaan, poikkeamat perustellaan hyödykekohtaisesti.

Kiinteistöjen perusparannukset lisätään hyödykkeen poistamattomaan hankintamenoon, jollei tarvetta erilliselle poistosuunnitelmalle ole esim. hyödykkeen taloudellisen pitoajan jatkumisella, jolloin perusparannusmeno käsitellään omalla hyödykkeenään ja laaditaan sille oma poistosuunnitelma.

Valmistumis-/hankintavuodelta kirjataan puolen vuoden poistot.

Kunnanhallitus vahvistaa pienhankintarajan, joka on vuonna 2018 ollut 10.00 euroa.

12) Selvitys pakollisten varausten muutoksesta

	2023	2022
Pakolliset varaukset 1.1.	50 346	0
Lisäykset tilikaudella, P-S pelastuslaitoksen varallaolo	273 354	50 346
Vähennykset tilikaudella	0	0
P-S pelastuslaitoksen varallaolo 31.12.	323 700	50 346

13) Selvitys pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitosta ja -tappiosta

	2023	2022
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden luovutustulot	0,00	0,00
Rakennusten myyntivoitot		
Muut myyntivoitot		
Luovutusvoitot yhteensä		
Muut toimintakulut		
Muut luovutustappiot (As Oy Viherposu)	5 441,40	208 490,84
Luovutustappiot yhteensä	5 441,40	208 490,84

14) Satunnaiset tuotot ja kulut

	2023	2022
Satunnaiset tuotot	0	0

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2023	2022
Osinkotuotot muista yhteisöistä	342 542	329 269
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	901	901
Yhteensä	343 443	330 170

16) Erittely poistoeron muutoksista

Ei ilmoitettavaa

10.3. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot
17) Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Ei ilmoitettavaa

18) Arvonkorotukset

	2023	2022
Osakkeet ja osuudet		
Arvo 1.1.	1 239 138,54	1 239 138,54
Arvonkorotukset		
Arvo 31.12.	1 239 138,54	1 239 138,54
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	1 239 138,54	1 239 138,54

Savon Energiaholding Oy:n osakkeisiin on tehty v. 2018 arvonkorotus osakkeen verotusarvon perusteella varovaisuuden periaatetta noudattaen. Vesannon kunta omistaa Savon Energiaholding Oy:stä 7.442 osakkeella. Osakkeiden tasearvon on ollut 12.516,55 euroa. Yleisen tietämyksen, yhtiön hinnanmäärityksen Sähköntuotantiyhtiö Väre Oy:n perustamisen yhteydessä ja yhtiön osinkohistorian perusteella on yhtiön osakkeisiin tehty arvonkorotus 168 euroa osakkeelta eli 1.239.138.54 euroa. Arvonkorotus on varsin varovainen, sillä osinkohistoria ja Väreön perustamisen yhteydessä esitetyt omistuksen arvot viittaavat lähes viisinkertaiseen arvonkorotukseen. Tehdyn arvon korotuksen jälkeen osakkeiden tasearvo on 1.251.655.09 euro

19. Pysyvät vastaavat									
	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet					
	Aineettomat oi- keudet	Muut pitkävai- kutteisat menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rak. ja laitteet	Koneet ja kalusto	Keskener. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	82 601,05	332 456,37	415 057,42	407 961,61	10 738 232,7	13 77 034,68	583 103,74	-1 113,61	13 105 219,12
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	52 010,67	1 932,79		120 216,36	174 159,82
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				0,00
Vähennykset tilikauden ai- kana	0,00	0,00	0,00	5 816,00	20 6474,84	0,00	0,00	0,00	212 290,84
Siirrot erien välillä	0,00		0,00	0,00	0,00			50 575,93	-50 575,93
Tilikauden poisto	23 651,16	37 645,92	61 297,08	0,00	492 241,05	118 143,91	146 303,78		817 985,82
Arvonlennukset ja niiden pal.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	58 949,89	294 810,45	353 760,34	402 145,61	10 091 527,48	1 260 823,56	436 799,96	68 526,82	12 259 823,43
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	58 949,89	294 810,45	353 760,34	402 145,61	10 091 527,48	1 260 823,56	436 799,96	68 526,82	12 259 823,43
Olenneiset lisäpoistot									
Erittely olennaisista lisäpoistoista									
Pysyvien vastaavien sijoitukset									
	Osakkeet ja osuudet				Jkv-, muut laina- ja muut saamiset				
	Osakkeet tytär- yhteisöt-	Kuntayhtymä- osuudet	Osakkeet osakkuus- ja muut omist.yht.	Muut osakkeet ja osuudet	Saamiset tytäryhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamisosakkuus- ja muut. omist. yht.	Saamiset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	81 251,67	1 539 561,48	85 444,38	2 100 576,38	895 106,04	0,00	0,00	4 9640,00	4 751 579,95
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	2 850,00	100 000,00	0,00	0,00	0,00	102 850,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	81 251,67	1 539 561,48	85 444,38	2 103 426,38	995 106,04	0,00	0,00	0,00	4 854 429,95
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	81 251,67	1 539 561,48	85 444,38	2 103 426,38	9 951 06,04	0,00	0,00	49 640,00	4 854 429,95

20-22) Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

		Kuntakonsernin osuus (1000 €)				
Omistukset muissa yhteisöissä	Kotikunta	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	omasta pää- omasta	Vieraasta pääomasta	tilikauden voi- tosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Vesannon Vuokratalot Oy	Vesanto	100 %	100 %	397	2716	1
Kiinteistö Oy Vesannon Säästökulma	Vesanto	75,8 %	75,8 %	1153	83	0
Kuntayhtymät						
Savon koulutuskuntayhtymä	Kuopio	0,818302 %	0,818302 %	544	591	57
Pohjois-Savon Liitto	Kuopio	0,59 %	0,59 %	9	6	1
Osakkuusyhteisöt						
Palveluyhtiö Viisarit	Keitele	35%	35%	207	284	115

23)Saamisten erittely

	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhtiöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	43233,86	0,00	17049,82
Lainasaamiset	995106,04	0,00	995106,04	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	995106,04	43233,86	995106,04	17049,82

Saamiset kuntayhtymiltä, joissa

kunta on jäsenenä

Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

Saamiset osakkuus-sekä muilta

omistusyhteisyyksiltä

Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	304,86
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	304,86
Saamiset yhteensä	995106,04	43233,86	995106,04	17354,68

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät:		
Kela, koulumatkatuki	4 226,27	5 392,90
Kela työterveyshuollon korvaus	13 541,74	21 196,79
Keva lomittajien el.menoper.	0,00	13 325,88
Tervon kunta	0,00	5 000,00
ELY/KEHA-keskus, palkka ja kunt.tuet	0,00	4 564,41
IF, tasausmaksut	0,00	6 310,60
TTT hankerahoitus	31 926,86	0,00
Kela, sairaspäivärahat	0,00	16 924,42
P-S shp Kysteri tasaus	0,00	437 028,90
Muut tulojäämät	26 810,35	23 092,59
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	76 505,22	532 836,49

10.4. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot
25) Oman pääoman erittely

	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	8 756 367,88	8 756 367,88
Lisäykset tilikaudella	- 1 147	
Vähennykset tilikaudella	623,50	
Peruspääoma 31.12.	7 608 744,38	8 756 367,88
Arvonkorotusrahasto 1.1.	1 239 138,54	1 239 138,54
Lisäykset		
Vähennys/oikaisu		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	1 239 138,54	1 239 138,54
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	1 678 352,98	1 643 225,93
Vaalijalan ky/ylijäämän palautus	31 306,29	31 306,29
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	1 709 659,27	1 643 225,93
Tilikauden yli-/alijäämä	129 817,95	35 127,05
Oma pääoma yhteensä	10 687 360,14	11 705 165,69

26) Erittely poistoeroista

Ei ilmoitettavaa

27) Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät maksettaviksi myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3.454.103,00	4 088 071
Lainat julkisyhteisöiltä		
Yhteensä	3.454.103,00	4 088 071

28) Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjoista

Ei ilmoitettavaa

29) Pakolliset varaukset

	2023	2022
Muut pakolliset varaukset		
P-S pelastuslaitos, varallaolo	323 700,00	50 346,17
Muut pakolliset varaukset yhteensä	323 700,00	50 346,17

30) Vieras pääoma

	2023			
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytai- kainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	639,20
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	639,20
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot	0	0	0,00	0,00
Ostovelat	0	0	0,00	104971,89
Muut velat	0	0	0,00	0,00
Siirtovelat	0	0	0,00	0,00
Yhteensä	0	0	0,00	104971,89
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	22863,65	0,00	9229,42
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	22863,65	0,00	9229,42
Vieras pääoma yhteensä	0,00	22 863,65	0,00	114 840,51

31) Shekkitililimiitti

	2023
Luotollisen shekkitilin shekkilimiitti 31.12. On	1 000 000
-siitä käyttämättä oleva määrä	1 000 000

32) Muiden velkojen erittely

	2023	2022
Muut velat		
liittymismaksut (liikuntahallin korttipantit)	3 865,00	3 870,00
Muut velat	59 600,10	160 692,35
Muut velat yhteensä	63 465,10	164 562,35

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Valtionosuusennakot	79 364,42	221 223,00
Palkkojen ja sivukulujen jakotukset	311 540,38	687 165,65
KuEl- ja Vael-maksut 12/2022	57 387,27	128 802,94
Korkojaksotukset	46 462,58	39 187,01
Muut menojäämät	127 484,00	181 414,55
Siirtovelat yhteensä	622 238,65	1 257 793,15

34) Velat, joista kunta on pantannut tai kiinnittänyt

Ei ilmoitettavaa

38) Vuokra- ja leasingvastuut

	2023	2022
Vuokravastuut	204 460,19	51 579,91
seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	59 030,46	15 408,47
Leasingvastuut yhteensä	5 658 550,15	4 109 017,98
seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	238 825,02	222 109,08

Leasing-sopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

39) Vastuusitoumukset

	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	2 845 739,71	2 845 739,71
Jäljellä oleva pääoma	788 502,44	788 502,44

40) Muut vastuusitoumukset

	2023	2022
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma		

		37
Jäljellä oleva pääoma	33 296,00	296,00
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2023	2022
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista	15 712,30	14 694 570
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	12 507,00	8498,00
Rakennusaikaiset ja takuuajaiset vakuudet	2023	2022
		163
Takuuajaiset	0,00	487
Rakennusaikaiset	-	-
41) Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt		
Ei ilmoitettavaa		

10.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12. tehtäväalueittain

	2023	2022
Yleishallinto	7	18
Sosiaali- ja terveystoimi	0	62
Opetus- ja kulttuuritoimi	48	45
Tekninen toimi	1	1
Yhteensä	56	126

43) Henkilöstökulut

	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	3 582 213,05	7 269 692,31
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0,00	0,00
Henkilöstökulut yhteensä	3 582 213,05	7 269 692,31

44) Luottamushenkilöiden palkoista perityt ja tilitetut luottamushenkilömaksut

	2023	2022
Keskustan Vesannon kunnallisjärjestö ry	3 749,68	4 619,50
Vesannon demarit ry	51,00	
KD Suomen kristillisdemokraatit	163,50	164,00
PerusSuomalaiset	225,00	233,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	4 189,18	4 783,50

45) Tilintarkastajan palkkiot

	2023	2022
Tilintarkastusyhteisö Itä-Suomen Tilintarkastus Oy		

Tilintarkastuspalkkiot	18 309,00	6 446,67
Lautakunnan sihteeripalvelut	4 252,50	2 888,66
Tarkastuslautakunnan avustaminen	1 260,00	
Muut palkkiot	1 574,00	
Palkkiot yhteensä	25 395,50	9 335,34

46) Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välinen liiketoiminta

Kunnan intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

10.6. Konsernin liitetiedot

6) Toimintatuotot tehtäväalueittain

	2023	2022
Yleishallinto	1 993 377	1 616 797
Opetus- ja kulttuuritoimi	775 885	814 892
Perusturvalautakunta	0	9 691 056
Yhdyskuntapalvelut	804 420	955 518
Yhteensä ulkoiset erät	3 473 055	13 078 263

8) Valtionosuus

Konsernin valtionosuutta lisää ammattioppilaitosten saama yksikköhinta-rahoitukseen perustuva valtionosuus (Savon Koulutuskuntayhtymä)

	2023	2022
	531 549	531 549

12) Selvitys pakollisten varausten muutoksesta

	2023	2022
Potilasvakuutusmaksuvastuu 1.1.	311 804	311 804
Lisäykset tilikaudella		
Vähennykset tilikaudella	-311 804	-55 581
Potilasvakuutusmaksuvastuu 31.12.	0,00	256 223

Maksuosuus pelastuslaitoksen työntekijöiden varalla-olosta 1.1.	50 346	0
Lisäykset tilikaudella	273 354	50 346
Vähennykset tilikaudella	0	0
Maksuosuus pelastuslaitoksen työntekijöiden varalla-olosta 31.12.	323 700	50 346
Vuokraohteen ennallistamisvelvoitteet 1.1.	409	3 887
Lisäykset tilikaudella	0	0
Vähennykset tilikaudella	-409	-3 478
Vuokraohteen ennallistamisvelvoitteet 31.12.	0	409

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2023	2022
Savon koulutuskuntayhtymä/Kuopion kaupunki maankäyttösopimus	0,00	35 743,43
Kela työterveyshuollon korvaukset	15 326,26	25 596,63
Pohjois-Savon shp/Kysteri tasaus v. 2022	0,00	437 028 90
TTT hankerahoitus	31 926,00	0,00
muut siirtosaamiset	70 797,89	391 031,22
yhteensä	118 050,15	889 400,18

25) Oman pääoman erittely

	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	8 756 397,90	
Vähennykseyt	-1 147 623,50	8 756 367,90
Peruspääoma 31.12.	7 608 744,39	8 756 367,90
Arvonkorotusrahasto 1.1.	1 239 138,54	1 239 138,54
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset(oikaisu)	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	1 239 138,54	1 239 138,54
Muut omat rahastot	1 167 054, 14	1 167 054, 14
Edellisten tilikausien yli/-alijäämä	2 200 785,56	2 607 439,87
Tilikauden yli/-alijäämä	255 173,50	68 076,44
Oma pääoma yhteensä	12 451 688,31	13 838 076,89

33) Siirtovelkoihin liittyvät sisältyvät olennaiset erät

	2023	2022
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	343 473,80	1 638 907,74
Savon koulutuskuntayhtymä/Kuopion kaupunki, maankäyttösopimus	0,00	83 459,36
Valtionosuusennakot	79 364,42	221 223,00
Muut	395 466,71	395 920,67
siirtovelat yhteensä	818 304,94	2 339 510,76

38) Vuokra- ja leasingvastuut

	2023	2022
vuokravastuut yhteensä	204 460,19	794 299,24
seuraavalla tilikaudella erääntyvät	59 030,46	146 046,09
leasingvastuut yhteensä	5 658 550,15	4 120 473,86
seuraavalla tilikaudella erääntyvät	235 825,02	225 571,72

10.7. Vesihuoltolaitoksen tilinpäätöslaskelmat

9.6 VESIHUOLTOLAITOKSEN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA

Kirjanpidollisesti eriytetty taseyksikkö

	TP 2023 euroa	TP 2022 euroa
LIKEVAIHTO	369676,16	345262,17
Liiketoiminnan muut tuotot		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-1983,52	-2500,04
Palvelujen ostot	-261566,53	-215721,31
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot		
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	-7063,95	-5688,18
Muut henkilöstösivukulut		
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-50943,79	-60863,03
Liiketoiminnan muut kulut	-1024,93	-6158,13
LIIEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	47093,44	54331,48
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Korkokulut		
Korvaus peruspääomasta	-22536,82	-22536,82
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	24556,62	31794,66
Varaukset		
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	24556,62	31794,66

Korvaus peruspääomasta laskettu 1.1.2015 avaavan taseen peruspääomasta
 2,00% 1.126.840,83 eurosta=22.536,82 euroa (kvalt.9.11.2015 § 53).

|

**VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLAS-
KELMA**
Kirjanpidollisesti eriytetty taseyksikkö

RAHOITUSLASKELMA	TP 2022	TP 2021
	euroa	euroa
Toiminnan rahavirta		
Liikeliikettä (-alijäämä)	54 331,48	110 451,86
Poistot ja arvonalentumiset	- 60 863,03	- 59 000,39
Rahoitustuotot ja -kulut	- 22 536,82	- 22 536,82
Satunnaiset erät		
Tuloverot		
Tulorahoituksen korjauserät	- 29 068,37	28 914,65
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 41 769,13	- 57 584,96
Rahoitusosuudet investointeihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		
Toiminnan ja investointien rahavirta	- 70 837,50	- 28 670,31
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Korottomien saamisten muutos muilta	- 42 016,07	- 50 395,97
Korottomien saamisten muutos kunnalta	- 29 255,57	21 374,44
Korottomien velkojen muutos	434,14	351,22
Rahoituksen rahavirta	- 70 837,50	- 28 670,31

Vuoden 2015 alusta lähtien vesihuoltolaitos on kirjanpidollisesti eriytetty taseyksikkö.

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet

Käyttöomaisuuden arvostus

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty kunnan tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Pysyvät vastaavat 2022

Vesihuoltolaitos

	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet					Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rak. ja laitteet	Koneet ja kalusto	Keskener. Hankinnat	
Poistamaton hankintameno 1.1.	-	-	2 859,20	194 345,67	350 788,26	-	-	547 993,13
Lisäykset tilikauden aikana	-	-	-	-	-	-	41 769,13	41 769,13
Rahoitusosuudet tilikaudella	-	-	-	-	-	-	-	-
Vähennykset tilikauden aikana	-	-	-	-	-	-	-	-
Siirrot erien välillä	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilikauden poisto	-	-	-	34 607,23	26 254,80	-	-	60 862,03
Arvonlennukset ja niiden pal.	-	-	-	-	-	-	-	-
Poistamaton hankintameno 31.12.	-	-	2 859,20	159 738,44	324 533,46	-	41 769,13	528 900,23
Arvonkorotukset	-	-	-	-	-	-	-	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	-	-	2 859,00	159 738,44	324 533,46	-	-	528 900,23
Olennaiset lisäpoistot								
Erittely olennaisista lisäpoistoista								
Saamiset			2022		2021			
Lyhytaikaiset saamiset								
Myyntisaamiset								
Kuntayhtymiltä, joissa kunta jäsenenä			0		0			
Osakkuus- ym. omistusyhteisöiltä			0		0			
Tytäryhteisöiltä			17 049,82		9 744,50			

LIITE 1: VESANNON KUNNAN TOIMIELIMET V. 2023
Kunnanvaltuusto 1.1.2023- 31.10.2023

Puolue

Tuomas Kuhmonen, pj. (28.8.2023 saakka)	Keskusta
Heikki Haatainen, I varapj.	Keskusta
Eeva Jäntti, II varapj.	Keskusta
Back-Hytönen Minna	Keskusta
Huttunen Petri	Keskusta
Huuskonen Arto	Keskusta
Jäntti Anne (3.4.2023 saakka)	Keskusta
Jääskeläinen Janne	Keskusta
Kauppinen Marko	Vesannon Paras
Korhonen Johannes (3.4.2023 alkaen)	Keskusta
Korhonen Osmo	Keskusta
Koskinen Jaana	Keskusta
Kukkonen Erkki	Kokoomus
Laitinen Uolevi	Keskusta
Mäkelä Petri	PS
Mäki Raimo	PS
Pakarinen Kalevi	Keskusta
Pasanen Anne	Keskusta
Peltolehto Minna	Vesannon Paras
Salo Kimmo	Vesannon Paras
Vesterinen Eeva-Liisa	Vesannon Paras
Vilhunen Tuulikki	KD

Kunnanvaltuusto 31.10.2023- 31.12.2023

Puolue

Arto Huuskonen, pj.	Keskusta
Heikki Haatainen, I varapj.	Keskusta
Eeva Jäntti, II varapj.	Keskusta
Back-Hytönen Minna	Keskusta
Huttunen Petri	Keskusta
Jäntti Eeva	Keskusta
Jääskeläinen Janne	Keskusta
Kauppinen Marko	Vesannon Paras
Korhonen Johannes (3.4.2023 alkaen)	Keskusta
Korhonen Osmo	Keskusta
Koskinen Jaana	Keskusta
Kukkonen Erkki	Kokoomus
Laitinen Uolevi	Keskusta
Liimatainen Mirja	Keskusta
Mäkelä Petri	PS
Mäki Raimo	PS
Pakarinen Kalevi	Keskusta
Pasanen Anne	Keskusta
Peltolehto Minna	Vesannon Paras
Salo Kimmo	Vesannon Paras
Vesterinen Eeva-Liisa	Vesannon Paras
Vilhunen Tuulikki	KD

Kunnanhallitus 1.1.2023-31.10.2023
Jäsen

 Back-Hytönen Minna, pj.
 Huttunen Petri, I varapj.

Varajäsen

 Pasanen Anne
 Jääskeläinen Janne

Peltolehto Minna, II varapj.
Koskinen Jaana
Laitinen Uolevi
Mäki Raimo
Pakarinen Kalevi

Vesterinen Eeva-Liisa
Mokkila Saga
Korhonen Johannes
Kukkonen Erkki
Liimatainen Mirja

Kunnanhallitus 31.10.2023-31.12.2023Jäsen

Back-Hytönen Minna, pj.
Huttunen Petri, I varapj.
Peltolehto Minna, II varapj.
Koskinen Jaana
Laitinen Uolevi
Mäki Raimo
Pakarinen Kalevi

Varajäsen

Pasanen Anne
Jääskeläinen Janne
Vesterinen Eeva-Liisa
Mokkila Saga
Korhonen Johannes
Kukkonen Erkki
Liimatainen Mirja

Sivistyslautakunta 1.1.2023-31.10.2023jäsen

Jäntti Anne, pj. (31.3.2023 saakka)
Minkkinen Olli, varapj.
Huuskonen Arto, pj. (1.4.2023 alkaen)
Liimatainen Mirja
Vesterinen Eeva-Liisa
Korhonen Johannes (1.4.23 alkaen)

varajäsen

Jäntti Eeva
Alviste Toomas
Haatainen Heikki
Pursiainen Emma
Jäntti Hanne (30.10.2023 saakka)
Jäntti Eeva

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 1.11.2023-31.12.2023Jäsen

Koskinen Jaana
Korhonen Johannes, pj.
Kukkonen Erkki
Minkkinen Olli, varapj.
Nuutinen Susanna

Varajäsen

Pursiainen Emma
Huuskonen Arto
Alviste Toomas
Haatainen Heikki
Jäntti Hanne

Elinvoimalautakunta 1.11.2023-31.12.2023jäsen

Jääskeläinen Janne
Laitinen Uolevi, pj.
Pasanen Anne
Salo Kimmo, varapj.
Liimatainen Mirja

varajäsen

Minkkinen Olli
Pakarinen Kalevi
Mokkila Saga
Uusoksa Kauko
Jäntti Eeva

Vapaa-aika ja hyvinvointilautakunta 1.11.2023-31.12.2023Jäsen

Huttunen Petri, pj.
Jäntti Eeva
Pakarinen Kalevi, varapj.
Salo Ira
Vesterinen Eeva-Liisa

Varajäsen

Jääskeläinen Janne
Koskinen Jaana
Haatainen Heikki
Raatikainen Anna-Riitta
Kokko Marja-Liisa

Tarkastuslautakunta 1.1.2023-31.12.2023Jäsen

Korhonen Osmo, pj.
Kauppinen Marko, varapj.
Pääsik Eha
Vilhunen Tuulikki

Varajäsen

Minkkinen Olli
Kokko Marja-Liisa
Alviste Toomas
Pirkanen Säde

Keskusvaalilautakunta 1.1.2023-31.12.2023Jäsen

Pulkkinen Veli, pj
Laitinen Juha, varapj.
Korhonen Mirja
Kukko Riitta
Ruotsalainen Jari

Varajäsen

1. Rossi Vuokko
2. Mertaniemi Taimi
3. Pennanen Veikko
4. Jäntti Juhani
5. Simonen Heikki

Yhteistyötoimikunta 1.1.2023-31.12.2023Jäsen

Pia Harmokivi, kunnan edustaja,
Back-Hytönen Minna, kunnan edustaja
Huttunen Petri, kunnan edustaja
Röntynen Tero, työsuojelupäällikkö
Vahteala Mikko, työsuojeluvaltuutettu, pj.

Varajäsen

Raisa Kinnunen
Peltolehto Minna
Kuhmonen Tuomas

Osallistumisoikeus yhteistyötoimikuntaan

Liittojen pääluottamusmiehet:

- Vuokko Rossi, JUKO
- Kirsi Lindlöf, JYTY

Muut:

Työterveyshoitaja Salla Laitinen
Työterveyslääkäri

LIITE 2: LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA 2023

Käytetyt kirjanpitokirjat:

Päiväkirja atk-tulosteina

Pääkirja atk-tulosteina

Talousarvion toteutumisvertailu atk-tulosteina

Tasekirja sidottuna

Tase-erittelyt

Kirjanpidossa on käytetty CGI Suomi Oy:n ProEconomica Premium- taloushallinnon ohjelmat. Lisäksi käytössä on Nomentia pankkiohjelma, Pegasos Henkilöstöhallinto ja Daisy-Päivähoito.

Tositelajit ja käytetyt tositenumerosarjat:

Tositelaji	Nimi	käytetyt	tositenumerot	säilytystapa
001	Muistiot		1001-1570	paperitositteet
002	Rahastojen tositteet		3001-3018	paperitositteet
010	Tiliotetositteet		10001-10544	paperitositteet
020	Myyntireskontran suoritukset		20001-20139	atk-tuloste
021	Myyntireskontra, viitesuoritukset		24001-24349	atk-tuloste
040	Ostoreskontra suoritukset		40001-40469	atk-tuloste
301	Palkat		30001-30030	atk-tuloste
415	Ostolaskut sähköiset		440001-443433	sähköisesti
501	Toimeentulotuki			atk-tuloste
601	Teknisen toimen yleislaskutus		60001-60269	atk-tuloste
602	Sivistystoimen yleislaskutus		63001-63140	atk-tuloste
603	Vesihuoltolaitoksen laskutus			atk-tuloste
605	Vuokralaskutus		65001- 65813	atk-tuloste
606	Sähkölaskut			atk-tuloste
607	Aterialaskutus		78001-78010	atk-tuloste
608	Muut laskutukset		62001-62055	atk-tuloste
609	Tontin vuokrat		72001-720	atk-tuloste
610	Aravalainojen laskutus			atk-tuloste
640	Aamu- ja iltapäivätoiminta		45001-45172	atk-tuloste
644	Vesilaskutus		75001-76055	atk-tuloste
654	Päivähoitolaskutus		81001-81147	atk-tuloste
655	Kotihoitolaskutus			atk-tuloste
672	Sosiaalipalvelut laskutus			atk-tuloste
675	Pesulan laskutus		82001-82	atk-tuloste

LIITE 3: HENKILÖSTÖTILINPÄÄTÖS

Henkilöstöraportissa **kuvataan** henkilöstön

A. Määrälliset ja laadulliset tunnusluvut ja

B. Kehittämistoimenpiteet ja näiden vaikutukset henkilöstöön, toimintaan ja talouteen.

Henkilöstövoimavarojen arvioinnin perustana ovat kunta- ja palvelustrategiat sekä henkilöstöön liittyvät tavoitteet.

Henkilöstötilinpäätös samoin kuin henkilöstösuunnitelma **käsittellään** yhteistyötoimikunnassa, työyksiköissä, kunnanhallituksessa ja kunnanvaltuustossa.

A. HENKILÖSTÖN MÄÄRÄLLISET JA LAADULLISET TUNNUSLUVUT / B. KEHITTÄMISTOIMENPITEET JA NÄIDEN VAIKUTUKSET HENKILÖSTÖÖN, TOIMINTAAN JA TALOUTEEN.

Vesannon kunnan virka- ja toimirekisteri 31.12.2023:

VESANNON KUNTA

VIRAT JA TOIMET

SISÄISET TUKIPALVELUT

Talous- ja hallintojohtaja	Kuntakohtainen	Hallintotoimi	Virka
Toimistosihteeri	Kuntakohtainen	Hallintotoimi	Toimi
Taloushallintosihteeri	Kuntakohtainen	Hallintotoimi	Toimi
Kirjanpitäjä	Kuntakohtainen	Hallintotoimi	Toimi
Palkkasihteeri	Kuntakohtainen	Hallintotoimi	Toimi

ELINKEINO- JA TYÖLLISYYSPALVELUT

Kunnanjohtaja	Kuntakohtainen	Hallintotoimi	Virka
Työajan työntekijä	Kuntakohtainen	Pesula	Toimi

VAPAA-AIKA- JA HYVINVOINTIPALVELUT

Vapaa-aika- ja hyvinvointipäällikkö	Kuntakohtainen	Hyvinvointipalvelut	Virka
Kirjasto- kulttuurisihteeri	Kuntakohtainen	Kirjasto	Virka
Kirjastovirkailija	Kuntakohtainen	Kirjasto	Toimi
Vapaa-aikasihteeri	Kuntakohtainen	Vapaa-aikatoimi	Toimi
Vastaava liikunnanohjaaja	Kuntakohtainen	Vapaa-aikatoimi	Toimi

KASVATUS- JA KOULUTUSPALVELUT

Toimistosihteeri	Kuntakohtainen	Sivistystoimisto	Virka
VESANNON YHTENÄISKOULU			
Hallinnollinen rehtori-			
koulutusjohtaja	Kuntakohtainen	Vesannon Yhtenäiskoulu	Virka 0050
Pedagoginen rehtori	Kuntakohtainen	Vesannon Yhtenäiskoulu	Virka 0020
Erityisluokanopettaja	Kuntakohtainen	Vesannon Yhtenäiskoulu	Virka
Erityisopettaja	Kuntakohtainen	Vesannon Yhtenäiskoulu	Virka 0041
Erityisopettaja	Kuntakohtainen	Vesannon Yhtenäiskoulu	Virka 0042
Opinto-ohjaaja	Kuntakohtainen	Vesannon Yhtenäiskoulu	Virka 0027
Luokanopettaja	Kuntakohtainen	Vesannon Yhtenäiskoulu	Virka, 0004
Luokanopettaja	Kuntakohtainen	Vesannon Yhtenäiskoulu	Virka, 0005
Luokanopettaja	Kuntakohtainen	Vesannon Yhtenäiskoulu	Virka, 0006
Luokanopettaja	Kuntakohtainen	Vesannon Yhtenäiskoulu	Virka, 0007

Luokanopettaja	Kuntakohtainen	Vesannon Yhtenäiskoulu Virka, 0008	
Lukion ja perusopetuksen yht. matematiikan ja fysiikan lehtori	Kuntakohtainen	Vesannon Yhtenäiskoulu Virka 0051	
Perusopetuksen ja lukion yht. liikunnan lehtori	Kuntakohtainen	Vesannon Yhtenäiskoulu Virka 0025	
Perusopetuksen ja lukion yht. matematiikan ja kemian lehtori	Kuntakohtainen	Vesannon Yhtenäiskoulu Virka 0021	
Perusopetuksen ja lukion yht. biologian ja maantiedon lehtori	Kuntakohtainen	Vesannon Yhtenäiskoulu Virka, 0024	
Lukion ja perusopetuksen yht. englannin ja ruotsin lehtori	Kuntakohtainen	Vesannon Yhtenäiskoulu Virka, 0026	
Perusopetuksen englannin kielen lehtori	Kuntakohtainen	Vesannon Yhtenäiskoulu Virka, 0040	
Lukion ja perusopetuksen yht. historian ja yhteis- kuntaopin lehtori	Kuntakohtainen	Vesannon Yhtenäiskoulu Virka, 0022	
Lukion ja perusopetuksen yht. äidinkielen lehtori	Kuntakohtainen	Vesannon Yhtenäiskoulu Virka, 0053	
Kotitalouden päätoiminen tuntiopettaja	Kuntakohtainen	Vesannon Yhtenäiskoulu, Virka 0030	
Tuntiopettaja (päätoimi)	Kuntakohtainen	Vesannon Yhtenäiskoulu Virka ,0000	
Tuntiopettaja (päätoimi)	Kuntakohtainen	Vesannon Yhtenäiskoulu Virka ,0000	
Tuntiopettaja (päätoimi)	Kuntakohtainen	Vesannon Yhtenäiskoulu Virka ,0000	
Koulunkäynnin ohjaaja	Kuntakohtainen	Vesannon Yhtenäiskoulu Toimi	
Koulunkäynnin ohjaaja	Kuntakohtainen	Vesannon Yhtenäiskoulu Toimi	
Koulunkäynnin ohjaaja	Kuntakohtainen	Vesannon Yhtenäiskoulu Toimi,osa-aika	
Koulunkäynnin ohjaaja	Kuntakohtainen	Vesannon Yhtenäiskoulu Toimi,osa-aika	
RUOKAPALVELUT			
Ruokapalveluvastaava	Kuntakohtainen	Ruokapalvelut	Toimi
Ruokapalvelutyöntekijä	Kuntakohtainen	Ruokapalvelut	Toimi
PÄIVÄHOITO JA ESIOPETUS, päiväkoti Esikko			
Varhaiskasvatusjohtaja	Kuntakohtainen	Päiväkoti Esikko	Virka
Varhaiskasvatuksen opettaja	Kuntakohtainen	Päiväkoti Esikko	Virka
Varhaiskasvatuksen opettaja	Kuntakohtainen	Päiväkoti Esikko	Toimi
Varhaiskasvatuksen opettaja	Kuntakohtainen	Päiväkoti Esikko	Toimi
Varhaiskasvatuksen opettaja	Kuntakohtainen	Päiväkoti Esikko	Toimi
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	Kuntakohtainen	Päiväkoti Esikko	Toimi
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	Kuntakohtainen	Päiväkoti Esikko	Toimi
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	Kuntakohtainen	Päiväkoti Esikko	Toimi
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	Kuntakohtainen	Päiväkoti Esikko	Toimi
Yhdistelmätyöntekijä	Kuntakohtainen	Päiväkoti Esikko	Toimi
PERHEPÄIVÄHOITO			
Perhepäivähoitaja	Kuntakohtainen	Perhepäivähoito	Toimi

ASUMIS- JA YMPÄRISTÖPALVELUT

Asumis- ja ympäristöjohtaja/

rakennustarkastaja

Kuntakohtainen

Hallintotoimisto

Virka

Kuntalaisille tuotettavat palvelut uudistuivat 1.11.2023 oheisen kaavion mukaiseksi. Työpaja on vaihtunut elinvoima- ja työllisyyspalvelujen alaisuuteen ja kotouttamispalvelut Vapaa-aika ja hyvinvointipalvelujen alaisuuteen.

Vuoden 2023 lopussa Vesannon kunnan palveluksessa oli yhteensä 56 (edellisenä vuonna 126) vakituista työntekijää, joista naisia 49 (edellisenä vuonna 106) ja miehiä 7 (edellisenä vuonna 9).

Työsuhteen laadun mukaan jakauma oli 31.12.2023:

Vakinaiset	Naiset	Miehet	Yhteensä
Kokoaikaiset	44	9	53
Osa-aikaiset	3	-	3
Yhteensä	47	9	56
Määräaikaiset			
Kokoaikaiset	7	1	8
Osa-aikaiset	3		3
työllistettyjä	0		0
Yhteensä	10	1	11
Kaikki yhteensä	57	10	67

Vesannolla määräaikaisia työntekijöitä oli 16,4 %. Vesannon kunnan työntekijöistä naisia on 85,1 %.

Vakinainen henkilöstö jakautui vuonna 2023 hallintokunnittain seuraavasti:

Hallintokunta	Kokoaikaiset	Osa-aikaiset	Yhteensä
Tukipalvelut/asumis.	8		8
Naiset	7		7
Miehet	1		1
Vapaa-aika ja hyvinvointi	6		6
Naiset	5		5
Miehet	1		1
Kasvatus- ja koulutus	40	2	42
Naiset	34	2	36
Miehet	6		6

Työaikamuodot	Miehet	Naiset	Yhteensä
Toimistotyöaika	2	12	14
Yleistyöaika	1	20	21
Jaksotyöaika			
Työaika 40 h/vko		1	1
Opetustyö	4	16	20
Yhteensä	7	49	56

Henkilötyövuodet

Henkilötyövuosi=palkallisten palveluksessa olopäivien lukumäärä kalenteripäivinä/365*(osa-aikaprosentti/100).

Henkilötyövuodella tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön koko vuoden työskentelyä.

Osa-aikaisten ja osan vuotta palvelussuhteessa olleiden työ lasketaan suhteessa koko vuoden työpäiviin. Ylitöitä ei oteta huomioon.

Henkilötyövuodet	Miehet	Naiset	Yhteensä
Henkilötyövuodet palvelussuhteessa	7	57,95	64,95
Yhteensä	7	57,95	64,95

Henkilöstö palveluksessa olovuosien mukaan (vakinaiset)

Palvelusvuodet	Henkilömäärä	%-osuus
Alle 2-vuotta	10	17,9 %
2-5 vuotta	12	21,4 %
6-10 vuotta	4	7,1 %
11-20 vuotta	12	21,4 %
21-30 vuotta	9	16,1 %
30-	9	16,1 %
Yhteensä	56	100 %

Henkilöstön ikä- ja sukupuolijakauma

Henkilöstön ikä- ja sukupuolijakaumassa tapahtui merkittävä muutos vuoden 2023 alussa perusturvan siirtyessä Hyvinvointialueen palvelukseen. Henkilöstön keski-ikä aleni vähän ja on nyt 50 vuotta.

Hallintokunnittain jaoteltuna henkilöstön keski-ikä vuonna 2023 oli:

Vakinaiset	Naiset	Miehet	Keski-ikä yhteensä
Hallinto/Tukipalvelut/Asuminen	54,9	51	54,4
Hyvinvointi	45,4	50	46,2
Kasvatus- ja koulutus	54,2	48,8	53,2
Ruokapalvelut	26		26
Varhaiskasvatus	48,2		48,2
Yhteensä	49,7	49,3	49,6

Kunta-alalla työskentelevän henkilöstön keski-ikä on noin 45 vuotta. Määräaikainen henkilöstö on vaki-
tuista henkilöstöä selvästi nuorempaa. Teknisten ja tuntipalkkaisten sopimusaloilla työskentelevä henki-
löstö on hiukan keskimääräistä vanhempaa.

Henkilöstön keski-ikä 2021 kunta-alalla

Henkilöstöryhmä	Keski-ikä /vuotta
Koko kunta-alan henkilöstö	45,5
Naiset	45,5
Miehet	45,5
Kuukausipalkkaiset sopimusaloittain	
– SOTE-sopimus	44,5
– KVTES	46,3
– OVTES	46,0
– Tekniset	47,7
– Lääkärit	43,4
– Muut	45,4
Tuntipalkkaiset	50,1
Vakinaiset	47,6
Määräaikaiset	38,9
Kokoaikaiset	45,6
Osa-aikaiset ja sivutoimiset	45,1

Henkilöstön ikärakenne

Ikä vuosina	Lukumäärä	%-osuus
20-24	1	1,79
25-29	2	3,57
30-34	5	8,93
35-39	2	3,57
40-44	7	12,5
45-49	3	5,35
50-54	10	17,86
55-59	13	23,21
60-64	12	21,43
65 ja yli	1	1,79
Yhteensä	56	100,0 %
Keski-ikä		49,6 vuotta

Henkilöstön vaihtuvuus

Vakinaisen palvelussuhteessa olevan henkilöstön vuoden aikana kunnassa alkaneet ja päättyneet palvelussuhteet (irtisanoutuneet ml. eläkkeelle siirtyneet, irtisanotut, kuolleet) raportoidaan lukumäärinä sekä tulovaihtuvuus- ja lähtövaihtuvuusprosentteina. Prosentit lasketaan sopeuttamalla em. henkilöiden lukumäärät edellisen vuoden lopun vakinaisen henkilöstön kokonaismäärään.

Vakinaiset	Lukumäärä	Vaihtuvuus%
Alkaneet palvelussuhteet	6	10,7
Päättyneet palvelussuhteet	4	7,1

Vesannon kunnan henkilöstön vaihtuvuus oli vähäistä vuoden 2023 aikana.

Eläköityminen

Eläkepoistumaennusteen avulla kunta voi ennakoida tulevaa työvoimatarvetta.

Tulevan vuoden ennusteessa käytetään kunnan omia tietoja. Kevan ennusteet päivitetään muutaman vuoden välein.

Eläköityminen raportoidaan vanhuuseläkkeen ja osa-aikaeläkkeen lukumäärinä ja näiden keski-ikä. Kehitystä seurataan pitkällä aikavälillä.

	Yhteensä	Keski-ikä
Vanhuuseläkkeelle siirtyneet	3	64
Osa-aikaeläkkeen aloittaneet	0	

Eläkkeelle siirtyminen

Vuonna 2023 vanhuuseläkkeelle jäi kolme (3) työntekijää. Osa-aikaeläkkeelle ei jäänyt kukaan.

Eläkeikää harkinneista suurin osa halusi eläkkeelle henkilökohtaisen eläkeiän täytyessä.

Eläkemaksut

Eläkemaksuja ja eläkepoistumaa ja -ennakointia koskevia tietoja kunnat saavat Kevan työnantajien asiointipalvelusta Astasta.

Eläkekustannusten seurannan avulla ennakoidaan kustannuksia ja vaikutetaan niihin.

Työantajan KuEL-eläkemaksut koostuvat

palkkaperusteisesta maksusta, jota seurataan osana työvoimakustannuksia

eläkemeno-perusteisesta maksusta, jota maksetaan niistä maksussa olevista eläkkeistä, jotka ovat karttuneet jäsenyhteisön palveluksessa ennen vuotta 2005

Tasausmaksu

Kunnat ja hyvinvointialueet maksavat tasausmaksua vuoden 2023 alusta alkaen. Tasausmaksua eivät maksa muut Kevan jäsenyhteisöt (osakeyhtiöt, kuntayhtymät, säätiöt ja yhdistykset). Valtiovarainministeriö vahvistaa tasausmaksun kokonaismäärän vuosittain Kevan valtuutettujen esityksestä.

Tasausmaksu perustuu Kevalakiin (Laki Kevasta 19 §), jossa määritetään niin tasausmaksun kokonaismäärän kuin työnantajakohtaisen jaon perusteet. Tasausmaksulla katetaan niitä pitkän aikavälin eläkemenoja, joihin palkkaperusteinen eläkemaksu ei riitä.

Tasausmaksun jako kuntien ja hyvinvointialueiden osuuteen

Tasausmaksu jaetaan kuntien ja hyvinvointialueiden osuuksiin vuoden 2022 toteutuvien palkkasummien suhteessa.

Hyvinvointialueelle siirtyvät henkilöt tunnistettiin tammikuun 2023 tulorekisteri-ilmoitusten perusteella. Kevan valtuutetut vahvistivat palkkasummajaon:

- Hyvinvointialueet 51,3 %
- Kunnat 48,7 %

Työnantajakohtainen tasausmaksu

Hyvinvointialueiden tasausmaksu jaetaan eri hyvinvointialueiden kesken samassa suhteessa kuin ko. alueet saavat valtionrahoitusta. Kuntien tasausmaksu jaetaan kuntien kesken samassa suhteessa kuin ne saavat verorahoitusta. Kunnan verorahoituksella tarkoitetaan kunnan saamia kunnallis-, kiinteistö- ja yhteisöverotuloja sekä valtionosuuksia, jotka huomioidaan viimeiseksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaisesti.

	Maksut 1000 euroa	
Tasausmaksu	12	

Terveysperusteiset poissaolot

Terveysperusteisia poissaoloja ovat omasta sairaudesta, johtuvat poissaolot sekä paturmista, työmatkatapaturmista ja ammattitaudeista johtuvat poissaolot.

työta-

Terveysperusteiset poissaolot aiheuttavat kustannuksia ja työpanoksen menetyksiä. Poissaoloja on pyrittävä vähentämään ja niiden syitä on analysoitava yhdessä esimiesten, henkilöstön ja työterveyshuollon kanssa.

Kustannusseurannassa kustannuksista vähennetään Kela- ja muut korvaukset.

Työterveyshuollon toimintakertomus ja työsuojelun toimintaohjelma täydentävät henkilöstöraporttia.

Sairauspoissaolot (kaikki yhteensä, myös tapaturmat 53 pv)	kalenteri-päivät	% työajasta	1000 euroa	% palkka-kustannuk-sista
Lyhyet poissaolot alle 4 pv	258			
4-29 pv	470			
30-60 pv	233			
61-90 pv	-			
91-179 pv	94			
Yli 180 pv	-			
Yhteensä	1055		97	3,3

Sairauspoissaolot

Henkilöstöhallinto-ohjelmasta kootun poissaolotilaston mukaan sairauspoissaoloina menetettiin vuonna 2023 yhteensä 1055 (edellisenä vuonna 3173) työpäivää eli 2118 edellisvuotista vähemmän perusturvan henkilöstön siirryttyä Hyvinvointialueen palvelukseen. Henkilöstön ikääntyminen on useamman vuoden periodilla tarkasteltuna näkynyt sairauspoissaolojen hienoisena nousuna. Henkilöstömäärän vähyyden takia vuotuiset muutokset näkyvät suurinakin muutoksia pelkästään yhden tai kahden henkilön pidemmistä poissaoloista.

Hallintokuntien sairauspoissaolot jakautuivat vuonna 2023 seuraavasti:

Hallintokunta	Sairauslomapäivät %-osuus	Työtapaturmapäivät
Sisäiset tukipalvelut	166	23
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	62	
Vapaa-aika- ja hyvinvointipalvelut	14	
Asumis- ja ympäristöpalvelut	89	
	1	
Kasvatus- ja koulutuspalvelut	889	27
Sivistystoimisto/Yhtenäiskoulu/Lukio	665	
Ruokapalvelut	2	
Varhaiskasvatus	222	
Yhteensä	1055	49

Työtapaturmien määrä pysyi suunnilleen samana edelliseen vuoteen verrattuna.

Sairauspoissaolojen määrät tällä vuosikymmenellä:

Vuosi	Henkilömäärä	Sairauspoissaolot*	Pv/hlö
2009 Rautalampi	148,5	2329	15,68
2010	253,5	4280	16,88
2011 Lomitus	197	3904	19,82
2012	176,5	3256	18,45
2013	177	2276	12,86
2014	184	3157	17,16
2015	172	2764	16,07
2016	176	3067	17,43
2017	185	2443	13,21
2018	188	2340	12,45
2019	179	2686	15,00
2020 Viisarit	166	2336	14,07
2021	162	1870	11,54
2022 HVA	154	3120	20,26
2023	67	1055	15,75

Työtaturmat ja ammattitaudit

Työtaturmapäiviä oli 49. Ammattitauteja ei esiintynyt kenelläkään työntekijällä.

Perhevapaat

Äitiys-, vanhempain- tai isyyslomalla oli 2 työntekijää vuonna 2023. Tilapäisellä hoitovapaalla oli 7 työntekijää yhteensä 25 työpäivän verran.

B. KEHITTÄMISTOIMENPITEET JA NÄIDEN VAIKUTUKSET HENKILÖSTÖÖN, TOIMINTAAN JA TALOUTEEN.

Osaaminen vaikuttaa sekä henkilöstön työhyvinvointiin että tulokselliseen toimintaan.

Toimintaympäristön muutosten ennakointia tarvitaan, kun kartoitetaan tulevaisuuden osaamistarpeita ja tehdään pitkän aikavälin suunnitelmia henkilöstön kehittämiseksi.

Osaamisen kehittämiseen sisältyvät sekä ammatillinen henkilöstökoulutus (täydennys-, uudelleen ja jatkokoulutus) että myös erilaiset työssä oppimisen ja osaamisen kehittämisen tavat.

Henkilöstön koulutustaso (perusaste, keskiaste, alempi korkeakouluaste, ylempi korkeakouluaste)

Vakinaiset	perusaste	keskiaste	alempi korkeakouluaste	ylempi korkeakouluaste
Sisäiset tukipalvelut		1	3	1
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	1			1
Vapaa-aika- ja hyvinvointipalvelut		2	4	
Asumis- ja ympäristöpalvelut			1	
Kasvatus- ja koulutuspalvelut				
Sivistystoimisto/Yhtenäiskoulu/Lukio		4		24
Ruokapalvelut	1	1		
Varhaiskasvatus	2	5	4	1
Yhteensä	4	13	12	27

HENKILÖSTÖN OSAAMISTA JA MUUTOSVALMIUTTA EDISTÄNEET TOIMENPITEET
Kehityskeskustelut, tehtäväkuvien tarkistukset ja osaamisen kartoitukset

Kehityskeskustelut käytiin lähes kaikkien työntekijöiden kanssa.

Henkilöstöpalaverit

Kuulluksi tuleminen, osallisuuden tunne ja ajan tasalla pysyminen muutoksissa ovat merkittäviä työhyvinvointia ja työkykyä ylläpitäviä asioita. Joissakin työyksiköissä järjestettiin säännölliset työpaikkapalaverit. Kunnan johto informoi ajankohtaisista asioista henkilöstöä ns. kunnanhallituksen infossa. Esimiesten tehtävänä on huolehtia tiedottamisesta henkilöstölleen.

Koulutus

Henkilöstön ulkopuolisten koulutuksen järjestäjien järjestämiin koulutusvapaisiin osallistuttiin paljon teams-koulutusten avulla työpaikalla, jolloin niistä ei muodostunut erillistä koulutuspäivää/työntekijä.

Palkattomalla **opintovapaalla** oli yksi (1) työntekijä 135 kalenteripäivän ajan.

Oppisopimuskoulutuksessa oli yksi (1) työntekijä.

Lisäksi henkilöstölle järjestettiin säännöllisesti **kunnan omaa koulutusta** työpaikoilla perehdyttämistilaisuuksina, esimies- ja toimistopalavereina sekä työyhteisökoulutuksina.

Työolobarometrin 2021 mukaan työnantajan tarjoamaan koulutukseen osallistuminen yleistyi 2010-luvun aikana, mutta trendi on sittemmin tasaantunut. Viime vuosina noin puolet palkansaajista on osallistunut työnantajan tarjoamaan koulutukseen. Vuonna 2020 osuus putosi hieman aikaisemmasta vuodesta. On todennäköistä, että koronapandemian leviäminen Suomeen vuoden 2020 keväällä laski koulutukseen osallistumista. Vuoden 2020 tiedot kerättiin elo-syys-kuussa ja kysymyksessä tarkastellaan koulutukseen osallistumista viimeisen 12 kuukauden aikana. Vuoden 2020 vastauksissa koulutukseen osallistumisesta on siten mukana sekä koronaa edeltänyt syksy ja talvi 2019 että koronakevät ja -kesä 2020.

Vuonna 2021 palkansaajista 40 prosenttia kertoi osallistuneensa työnantajan kustantamaan koulutukseen. Luku ei ole vertailukelpoinen edellisvuoteen verrattuna työolobarometrin menetelmämuutosten takia. On silti hyvin todennäköistä, että pandemia-aika on edelleen laskenut koulutukseen osallistumista,

sillä ero vuosien 2020 ja 2021 on iso, kym-menen prosenttiyksikköä. Uusimmassa barometrissa kysymyksen antamana 12 kuukauden referenssiaikana pandemia on ollut koko ajan läsnä.

Täydennyskoulutusta haluttiin pääsääntöisesti tukemaan ammatillista osaamista.

Perehdyttämisen tarkistuslista perehdyttäjälle ja perehdytettävälle otettiin käyttöön. Osa työntekijöistä kaipasi enemmän perehdytystä sijaisena toimimiseen.

Kustannukset olivat 15.271 € luottamushenkilöiden koulutus mukaan luettuna (2022 13379€).

Osaamisen kehittämisen investointeihin lasketaan koulutukseen käytetyt kurssikustannukset, mutta ei käytetyn ajan palkkoja.

Henkilöstön koulutuksen tavoitteena on ylläpitää henkilöstön ammatillista osaamista ja lisätä henkilöstön kokonaisvaltaista tietoisuutta Vesannon kunnan toiminnasta palveluiden tuottajana sekä palvelutarpeiden ja -rakenteiden muutoksiin vastaajana.

Henkilöstön muutosvalmiuksia, osaamista ja työhyvinvointia edistävät toimenpiteet:

- esimiesten sitoutuminen luottamusmiesjohdon asettamiin tavoitteisiin ja tehtyihin päätöksiin henkilöstön perehdyttäminen tavoitteisiin ja päätöksiin

- henkilöstön tukeminen päätöksiin ja tavoitteisiin sitoutumisessa

henkilöstön johtaminen yhteistyöhön perustuen, työntekijää arvostaen, innostaen ja kehittämiseen, kehittymiseen ja koulutuksiin kannustaen toiminta työlainsäädännön ja työehtosopimusten velvoitteiden mukaisesti

- tarttuminen aktiivisesti esiin nousseisiin asioihin ja viedään niitä päämäärähakuisesti eteenpäin rakentavan palautteen antaminen henkilöstön suorituksista

huolehtiminen henkilöstön työkyvystä ja jaksamisesta

työntekijöiden näkemysten huomioon ottaminen työtehtävien määrittelyssä siten, että työntekijät kokevat työnsä mielekkääksi ja tekevät mielekkäitä töitä tehtäväkuvien määrittely työntekijöiden osaamista hyödyntäen huolehtiminen siitä, että työntekijät ovat heille sopivissa tehtävissä.

PALKKAUS JA HENKILÖSTÖKULUT

Palkitseminen

Palkitsemisjärjestelmä on osa organisaation johtamisjärjestelmää. Toimivalla palkitsemisjärjestelmällä kannustetaan henkilöstöä hyviin työsuorituksiin ja vaikutetaan henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen. Palkitsemisen kokonaisuus muodostuu aineellisista ja aineettomista palkitsemistavoista.

Palkkausjärjestelmät

Työntekijöiden palkkaus- ja palvelussuhde-ehdot määräytyivät KVTES-, OVTES-, SOTE- ja Kunnallisen teknisen henkilöstön virka- ja työehtosopimusten mukaisesti. Työn vaativuus otettiin huomioon tehtäväkohtaisessa palkassa.

Palkitseminen

Vesannon kuntaa 20, 30 vuotta palvelleet huomioitiin hakemalla Kuntaliiton ansiomerkit.

Työympäristön viihtyisyydestä ja turvallisuudesta pidettiin huolta. Työntekijöille hankittiin asianmukaiset työvälineet ja huolehdittiin työergonomiasta.

Työvoimakustannukset ja henkilöstöinvestoinnit

Työvoimakustannukset kattavat kuntaan palvelussuhteessa olevan henkilöstön.

1000 euroa	2023
Työvoimakustannukset yhteensä, josta	
1. Palkat yhteensä, josta	2939
- Vuosiloma-ajan palkat	177
- Terveysperusteisten poissaolojen palkat, netto (Kela-korvaukset vähennetty)97	52
- Perhevapaiden palkat, netto	10
2. Työnantajan eläke- ja muut sosiaalivakuutusmaksut	713
3. Muut	
- Rekrytointikustannukset, rekrytointilisä	0
- Vuokratyövoiman kustannukset	0
4. Henkilöstöinvestoinnit	
- Työterveyshuolto, netto	
- Koulutus ja muu kehittäminen	23
- Muut yhteensä (ePassi, syntymäpäivä/eläkkeelle -muistaminen)	15
	8

Vuonna 2023 henkilöstökulut laskivat vuoden 2022 7.269.692 eurosta 3.582.217 euroon eli 3.687.475 euroa. Sijaisten palkat olivat 583.442 euroa vuonna 2022 ja 154.497 euroa vuonna 2023.

Tuloslaskelman mukaiset henkilöstökulut olivat koko kunnan käyttötalouden menoista (sekä ulkoiset että sisäiset) 39,9 % (vuonna 2022 33,3 %).

Muita välillisiä henkilöstön kustannuksia oli seuraavasti: luontoisedut 19.568 euroa (2022 16.631 euroa), työterveyshuolto 15.988 euroa (v. 2022 41.710 euroa), koulutus sisältäen luottamushenkilöiden koulutuksen 15.271 euroa (v. 2022 13.379 euroa).

MENNEEN KAUDEN ARVIOINTI

Työtehtävistä suoriutuminen

Kehityskeskusteluiden yhteydessä arvioitiin mennyttä kautta. Lähes kaikki työntekijät kokivat työtehtävien olevan innostavia ja motivoivia. Tavoitteet koettiin saavutetun pääsääntöisesti hyvin tai erinomaisesti.

Työntekijät toivat runsaasti esiin tavoitteiden saavuttamista tukevia asioita työssään. Yksittäisinä huomiona kuvattiin tavoitteiden saavuttamista haitanneita tekijöitä.

	Tavoitteiden saavuttamista tukivat kaikilla työpaikoilla	Tavoitteiden saavuttamista haittasivat joissakin yksittäisissä tapauksissa
Tavoitteet	Riittävät ja tarkasti suunnitellut selkeät tavoitteet ja tavoitteiden saavuttamisen seuranta (kehittämistavoiteluettelot)	
Resurssointi	Riittävät määrärahat ja henkilöstö	Ajoittainen henkilöstöresurssien riittämättömyys
Henkilökunta	Ammattitaitoinen henkilökunta, pieni työyhteisö, tiimi- ja parityöskentely, työtovereiden tuki ja kannustus	Entisten ja uusien toimintatapojen ja osaamisten yhteensovittamisen sekä sijaisten ja ylitöiden vapaiksi saamisen vaikeudet
Johtaminen	Ammattitaitoinen esimies sekä hyvä ja jämäkkä johtaminen	Tiedon kulun ja ohjeiden saannin puutteet, tehtäväkuvat, ristiriidat
Yksiköiden välinen yhteistyö ja toimintojen yhteensovittaminen	Antoisa yksiköiden välinen yhteistyö ja toimintojen yhteensovittaminen	Joidenkin yksiköiden toiminnan yhteensovittamisen ja toimintojen integroinnin toimimattomuus
Työnjaot	Selkeät työnajot ja vastuut, henkilökunnan osallistuminen käytännön työn suunnitteluun ja työvuorojärjestelyt	Töiden suunnittelun sujumattomuus, työntekijöiden vähäisyys ja työparin pois lähteminen
Työtilat ja -välineet	Ajanmukaiset työvälineet ja -koneet, hyvät tilat ja työskentelyolot	Toimitilojen erillisyys sekä ohjelmien ja järjestelmien toimimattomuus
Työtehtävät	Mielekkäät työtehtävät oikeilla tekijöillä	Laaja-alaiset tehtäväkuvat, työn pirstaleisuus, ajan puute, tekemättömät työt, uusiin työn luonnetta muuttaviin muutoksiin tottuminen ja äkilliset työtilanteiden muutokset
Asiakkaat	Asiakastyytyväisyys	Haastavat tai vaihtuvat asiakkaat sekä ristiriita tasa-arvoisten palveluiden tarjoamisessa
Työpaikan ilmapiiri	Hyvä ilmapiiri, yhteistyö työkavereiden, esimiehen, johtoryhmän ja lautakunnan kanssa, joustavuus ja epäkohtien esiin ottaminen	Ajoittainen ilmapiirin huonous, kaava- maisuus, vanhoista toimintatavoista kiinni pitäminen, sitoutumattomuus tehtyihin päätöksiin
Perehdytys ja koulutus	Riittävä perehdytys oikeaan aikaan, hyvät ohjeistukset ja suunnitelmat sekä koulutus	
Oma itse	Oma hyvä terveydentila, työterveyshuolto, kuntoremontti, liikunta ja fysioterapia Selkeä oma visio ja osaaminen Työstä pitäminen, oma asennoituminen, motivaatio ja into Pärjääminen kaikkien kanssa, Vakituinen työ, irtiotto työstä vapaa-aikana ja vuorotteluvapaa	Oma ikääntyminen, jaksamattomuus, väsymys ja rajoitteet Oma elämäntilanne

Työilmapiiri, jaksaminen ja toimintakyky

Esimiesten ja työntekijöiden välisissä kehityskeskusteluissa työhyvinvoinnin sekä työ- ja toimintakyvyn arvioinnissa **työilmapiiri** koettiin melko hyväksi tai hyväksi.

Työntekijöiden näkemyksen mukaan työilmapiiri riippuu paljon itsestä ja omasta positiivisesta asenteesta. Hyvää työilmapiiriä tukevat työpaikkakokoukset, tieto asioista, rehellinen ja avoin puhuminen, ”pikkupoimilun” pois jättäminen, sitoutuminen yhteisiin päätöksiin, töiden tekeminen tasapuolisesti yhdessä, riskitietojen välitön purkaminen, huumori, iloisuus, auttaminen, kannustaminen, kiittäminen, palautteen antaminen, luottamus, kuunteleminen, toisen työn arvostaminen, arvostelun pois jättäminen ja yhteinen toiminta työkavereiden kanssa.

Lähes kaikki arvioivat oman **toimintakyvyn** olevan hyvä tai erinomainen.

Johtoryhmän keskuudessa ja kunnantoimistolla aloitettiin yksilökeskustelut työnohjaajan kanssa työilmapiiriä parantamaan. Halukkaat jatkoivat (ryhmä)työnohjausta vielä vuodelle 2024.

TYÖHYVINVOINTIA JA TYÖKYVYN YLLÄPITOA EDISTÄNEET TOIMENPITEET

Henkilöstön ikärakenteen huomioiminen

Henkilöstön johtamisessa, osaamisen kehittämisessä ja työhyvinvoinnin edistämässä otettiin huomioon henkilöstön ikärakenne.
Työn kuormittavuuden arviointi

Työpaikkaselvitykset

8.5.2023, kirjasto
22.8.2023, kunnantoimisto
30.11.2023, yhtenäiskoulu

Työterveyshuolto

Henkilöstön työhyvinvointia ja työkykyä edistivät Pihlajalinna Terveys Oy:n tarjoamat työterveyshuollon palvelut. Kunnan toimintasuunnitelma on voimassa 31.12.2023 saakka.
Uusi toimintasuunnitelma on päivitetty 2024 vuoden alussa.

Vuonna 2023 korvausluokkaan 1 kuuluvan ehkäisevän työterveyshuollon korvaus on 60 % työterveyshuollon kustannuksista, jotka ovat 22569,54 €. Näin ollen korvaus tulee olemaan yhteensä 13.541,72 euroa. Lääkärikäynnit ja hoitajakäynnit vähentyneet vertailukauteen verrattuna, myös henkilöstömäärä vähentynyt. Työpsykologin vastaanottokäynnit ovat samalla tasolla kuin vuonna 2022. Vuonna 2023 tehty yksi työkyvyn arvio, 8 työhönsijoitustarkastusta, neljä terveystarkastuksen seurantakäyntiä, 17 terveydenseurantatarkastusta ja 17 suunnattua terveystarkastusta. Ohjaus ja neuvontakäyntejä on 20 kpl. Näistä 13 on työfysioterapeutin tekemiä.

Työpaikkaselvitykset 2023: Kirjasto, kunnantoimisto ja yhtenäiskoulu. Lisäksi kolme työfysioterapeutin tekemää suunnattua selvitystä.

Työsuojelu ja yhteistoiminta

Työsuojeluohjelma on voimassa 2023 saakka.

Kunta-alan työsuojelun **yhteistoimintahenkilöstön valinnat** tehtiin toimikaudeksi 1.1.2022-31.12.2024.

Työsuojelupäällikkö, luottamusmiehet ja työsuojeluhenkilöstö toimivat aktiivisesti yhteistyössä niin työntekijöiden kuin työnantajankin kanssa. Työsuojelupäällikkö on osallistunut Työturvallisuuspäällikkökoulutukseen. Luottamusmiehet ovat kouluttautuneet virka- ja työehtosopimusten tuntijoiksi.

Yhteistyötoimikunta kokoontui neljä (4) kertaa.

Yhteistyötoimikunnassa käsiteltiin:

- Laskujen hyväksyjät
- Työterveyden toimintaraportti 2022 ja kustannukset
- Sähköinen työajan seuranta ja pelisäännöt
- Whistleblower-direktiivin täytäntöönpano
- Henkilöstökertomus
- Työsuojelun toimintaohjelman tavoite vuodelle 2023
- Työllisyyspalvelualueen järjestämissuunnitelma ja yhteistyösopimus
- Laskujen hyväksyjät vuodelle 2024
- Kunnantoimiston työpaikkaselvitys
- Talousarvio 2024
- FCG selvitys kuntien tulevaisuudesta
- Palvelumallin muutokset
- Talous – ja palkkahallinnon tilanne

Yhteistyötoimikunta on laajan kokoonpanonsa kannalta hyvin keskeinen toimija henkilöstön työhyvinvointiin ja työkyvyn ylläpitoon liittyviä asioita käsiteltäessä.

Kunnanhallituksen alaiseksi perustettu 5-jäseninen sisäilmatyöryhmä koordinoi kunnan työpaikkojen sisäilman laatuun liittyvien ongelmien käsittelyä, kehittää kiinteistöjen kunnossapidon seuranta- ja valvontajärjestelmiä, antaa tilojen kunnossapitoon ja käyttöön liittyviä suosituksia ja ohjeita sekä tiedottaa henkilöstölle asian käsittelyn vaiheista.

Itä-Suomen Aluehallintovirasto (AVI) teki tarkastuksen 30.11.2023 Vesannon Yhtenäiskoululle.

Toimintaohjelmassa on hyväksytty kunnan työsuojelun kokonaistavoitteiksi vuosille 2021 – 2024 seuraavat:

1. Työsuojeluvastuun selkeyttäminen ja työsuojelun esillä pitäminen.
2. Muutosten yhteydessä henkilöstön tukeminen.
3. Jokaisessa työyksikössä tulee olla ajan tasalla olevat turvallisuusohjeet ja niiden toimivuutta on testattava.
4. Psykososiaalisen kuormittumisen seuranta ja siihen puuttuminen.
5. Työkyvyn ylläpitämiseen liittyvät toimet ja niiden kohdentaminen ennaltaehkäisevästi

KEHITTÄMISESITYKSET TULEVALLE KAUDELLE

Kunta haluaa määritellä uudenlaisen ja elinvoimaisen kuntarakenteen. Perusturvan siirryttyä hyvinvointialueelle nähtiin tarpeelliseksi purkaa toimialojen välisiä siiloja ja selkeyttää tehtävänkuvia. Rakenteesta

muodostui matriisiorganisaatio, jossa kuntalaisille suunnatut palvelut nostetaan keskiöön. Näitä palveluita tukevat hallinnon tukipalvelut.

Vuoden 2023 alussa otettiin käyttöön työajanhallinnan seuranta Työvuorovelho.

Johtamiseen ja työyhteisöön liittyen jatkossakin

- muutoksen hyväksymistä
- osaamisen hyödyntämistä
- yhteistä aikaa
- pohdintaa ja keskustelua
- kuuntelua, kuulumisten kysymistä
- ymmärrystä
- arjen työhön osallistumista
- avoimuutta ja
- yhteistyötä.

B. HENKILÖSTÖN KEHITTÄMISTOIMENPITEET JA NÄIDEN VAIKUTUKSET HENKILÖSTÖÖN, TOIMINTAAN JA TALOUTEEN

Henkilöstöä koskevilla tavoitteilla ja kehittämistoimenpiteillä turvataan

- työvoiman saatavuus
- henkilöstön osaaminen
- työhyvinvointi ja työntuloksellisuus.

1. Vesannon kunnan henkilöstön kehittämistoimet ja niiden vaikutukset henkilöstöön, toimintaan ja talouteen

Valtuustokaudentavoitteet:

Vesanto kunta panostaa asukkaiden hyvinvoinnin edistämisessä, palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa sekä lakisääteisten palvelutavoitteiden täyttämässä sellaisten toiminta- ja yhteistyömallien kehittämiseen, jotka turvaavat nykyisen palvelutason sekä syntyvät ratkaisuhakuisuuden, yrittäjyyden, ennakkoluulottoman kokeilemisen ja edelläkävijyyden perustalle.

Vesannolla panostetaan asioiden ennakointiin, vaihtoehtojen hahmottamiseen ja muutoksen hallintaan niin paljon, että tulevaisuuteen voidaan tavoitteellisesti vaikuttaa; strategian toteutumista arvioidaan ja sitä muutetaan aina tarvittaessa.

1) Vesannon lukion kehittäminen

Mitä se on: Vesannon lukion oppilasmäärä kasvaa nykyisestä tasostaan. Oppilaat ovat hyvinvoivia, tyytyväisiä ja saavat eväät selvitä elämässään eteenpäin. Selvitetään asiat, jotka vaikuttavat lukioon hakeutumiseen sekä oppilaiden tyytyväisyyteen ja hyvinvointiin. Kehitetään näitä asioita systemaattisesti eri sidosryhmiä osallistaen. Huolehditaan tarvittavasta resursoinnista.

2) Luonto vetovoimatekijänä, luovuuden ja hyvinvoinnin lähteenä

Mitä se on: Vesannolla on hyvin ideoituja, suunniteltuja, erottuvia ja helposti saavutettavia reittejä ja kohteita eri vuodenajoille ja eri liikkumistavoille, kuntalaisille ja kävijöille. Reittejä käytetään paljon ja käyttäjät ovat niihin tyytyväisiä. Selvitetään eri väestöryhmien tarpeet, joiden pohjalta suunnitellaan ja toteutetaan hyvä kokonaisuus. Reittien ylläpito, saavutettavuus ja rahoitus mietitään jo suunnitteluvaiheessa. Markkinoidaan tuloksellisesti.

3) Yhteisöt ja verkostot voimavarana

Mitä se on: Vesannolla kaikenikäiset ihmiset saavat toisistaan seuraa, turvaa, tukea, oppia ja iloa. Kohtaamiselle on monia areenoita. Vesanto houkuttaa käymään ja asumaan osana yhteisöjä. Kunta on aktiivinen yhteisökumppani ja osallistaja. Paikallisten ja ulkopuolisten yhteisvoimin toteutetaan monenlaisia tapahtumia. Kuntien välistä yhteistyötä syvennetään. Paikallisyhteisöjen toimintakykyä, avoimuutta ja näkyvyyttä tuetaan.

4) Erilainen ja omanlainen Vesanto

Mitä se on: Savon Villiin Lanteen kuuluva Sydänmaa® Vesanto on tunnettu omintakeisuudestaan. Vesannon luonnosta ja elämänmenosta riittää tarinoita, ja niitä kerrotaan aktiivisesti. Vesanto vetää puoleensa. Vesannon kunta panostaa pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti viestintään, markkinointiin ja asumismahdollisuuksiin. Kunnan työntekijöiden, luottamushenkilöiden ja kuntalaisten valmiuksia parannetaan ja yhteistyö- ja rahoitusmahdollisuudet hyödynnetään

5) Omavarainen Vesanto

Mitä se on: Vesanto vahvistaa aineellista ja aineetonta omavaraisuuttaan. Parempi omavaraisuus vahvistaa taloutta, turvallisuutta, palveluita ja toimintakykyä erilaisissa tulevaisuuksissa. Erilaisin toimenpitein parannetaan tavoitteellisesti muun muassa energiaan, työvoimaan, työpaikkoihin, palveluihin, turvallisuuteen, ruokaan ja osaamiseen liittyvää omavaraisuutta sekä paikallisen tuote- ja palvelutarjonnan sekä osaamisen hyödyntämistä.

Vuoden 2023 henkilöstöä koskevat tavoitteet:

Vastaaminen toimintaympäristön muutoksiin:

Palvelutarpeiden muutokset - väestörakenteen vanheneminen

Palvelurakenteiden muutokset - uusien palvelutuotannon muotojen käyttöönotto

Kunta- ja palvelurakenteiden muutokset

Talousajattelun vahvistuminen

Henkilöstön eläköityminen

Muutosten ennakointi ja edellytysten luominen vastata tehokkaasti nopeisiin muutoksiin:

Yhteistyön lisääminen yli toimialarajojen ja lähikuntien kuntarajojen

Talous- ja henkilöstöhallinto / Tietohallinto

Henkilöstön tukeminen

Muutosvalmiuksien ja -johtamisen tukeminen

Osaamisen kehittäminen

Henkilöstö ajan tasalla pitäminen muutoksessa.

Arvioitaessa kehittämistoimenpiteiden vaikutuksia henkilöstöön tieto kerätään henkilöstöraporttiin

henkilöstökyselyistä

työterveyshuollon raporteista

kehityskeskusteluista

työpaikkaselvityksistä ja -arvioinneista

viran- ja toimenhaltijoiden valmistelemista tilinpäätöstiedoista.

Arvioinnissa

Kootaan olennaisimmat tunnusluvut ja arvioidaan niissä tapahtuneet muutokset verrattuna aikaisempiin vuosiin.

Kuvataan

kehittämistoimenpiteet ja niiden vaikutukset

poliittisten päättäjien ja ylimmän johdon sitoutuminen ja resurssien kohdentaminen henkilöstön kehittämiseen

yhteistyötoimikunnan toiminta

kunnanjohtajan, toimistopäälliköiden ja esimiesten esimies- ja henkilöstöpalaverien toteutuminen

talousarvioon kirjattujen henkilöstöä koskevien tavoitteiden toteutuminen.

2. Työelämän kehittämisstrategian painopistealueet ja niiden vaikutukset henkilöstöön, toimintaan ja talouteen

Työelämän kehittämisstrategian painopisteet	Edistäviä toimenpiteitä	Tehdyt toimenpiteet Kehittämistoimiin osallistuneen henkilökunnan määrä Henkilöstön tyytyväisyys kehittämistoimiin
Innovointi ja tuottavuus	Innovoinnin ja innostuksen vahvistaminen Vaikutusmahdollisuuksien parantaminen Palkitsemisjärjestelmien kehittäminen	
Luottamus ja yhteistyö	Työyhteisön toimivuuden parantaminen Työn mielekkyyden vahvistaminen johtamisen ja esimiestyön parantamisella	
Työhyvinvointi ja terveys	Aktiivisen tuen prosessit Ratkaisukeskeinen ongelmien selvittäminen Sairauspoissaolojen vähentäminen Kuntoutus Ammatillinen kuntoutus Työaika- ja osa-aikaeläkejärjestelyt Työhön palaaminen työkyvyttömyyseläkkeeltä Työympäristön työturvallisuus ja viihtyisyys Työilmapiiri Työsuojaus Työterveyshuolto	
Osaava työvoima	Kehityskeskustelut Yksilö- ja työyhteisökohtaiset kehittämissuunnitelmat Perehdytys Koulutus Työnkierto Mentorointi	

Henkilöstön aikaansaannoskyky

Henkilöstön aikaansaannoskyky muodostuu henkilöstöntyöhyvinvoinnista (tunnusluvut kertovat henkilöstön terveydestä, jaksamisesta, työturvallisuudesta, yhteisöllisyydestä, keskinäisestä luottamuksesta, työilmapiiristä, sitoutumisesta ja aloitteellisuudesta)

osaamisesta (tunnusluvut kertovat henkilöstön osaamisesta, koulutustasosta, tehtäväkuvista – vastuiden selkeydestä ja osaamisen hyödyntämisestä - koulutuksesta, mentoroinnista, työkierrosta ja perehdyttämisestä)

uudistumiskyvystä

innovatiivisuudesta

työyhteisön ilmapiiristä

esimiestyön laadusta

osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksista työhön.

Henkilöstöraporttiin kuvataan tietoja em. osa-alueista ja niissä tapahtuneita muutoksia. Arviointityökalut www.kt.fi -työelämän kehittäminen.

Vaikutukset toimintaan ja tuloksiin (vaikuttavuus)

Vaikuttavuus ilmaisee onnistumista kunnan palveluihin ja henkilöstöön kohdistuvien tavoitteiden saavuttamisessa.

- asiakastyytyväisyys
- palvelun vaikuttavuus ja laatu
- kunnan talous mm. eläkekustannukset, sairauspoissaolot, tapaturmat ja vaihtuvuuskustannukset

Seuranta

tehdään

pitkällä

aikavälillä.

11. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Vesannon kunnanhallitus

Minna Back-Hytönen

Petri Huttunen

Minna Peltolehto

Kalevi Pakarinen

Jaana Koskinen

Uolevi Laitinen

Raimo Mäki

Pia Harmokivi, kunnanjohtaja

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Vesannolla

____ / ____ .2023

Itä-Suomen Tilintarkastus Oy

Timo Nuutinen

Tilintarkastaja, HT, JHT